

B.A. (Sem.-3) Examination

CC 201

Urdu

March 2019

[Max. Marks : 70]

Time : 2-30 Hours]

نوٹ : سوال نامے میں درج نمبر ہی جوابی پرچے میں تحریر کریں مارکس بائیں جانب درج ہیں۔

۱۳

سوال : ۱ [الف] اردو غزل کی اقسام پر تفصیلی روشنی ڈالئے۔

یا

اردو غزل کی تعریف پیش کرتے ہوئے اسکی ابتداء اور ارتقاء کا خاکہ پیش کیجئے۔

۴

سوال : ۱ [ب] مندرجہ ذیل سوالات کے جوابات دیجئے۔ (کوئی چار)

(۱) ولی کے ہم عصر ایہام گو شعراء کون سے ہیں؟

(۲) مومن کا انتقال کیسے ہوا؟

(۳) اردو غزل کا ”باوا آدم“ کسے کہا جاتا ہے؟

(۴) مومن کس کے عشق میں فریفتہ تھے؟

(۵) اردو غزل کے اڈلین نقوش کس شاعر کے کلام میں پائے جاتے ہیں؟

(۶) مومن کی مثنویاں کس قسم سے تعلق رکھتی ہیں؟

۱۳

سوال : ۲ [الف] مومن کے عہد کے سیاسی و سماجی حالات کا مکمل جائزہ لیجئے۔

یا

مومن خان مومن کی سوانح حیات قلم بند کیجئے۔

۴

سوال : ۲ [ب] مندرجہ ذیل سوالات کے جوابات دیجئے۔ (کوئی چار)

(۱) غزل کوئی زبان کا لفظ ہے؟

(۲) مومن نے کس کی شان میں قصیدہ لکھا ہے؟

(۳) مطلع کسے کہتے ہیں؟

(۴) مومن کا آبائی پیشہ کیا تھا؟

(۵) مسلسل غزل کسے کہتے ہیں؟

(۶) قصیدہ کے کس جزو سے غزل کی صنف وجود میں آئی؟

۱۳

سوال : ۳ [الف] کلام مومن کی خوبیاں بیان کیجئے۔

یا

کلام مومن کے اعتراضات کا مفصل جائزہ لیجئے۔

سوال : ۳ [ب] مندرجہ ذیل سوالات کے جوابات دیجئے۔ (کوئی تین)

- ۳ (۱) مومن نے اپنے نام سے فائدہ اٹھاتے ہوئے جو اشعار کہیں ہیں ان میں سے ایک شعر لکھیں؟
 (۲) مومن شاعری کے علاوہ اور کس فن میں مہارت رکھتے تھے؟
 (۳) مومن کس کھیل کے شائق تھے؟
 (۴) ہزل کسے کہتے ہیں؟

سوال : ۴ [الف] مندرجہ ذیل اشعار میں سے کہیں سات (۷) اشعار کی تشریح کیجئے۔

- ۱۴ (۱) غضب سے تیرے ڈرتا ہوں رضا کی تیری خواہش ہے
 (۲) بچھ گئی اک آہ میں شمع حیات
 (۳) غیروں پہ کھل نہ جائے کہیں راز دیکھنا
 (۴) دشمن مومن ہی رہے بت سدا
 (۵) ناصح ہے طعنہ زن مری ناکامیوں پہ کیا
 (۶) مجلس میں میرے ذکر کے آتے ہی اٹھے وہ
 (۷) حال دل یار کو لکھوں کیونکر
 (۸) سو زندگی نثار کروں اسی موت پر
 (۹) ناوک انداز چدھر دیدہ جاناں ہوں گے
 (۱۰) یہ شکوے میں آیا کے بے مزہ ہوئے وہ
 نہ میں ہزار دوزخ سے نہ میں مشتاق جنت کا
 مجھ کو دم سرد نے ٹھنڈا کیا
 میری طرف بھی غمرہ غماز دیکھنا
 مجھ سے میرے نام نے یہ کیا کیا
 دلجوئیوں سے تیری کبھی کامیاب تھا
 بدنامی عشاق کا اعزاز تو دیکھو
 ہاتھ دل سے جدا نہیں ہوتا
 یوں روئے زار زار تو اہل عذا کے ساتھ
 نیم بکل کئی ہوں گے کئی بے جاں ہوں گے
 میں تلخ کام رہا لذت زباں کے لئے

سوال : ۴ [ب] مندرجہ ذیل الفاظ کے معنی لکھئے۔ (کوئی چھ)

- ۳ (۱) انجام (۲) شفق (۳) رفعت (۴) سازش
 (۵) آتش (۶) سعادت (۷) تنخیل (۸) تاریکی
 (۹) سوگوار (۱۰) آشنا (۱۱) سبز (۱۲) ایام

B.A. (Sem.-3) Examination

CC 201

Philosophy

March 2019

Time : 2-30 Hours]

[Max. Marks : 70

- સૂચના : (૧) બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.
(૨) જમણી બાજુના અંક ગુણ દર્શાવે છે.

- ૧ (અ) ન્યાય દર્શનનો પરિચય આપી, તેનું સાહિત્ય સમજાવો. ૧૪
અથવા
(અ) ન્યાય દર્શને સ્વીકારેલા સોળ પદાર્થો ટૂંકમાં સમજાવો.
(બ) ખાલી જગ્યા પૂરો (કોઈપણ ચાર) : ૪
(૧) ન્યાય એટલે
(૨) અક્ષપાદનો અર્થ છે.
(૩) ન્યાય દર્શનના રચયિતા છે.
(૪) આધુનિક સમયના ન્યાયને કહે છે.
(૫) ન્યાય અનુસાર દ્રવ્ય એટલે
(૬) ગુણના પ્રકારો છે.
- ૨ (અ) યથાર્થ જ્ઞાનના પ્રકારો ટૂંકમાં સમજાવો. ૧૪
અથવા
અયથાર્થ જ્ઞાનના પ્રકારો સમજાવો.
(બ) ખાલી જગ્યા પૂરો (કોઈપણ ચાર) : ૪
(૧) પ્રમાણ એટલે
(૨) પ્રમેયનો અર્થ છે.
(૩) જ્ઞાનના પ્રકારો છે.
(૪) નિર્વિકલ્પ જ્ઞાન એટલે
(૫) વિપયર્યનો અર્થ છે.
(૬) સંશયનો બીજો અર્થ છે.
- ૩ (અ) આત્માનું સ્વરૂપ સ્પષ્ટ કરો. ૧૪
અથવા
ઈશ્વરના અસ્તિત્વની દલીલો સમજાવો.
(બ) ખાલી જગ્યા પૂરો (કોઈપણ ત્રણ) : ૩
(૧) ન્યાય દર્શન મુજબ કુલ પ્રમેયો છે.
(૨) સાંખ્ય મત મુજબ આત્માના છે.
(૩) ન્યાય મુજબ આત્માના રૂપો છે.
(૪) વેદાંત મુજબ ઈશ્વર છે.
(૫) ગીતા મુજબ આત્મા છે.

૪ (અ) વૈશેષિક દર્શનના ચાર પદાર્થો સમજાવો.

૧૪

અથવા

(અ) અસત્ કાર્યવાદ સમજાવો.

(બ) ખાલી જગ્યા પૂરો (કોઈપણ ત્રણ) :

૩

(૧) મહર્ષિ કણ્ઠનું ગોત્ર નામ છે.

(૨) પદાર્થ એટલે

(૩) પદાર્થના લક્ષણો છે.

(૪) રસના પ્રકાર છે.

(૫) ગંધના પ્રકાર છે.

ENGLISH VERSION

Instruction : Figures to right indicates full marks.

1 (a) Explain the Introduction and literature of Nyaya.

14

OR

(a) Explain shortly sixteen padartha accepted of Nyaya.

(b) Fill in the blanks (any four) :

4

(i) Nyaya means

(ii) the meaning of 'Akshapada'

(iii) is a compound of Nyaya

(iv) The word of modern times Nyaya as

(v) Dravya means according to Nyaya

(vi) There are types of Guna's

2 (a) Explain shortly valid knowledge kinds.

14

OR

(a) Explain the Invalid knowledge kinds.

(b) Fill in the blanks (any four) :

4

(i) Pramana means

(ii) The meaning of Prameys is

(iii) There are types of knowledge.

(iv) Nirvikalpa knowledge means

(v) Vipryaya means

(vi) The second meaning of sansaya word as

3 (a) Clarify the Nature of soul (self)

14

OR

(a) Explain the existense argument of the God.

0603E1693-3

- (b) . Fill in the blanks (any three) : 3
- (i) There are prameya, according to Nyaya.
 - (ii) Soul is according to samkhya.
 - (iii) There are form of the soul, according to Nyaya
 - (iv) The god is according to vedant
 - (v) The soul is according to Geeta

- 4 (a) . Explain the four padarth of vaishehika. 14

OR

- (a) Explain the Asattakaryavada.
- (b) Fill in the blanks (any three) : 3
- (i) Maharghi kanadas Gotra name is
 - (ii) Padarthe means
 - (iii) There are characteristics of Padarth
 - (iv) There are kinds of Rasa
 - (v) There are Kinds of Gandha.
-

B.A. (Sem.-3) Examination

CC 201

Indian Culture

March 2019

Time : 2-30 Hours]

[Max. Marks : 70

- સૂચના : (૧) બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.
(૨) જમણી બાજુના અંક ગુણ દર્શાવે છે.

- ૧ (અ) સલ્તનતકાલ દરમ્યાન અલ્લાઉદ્દીન ખીલજીની સિદ્ધિઓ વર્ણવો. ૧૪
અથવા
(અ) સલ્તનતકાલીન ભારતમાં પ્રચલીત ધર્મ અને સંપ્રદાયો વર્ણવો.
(બ) કોઈ પણ ચાર પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ લખો. ૪
(૧) દિલ્હી સલ્તનતના ચાર વંશોના નામ જણાવો.
(૨) ભારતમાં દિલ્હીની ગાદીએ આવનારો પ્રથમ સુલતાન કોણ હતો?
(૩) કયા શાસકે પોતાની રાજધાની દોલતાબાદથી દિલ્હી ખસેડી હતી?
(૪) સલ્તનતકાલીન હિન્દુ સમાજમાં પ્રચલિત વર્ણો જણાવો.
(૫) રાજસ્થાનમાં જૈન ધર્મનું કયું મંદિર આવેલું છે?
(૬) અડાલજની વાવ કયા શાસકે બંધાવી હતી?
- ૨ (અ) મુઘલ સામ્રાજ્યમાં બાબર અને જહાંગીરનો ફાળો વર્ણવો. ૧૪
અથવા
(અ) મુઘલકાલીન કેન્દ્રિય શાસન વ્યવસ્થા પર નોંધ લખો.
(બ) કોઈ પણ ચાર પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ લખો. ૪
(૧) કયો મુઘલ બાદશાહ તેની ન્યાયપ્રિયતા માટે જાણીતો છે?
(૨) બાજબહાદુર અને રાણી રૂપમતીના પ્રયત્નોથી કયો રાગ તૈયાર થયો હતો?
(૩) હુમાયુએ કઈ ચિત્રાવલી શરૂ કરાવી હતી?
(૪) દીને-ઈલાહીમાં કયા ધર્મશાસ્ત્રોના વિચારો લીધા હતા?
(૫) તાજમહલની રચના કોણે કરી હતી?
(૬) ચિત્રકલાની દેશી કલમોના નામ જણાવો.
- ૩ (અ) મધ્યકાલીન ભક્તિ આંદોલનના વિકાસમાં ગુજરાતના સંતોનું પ્રદાન જણાવો. ૧૪
અથવા
(અ) ભક્તિ આંદોલનમાં મહારાષ્ટ્રના સંતોનો ફાળો વર્ણવો.
(બ) કોઈ પણ ત્રણ પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ લખો. ૩
(૧) રામાનંદ સ્વામીનો સંપ્રદાય કયા નામે ઓળખાય છે?
(૨) કબીરની વાણી કયા નામે પ્રસિદ્ધ છે?
(૩) ગુરૂ નાનકનો ઉપદેશ કયા ગ્રંથમાં સુરક્ષિત છે?
(૪) ગોસ્વામી તુલસીદાસ કોના ભક્ત હતા?
(૫) સુરદાસના પદોમાં કઈ લીલા રજૂ કરાઈ છે?

0603E1693-2

- ૪ (અ) હિન્દુ-મુસ્લિમ સંસ્કૃતિના સમન્વય વિષે સવિસ્તાર નોંધ લખો. ૧૪
- અથવા
- (અ) વિશિષ્ટ શાસક તરીકે મહારાણા પ્રતાપનો ફાળો સ્પષ્ટ કરો.
- (બ) કોઈ પણ ત્રણ પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ લખો. ૩
- (૧) શિવાજીનો જન્મ કયા કિલ્લામાં થયો હતો.
- (૨) છત્રપતિ શિવાજીએ યુદ્ધ માટે કઈ પદ્ધતિ અપનાવી હતી?
- (૩) પૃથ્વીરાજ ચૌહાણ પછીનો શ્રેષ્ઠ હિન્દુ શાસક કોણ હતો?
- (૪) શિવાજીના માતા-પિતાનું નામ જણાવો.
- (૫) સલ્તનતકાલીન હિન્દુ સમાજમાં પ્રચલિત વર્ણો જણાવો.

ENGLISH VERSION

Instruction : Figures to right indicates full marks.

- 1 (a) Describe Allaudin Khaljis achievements during sultante period. 14
- OR
- (a) Narrate the religions and sects of sultanate period in India.
- (b) Write the answer of any four in brief : 4
- (i) State the names of four dynasties of Delhi sultanate.
- (ii) Who was the first sultan to seat on the throne of Delhi in India.
- (iii) Which ruler shifted his capital from Dawlaterbad to Delhi?
- (iv) Explain the famous social classes of Hindu society of sultanate period.
- (v) Which is the Jain temple located in Rajasthan?
- (vi) Which ruler built the stepwell of Adalaj.
- 2 (a) Write the contribution of Babar and Gahagir in Mughal emperor. 14
- OR
- (a) Write a note on central administration of Mughal period.
- (b) Write the answer of any four in brief : 4
- (i) Which Mughal king is known for his love of Justice?
- (ii) Which raga was prepaid by Baj Bahadur and Rani Rupmati?
- (iii) Which portrait was began by Humau?
- (iv) Which religious thoughts were adopted in Din-e-Zlahi?
- (v) By whom was the Taj-Mahal built?
- (vi) Mention the names of paintings art in vernacular.
- 3 (a) Mention the contribution of the saints of Gujarat in the growth of Bhakti movements. 14
- OR
- (a) Mention the contribution of saints of Maharashtra in Bhakti movements.

0603E1693-3

- (b) Write the answer of any three in brief : 3
- (i) Which sect become famous as Ramanand Swamis sect?
 - (ii) By which name was Kabirjis notes famous?
 - (iii) In which book are Guru Nanak's instructions safe?
 - (iv) Whose worshiper was Goswami Tulshidas?
 - (v) Which play was highlighted in Surdas's pada?

- 4 (a) Write a detailed note on the synthesis between Hindu and Islamic culture. 14

OR

- (a) Mention the contribution of Maharana Pratap as a peculiar ruler.
- (b) Write the answer of any three in brief : 3
- (i) In which fort was Shivaji born?
 - (ii) Which system was adopted by Chatrapati Shivaji for the battle?
 - (iii) Who was the best ruler after Pruthviraj Chauhan?
 - (iv) Mention the name of Shivajis mother and father.
 - (v) Explain the famous social classes of Hindu society of Sultanate period.
-

B.A. (Sem.-3) Examination
CC 201
Political Science
March 2019

Time : 2-30 Hours]

[Max. Marks : 70

- સૂચના : (૧) દરેક પ્રશ્નનાં ગુણ સમાન છે.
(૨) જમણી બાજુના અંક ગુણ દર્શાવે છે.

- ૧ (અ) બંધારણીય સભા એટલે શું? તેની રચના સમજાવો. ૧૪
અથવા
(અ) બંધારણના આમુખ વિશે એક વિસ્તૃત નોંધ લખો.
(બ) કોઈ પણ ચાર વિશે ટૂંકમાં લખો : ૪
(૧) બંધારણીય સભાના કોઈ પણ બે સભ્યોના નામ આપો.
(૨) “We the people of India” નો અર્થ શું છે?
(૩) ભારતના બંધારણના કોઈ પણ બે લક્ષણો લખો.
(૪) અદાલતી સમીક્ષા એટલે શું?
(૫) ભારતમાં કઈ પ્રકારની લોકશાહી છે?
(૬) બિનસામ્રદાયિકતા એટલે શું?
- ૨ (અ) મૂળભૂત અધિકારોનું શું મહત્વ છે? ૧૪
અથવા
(અ) બંધારણીય સુધારાઓ વિશે એક નોંધ લખો.
(બ) કોઈ પણ ચાર વિશે એક-બે લાઈનમાં જવાબ આપો. ૪
(૧) સમાનતાનો અધિકાર ભારતના બંધારણમાં કઈ કલમમાં છે?
(૨) ધર્મનો અધિકાર એટલે શું?
(૩) શું રાજનીતિના માર્ગદર્શક સિદ્ધાંતોને ન્યાયનું રક્ષણ છે?
(૪) બંધારણના ૪૨નો સુધારાના શું મહત્વ છે?
(૫) ભારતના શરૂઆતના બંધારણમાં કેટલા મૂળભૂત અધિકારો હતા?
(૬) ભારતમાં સ્થાનિ સ્વસરકારને બંધારણીય દરજ્જો ક્યારે મળ્યો?
- ૩ (અ) ભારતના ધારાસભાની રચના અને સત્તાની ચર્ચા કરો. ૧૪
અથવા
(અ) ભારતના પ્રધાનમંત્રીની સત્તાઓ સમજાવો.
(બ) કોઈ પણ ત્રણ વિશે એક-બે વાક્યોમાં જવાબ આપો. ૩
(૧) દિવગૃહી ધારા સભા એટલે શું?
(૨) લોકસભાના અધ્યક્ષ કોણ છે?
(૩) રાજ્યસભાના અધ્યક્ષ કોણ છે?
(૪) ભારતમાં રાષ્ટ્રપતિની નિમણૂંક કેવી રીતે થાય છે?
(૫) ન્યાયતંત્રની સ્વતંત્રતા એટલે શું?

0603E1695-2

૪ (અ) રાજ્યની ધારાસભાની રચના અને કાર્યો સમજાવો.

૧૪

અથવા

(અ) ભારતમાં મુખ્યમંત્રી અને મંત્રીમંડળની સત્તાઓની ચર્ચા કરો.

(બ) કોઈ પણ ત્રણ વિશે એક-બે વાક્યોમાં જવાબ લખો.

૩

(૧) રાજ્યપાલની બે સત્તાઓ લખો.

(૨) સામૂહિક જવાબદારી એટલે શું?

(૩) વડી અદાલતના ન્યાયધીશની નિમણૂક કેવી રીતે થાય છે?

(૪) ગૌણ અદાલત એટલે શું?

(૫) રાષ્ટ્રપતિ શાસન એટલે શું?

ENGLISH VERSION

Instruction : Figures to right indicates full marks.

1 (a) What is constituent Assembly? Explain its Composition.

14

OR

(a) Write a detailed note on the preamble of Indian constitution.

(b) Answer any four in one/two lines.

4

(1) Name any two members of the constituent Assembly.

(2) What does "We the people of India mean?"

(3) Give any two features of Indian constitution.

(4) What is Indian review?

(5) What is the type of democracy in India?

(6) What is secularism?

2 (a) What is the importance of fundamental Rights.

14

OR

(a) Write a note of constitutional amendments in India.

(b) Answer any four in one/two lines.

4

(1) In which article is right to equality?

(2) What is right to religion?

(3) In directive principles of state policy Justiable?

(4) What is the importance of 42nd amendment?

(5) How many fundamental rights were there in our initial constitution?

(6) When did the Government in India get its constitutional States?

3 (a) Discuss the composition and power of the Indian parliament.

14

OR

(a) Explain the powers of Indian Prime Minister.

0603E1695-3

(b) Answer any three in one/two sentences :

3

- (1) What is bicameralism?
- (2) Who is the chairman of Lok Sabha?
- (3) Who is the chairman of Rajya Sabha?
- (4) How is Indian President elected?
- (5) What is independence of Judiciary?

4 (a) Explain the composition and function of state legislature.

14

OR

(a) Discuss the powers of Chief Minister and Council of Ministers.

(b) Answer any three in one/two sentences :

3

- (1) Give two powers of the Governor
 - (2) What is collective responsibility?
 - (3) How are the judges of High Court selected?
 - (4) What are subordinate Courts?
 - (5) What is President's Rule?
-

B.A. (Sem.-3) Examination

CC 201

Geography

March 2019

Time : 2-30 Hours]

[Max. Marks : 70

સૂચના:- જમણી બાજુના આંક ગુણ દર્શાવે છે.

પ્રશ્ન-૧.(અ) માનવ ભૂગોળની વ્યાખ્યાઓ જણાવી વિષય વ્યાપ અને વિષય શાખાઓ (૧૪)
વિષે માહિતી આપો.

અથવા

માનવ પર્યાવરણ સહસબંધોના સંદર્ભમાં પ્રકૃતિ પ્રભાવવાદ વિષે નોંધ લખો.

પ્રશ્ન-૧.(બ) એક કે બે વાક્યમાં જવાબ આપો (કોઈ પણ ચાર) (૦૪)

૧. ભૂગોળની બે મુખ્ય શાખાઓ કઈ છે?
૨. માનવ ભૂગોળના અભ્યાસમાં કેન્દ્રસ્થાને શું છે?
૩. માનવ ભૂગોળના પિતા તરીકે જાણીતા વિદ્વાનનું નામ જણાવો.
૪. માનવ ભૂગોળની મુખ્ય બે વિચારધારાઓ કઈ છે?
૫. પર્યાવરણના તત્વો કયા બે ભાગમાં વહેંચાયેલા છે?
૬. નિશ્ચયવાદના સમર્થકો કયા નામે ઓળખાય છે?

પ્રશ્ન-૨.(અ) સામાજિક અને સાંસ્કૃતિક લક્ષણોના આધારે માનવ પ્રજાતિનું વર્ગીકરણ સમજાવો.

અથવા

(૧૪)

પ્રાથમિક આર્થિક પ્રવૃત્તિના સંદર્ભમાં આદિમ શિકાર અને ખસતી ખેતી પ્રવૃત્તિ
વિષે નોંધ લખો.

પ્રશ્ન-૨.(બ) એક કે બે વાક્યમાં જવાબ આપો (કોઈ પણ ચાર) (૦૪)

૧. માનવ પ્રજાતિના વર્ગીકરણના મુખ્ય માપદંડને આધારે માનવ પ્રજાતિના
મુખ્ય વર્ગીકરણ જણાવો.
૨. પીળા વર્ણની માનવ પ્રજાતિ કયા પ્રજાતિ જૂથ તરીકે ઓળખાય છે ?
૩. ભારત દેશ માનવ પ્રજાતિના સંદર્ભમાં કેવી રીતે પ્રસિદ્ધ છે?
૪. વિશ્વમાં સૌથી વધુ લોકો દ્વારા બોલાતી ભાષા કઈ છે?
૫. કયા ધર્મ નો પ્રચાર ભારત બહાર અન્ય રાષ્ટ્રોમાં વધુ થયો છે?
૬. 'હિબ્રુ' કઈ પ્રજાની પ્રચલિત ભાષા છે?

E 1696 2

પ્રશ્ન-૩ (અ) વિશ્વના ઠંડા પ્રદેશમાં વસવાટ કરતા એસ્કીમો અને લેપ્સ જનજાતિ વિષે માહિતી આપો.

(૧૪)

અથવા

ગરમ રણપ્રદેશમાં વસવાટ કરતી જનજાતિઓના તેમના પ્રદેશના પર્યાવરણ સાથેના સહસબંધો સમજાવો.

પ્રશ્ન-૩. (બ) એક કે બે વાક્યમાં જવાબ આપો (કોઈ પણ ત્રણ)

(૦૩)

૧. બુશમેન જનજાતિ કયા પ્રદેશમાં વસવાટ કરે છે?

૨. પર્વતીય પ્રદેશમાં વસવાટ કરતી જનજાતિના નામ જણાવો.

૩. વિશ્વમાં સૌથી વધુ આદિમ જનજાતિમાં કઈ પ્રજાની ગણના થાય છે?

૪. આદિમ જનજાતિ કોને કહે છે ?

૫. ગૌડ જનજાતિના મુખ્ય સામાજિક વિભાગો કયા છે?

પ્રશ્ન-૪ (અ) વસ્તીગીયતા પર અસર કરતા પરિબલો ઉદાહરણ સહિત સમજાવો.

(૧૪)

અથવા

સ્થળાંતરના કારણો અને પ્રકારો વિષે માહિતી આપો.

પ્રશ્ન-૪. (બ) એક કે બે વાક્યમાં જવાબ આપો (કોઈ પણ ત્રણ)

(૦૩)

૧. સ્થળાંતર પર અસર કરતા ભૌગોલિક પરિબલો જણાવો

૨. વસ્તી વૃદ્ધિ નિવારણ ના ઉપાયો જણાવો.

૩. વસ્તી ગીયતા શોધવાનું સૂત્ર જણાવો.

૪. માનવ સ્થળાંતર કોને કહે છે?

૫. ભારતનું સૌથી ઓછી વસ્તી ગીયતા ધરાવતું રાજ્ય કયું છે?

E 1696-3

GUJARAT UNIVERSITY EXAMINATION- NOV.- 2018
GEOGRAPHY S.Y.B.A. SEM.III CORE COURSE
PAPER NO. -~~204~~, HUMAN GEOGRAPHY

201

INSTRUCTION :-- Figure on the right side indicate total marks of the question.

Ques.1(A) Mention Definitions of Human Geography and Give information of the branches of Human Geography. (14)

OR

Ques.1(A) Write a note on Determinism in the reference of man environment relationship.

Ques.1 (B) Answer in one or two sentences (Any four) (04)

1. Which are two main subject branches of Geography ?
2. What is in the centre place of the study of Human Geography ?
3. Mention a name of the father of Human Geography.
4. Which are two main concepts of Human Geography ?
5. In which two parts Elements of Environments are divided ?
6. The supporter of the Possibilism are known by which name?

Ques.2 (A) Explain classification of human races on the bases of social and cultural characteristics.

OR

(14)

Ques.2(A) Write a note on primitive hunting and shifting agriculture in the reference of primary economic activity.

Ques.2 (B) Answer in one or two sentences (Any four) (04)

1. Mention major classifications of human races by basic standards of classification of human.
2. Human race of yellow skin colour are known by which race group?
3. Which way India is famous in the reference of human race?
4. Which language is spoken by maximum people of the world?
5. Which religion is spread over outside in India?
6. The 'Hebrew' is a prevailing language of which people?

P T O

E 1690-4

Ques.3 (A) Give information about Eskimo and Laps people of the cold region. (14)

OR

Ques.3 (A) Explain correlation of environment and people living in hot desert region.

Ques.3 (B) Answer in one or two sentences (Any three) (03)

1. In which region the Bushmen tribes to live in?
2. Mention the tribes live in mountain region.
3. Which tribe is most primitive in the world?
4. What is primitive tribe?
5. Which are social parts of Gond tribes?

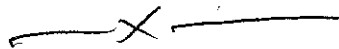
Ques.4(A) Explain factors affecting on population density. (14)

OR

Ques.4 (A) Give information about types and reasons of migration.

Ques.4 (B) Answer in one or two sentences (Any three) (03)

1. Mention geographical factors affecting on migration.
2. Mention steps to prevent population growth.
3. Indicate a formula of population density.
4. What is human migration?
5. Which state of India has less population density?

B.A. (Sem.-3) Examination

CC 201

Home Science

March 2019

Time : 2-30 Hours]

[Max. Marks : 70

સૂચના : (૧) બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.

(૨) જમણી બાજુના અંક ગુણ દર્શાવે છે.

૧ (અ) સમતોલ આહારની વ્યાખ્યા આપી સમતોલ આહાર તૈયાર કરતી વખતે ધ્યાનમાં રાખવાના મુદ્દા ચર્ચો. ૧૪

અથવા

(અ) આહાર આયોજન એટલે શું? આહાર આયોજનને અસર કરતાં પરીબળોની સવિસ્તાર ચર્ચા કરો.

(બ) એક બે વાક્યમાં જવાબ લખો (ગમે તે ચાર) : ૪

(૧) આહાર એટલે શું?

(૨) આહારનું આયોજન કરવાથી શાનો બચાવ થાય છે?

(૩) આહારના કુલ ખાદ્ય જુથ કેટલા?

(૪) જે તે પ્રદેશમાં જે ખાદ્યનું ચલણ વધુ હોય તેવા ખાદ્યોને કયા ખાદ્ય કહેવાય?

(૫) રાત્રે સુતી વખતે અપાતા આહારને શું કહેવામાં આવે છે?

(૬) પુરતુ પોષણ પુરુ પાડવા માટેના ભોજનનું આયોજન એટલે શું?

૨ (અ) પ્રિસ્કુલનાં બાળકો માટે આહાર આયોજનનું મહત્ત્વ સમજાવી તેમના પોષક તત્ત્વોની જરૂરીયાત ચર્ચો. ૧૪

અથવા

(અ) સ્કૂલે જતાં બાળકોના સમતોલ આહારનું આયોજન કરતી વખતે ધ્યાનમાં રાખવાના મુદ્દાની ચર્ચા કરી

'સ્કૂલ પેક લંચનું' મહત્ત્વ સમજાવો.

(બ) એક બે વાક્યમાં જવાબ લખો (ગમે તે ચાર) : ૪

(૧) માતાના પ્રથમ દુધને શું? કહેવામાં આવે છે?

(૨) નાના બાળકો માટે દુધ છોડાવ્યા પછી ખુબ જ મહત્ત્વ શાનું હોય છે?

(૩) પ્રોટીનની ખામીથી બાળકોમાં કયો રોગ થાય છે?

(૪) ભારત સરકાર દ્વારા સ્કૂલે જતાં બાળકનું પોષણ સ્તર સુધારવા કઈ યોજના શરૂ કરવામાં આવી?

(૫) બાલકો ઘેરથી સ્કૂલે જાય ત્યારે રિસેસમાં કયા લંચનો ઉપયોગ કરે છે?

(૬) કોલોસ્ટોમમાં ઝીંકનું પ્રમાણ મી.ગ્રા. લિટર કેટલા પ્રમાણમાં હોય છે?

૩ (અ) સગર્ભાવસ્થા દરમ્યાન આહાર આયોજનનું મહત્ત્વ સમજાવી સગર્ભા સ્ત્રી માટે પોષક તત્ત્વોની જરૂરીયાત વિશે ચર્ચા કરો. ૧૪

અથવા

(અ) કિશોરાવસ્થા દરમ્યાન આહાર આયોજનનું મહત્ત્વ સમજાવી કિશોરી માટે જરૂરી એવા પોષક તત્ત્વોની જરૂરીયાત વિશે ચર્ચા કરો.

(બ) એક બે વાક્યમાં જવાબ લખો (ગમે તે ત્રણ) : ૩

(૧) સ્તનપાન અવસ્થામાં ડીહાઇડ્રોશનની પરિસ્થિતિ ન થાય એટલા માટે કયો આહાર આપવો જોઈએ?

(૨) જન્મ સમયે તંદુરસ્ત બાળકનું વજન કેટલું હોવું જોઈએ?

(૩) બાળકના જન્મ સમયે કયા અવયવનું કદ સૌથી મોટું હોય છે?

(૪) ભારતની કિશોરીઓમાં કયો રોગ વધુ જોવા મળે છે?

(૫) વ્યાયામ વીર માટે કયું પોષક તત્ત્વ આગત્યનું ગણાય છે?

0603E1697-2

- ૪ (અ) વૃદ્ધાવસ્થા દરમ્યાનની પોષણકીય સમસ્યાઓની ચર્ચા કરી વૃદ્ધાવસ્થા દરમ્યાન પોષક તત્વોની જરૂરિયાત સમજાવો. ૧૪

અથવા

- (અ) મેક્સિકન અને ચાઇનીસ વાનગીઓમાં વપરાતી ખાદ્ય સામગ્રીની વિશિષ્ટતા વિશે સમજાવો.
- (બ) એક બે વાક્યમાં જવાબ લખો (ગમે તે ત્રણ) : ૩
- (૧) રજો નિવૃત્તિ કાળ દરમ્યાન વધુ રક્તસ્ત્રાવ થવાને કારણે કયા રોગના લક્ષણો વધુ જોવા મળે છે?
- (૨) વૃદ્ધાવસ્થામાં હાડકાંને લગતો કયો રોગ થાય છે?
- (૩) ચાઈનીઝ વાનગીઓમાં કયો સોસ વાપરવામાં આવે છે?
- (૪) ટીટેની રોગનું મુખ્ય લક્ષણ શું છે?
- (૫) દક્ષિણ ભારતીય લોકોનું મુખ્ય ખાદ્ય અન્ન કયું છે?

ENGLISH VERSION

Instruction : Figures to right indicates full marks.

- 1 (a) Define balance diet and discuss the points to be kept in mind while preparing balance diet. 14

OR

- (a) What is meal management? Discuss the factors affecting meal Management.
- (b) Write the answer in one two sentences (any four) : 4
- (1) What is Diet?
- (2) What is saved by meal planning?
- (3) How many total groups of food are there?
- (4) Particular region that is known as what type of food?
- (5) The food which is taken before sleep is known as what?
- (6) What do you mean by food planning which is specially taken care for providing Nutrition?

- 2 (a) Discuss the importance of meal planning for pre-School Children and discuss their Nutritional requirements. 14

OR

- (a) Discuss points to be considered while planning a balanced diet for school going children also explain the importance of School Packed Lunch.
- (b) Write the answer in one two sentences (any four) : 4
- (1) What is called first Milk of Mother?
- (2) What is very important for the infant after leaving Breast Feeding?
- (3) Which disease occurs due to the deficiency of protein among the children?
- (4) Which programme has been started by Indian Government to improve the Nutritional status of school going children?
- (5) Which Lunch is taken by the School going Children during recess hours?
- (6) What is exact proportion of (Mgm% Lit) zinc in colostrum?

0603E1697-3

- 3 (a) Explain the importance of Meal planning during pregnancy and discuss the need of Nutrients for Pregnant Woman 14

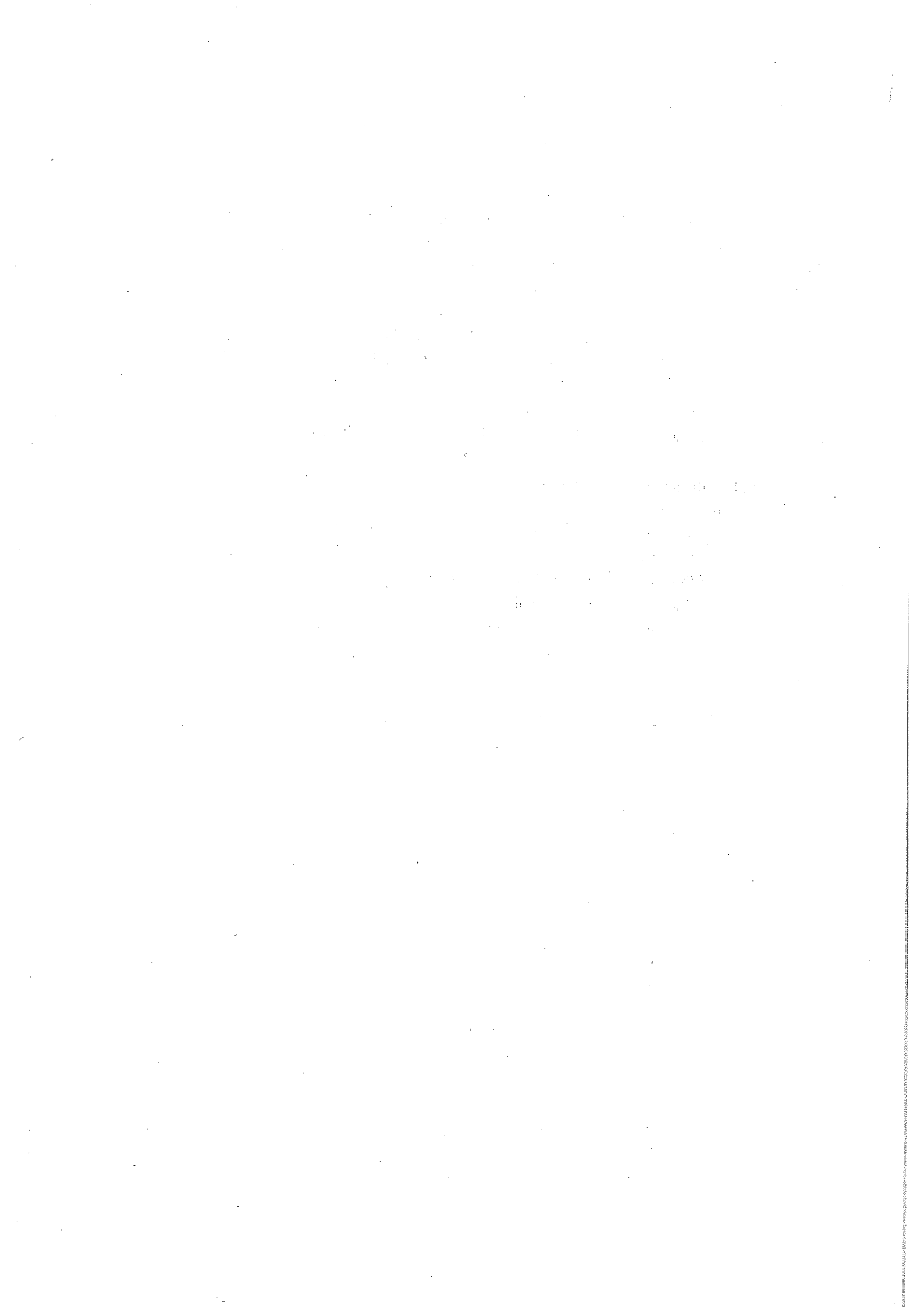
OR

- (a) Discuss the importance of Meal planning during Adolescence and mention in detail the Nutrients required for an Adolescent Girl
- (b) Write the answer in one two sentences (any three) : 3
- (1) What type of food should be given to Lactating woman to prevent dehydration?
 - (2) What should be the weight of healthy child at the time of birth?
 - (3) Which is biggest organ at the time of child birth?
 - (4) What type of disease is seen in majority of Indian Adolescent Girls?
 - (5) Which Nutritional problems are seen during athletes

- 4 (a) Discuss the nutritional problems during old age and explain the need of Nutrient during old age. 14

OR

- (a) Explain the speciality of food ingredients used in Mexican and Chinese dishes.
- (b) Write the answer in one two sentences (any three) : 3
- (1) The symptoms of which disease is seen because of heavy bleeding during the menopause period?
 - (2) Which disease occurs during the old age related to bones?
 - (3) Which sauce is used in Chinese recipes?
 - (4) Which is the symptom of "Tetany"?
 - (5) Which is the Main cereal food of South Indian?
-

نوٹ : سوال نامے میں درج نمبر ہی جوابی پرچے میں تحریر کریں مارکس بائیں جانب درج ہیں۔

سوال :۱ [الف] ڈرامہ کی تعریف بیان کرتے ہوئے اس کے اجزائے ترکیبی بیان کیجئے۔

۱۴

یا

ڈرامہ کی قسموں پر روشنی ڈالئے۔

۴

سوال :۲ [ب] مندرجہ ذیل سوالات کے جوابات دیجئے۔ (کوئی چار)

(۱) ”تم تھیٹر پیکل بہشت کے آدم مشہور ہو چکے ہو“ یہ قول کس کا ہے ؟

(۲) آغا حشر کاشمیری کے والد کے کا نام کیا تھا؟

(۳) ”سلورنگ“ کے مرکزی کردار کون کون سے ہیں؟

(۴) کس ڈرامہ کمپنی میں آغا حشر کے ڈراموں کو خصوصی طور پر دکھایا جاتا تھا ؟

(۵) ڈرامہ ”انارکلی“ کس کی شاہکار تصنیف ہے؟

(۶) ”سلورنگ“ کا دوسرا نام کیا ہے؟

۱۴

سوال :۳ [الف] اردو ادب میں ڈرامہ کی ابتداء اور ارتقاء کا جائزہ لیجئے۔

یا

اردو ادب کے چند ابتدائی ڈرامہ نگاروں کا تعارف پیش کیجئے۔

۴

سوال :۴ [ب] مندرجہ ذیل سوالات کے جوابات دیجئے۔ (کوئی چار)

(۱) منیر کا قاتل کون ہے؟

(۲) اصل انگریزی ڈرامہ ”سلورنگ“ کے مصنف کا نام کیا ہے ؟

(۳) ہندوستان میں ڈرامہ کا اہم ترین مرکز کون سے شہر میں تھا؟

(۴) اردو ادب کا پہلا نائٹک یا منظوم ڈرامہ کونسا ہے؟

(۵) آغا حشر اور راجہ رگھو بندراؤ نے مل کر کس نائٹک کمپنی کی بنیاد ڈالی؟

(۶) آغا حشر کاشمیری کی یوم پیدائش کیا ہے؟

۱۴

سوال :۳ [الف] آغا حشر کاشمیری کی ڈرامہ نگاری پر تفصیلی نوٹ لکھئے۔

یا

ڈرامہ ”سلورنگ“ کے پلاٹ پر روشنی ڈالئے۔

۳

سوال : ۳ [ب] مندرجہ ذیل خالی جگہ پر کیجئے۔

(۱)۔۔۔۔ میں آغا حشر کاشمیری کی ڈرامہ نگاری کا ڈنکا سارے ہندوستان میں بج رہا تھا۔

(1909 , 1912 , 1915)

(۲) ۱۹۱۰ء میں آغا حشر کاشمیری نے اپنی ذاتی کمپنی۔۔۔۔ میں کھولی۔

(حیدرآباد ، فیض آباد ، مرادآباد)

(۳) آغا حشر کاشمیری کا پہلا ڈرامہ۔۔۔۔ ہے۔ (آفتابِ محبت ، مہتابِ محبت ، جلوہ محبت)

۱۴

سوال : ۴ [الف] ڈرامہ ”ڈرامہ سلور کنگ“ کا ناقدانہ جائزہ لیجئے۔

یا

آغا حشر کاشمیری کے عہد کے مشہور ڈرامہ نگاروں کا تذکرہ کیجئے۔

۳

سوال : ۴ [ب] مندرجہ ذیل الفاظ کے معنی لکھئے۔ (کوئی چھ)

(۱) مہر	(۲) صبا	(۳) شفق	(۴) صیاد
(۵) مظلوم	(۶) حسرت	(۷) رفعت	(۸) ندامت
(۹) تہمت	(۱۰) رضواں	(۱۱) عاقبت	(۱۲) آتش

B.A. (Sem.-3) Examination
CC 202 - Philosophy (Old Course)
(Early Greek Philosophy)

Time : 2-30 Hours]

March 2019

[Max. Marks : 70

- સૂચના : (૧) બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.
(૨) જમણી બાજુના અંક ગુણ દર્શાવે છે.

- ૧ (અ) થેલિઝના તત્ત્વચિંતનને સમજાવો. ૧૪
અથવા
(અ) એનેકઝીમેન્ડર અને એનેકઝીમિનિઝના તત્ત્વચિંતનને સમજાવો. ૧૪
(બ) કોઈપણ ચારના જવાબ આપો : ૦૪
(૧) થેલીઝે કયા પાકની આગાહી કરી હતી?
(૨) થેલીઝનું એક માત્ર વિધાન શું છે?
(૩) ભૂમિતિનું મુખ્ય કાર્ય શું છે?
(૪) એનેકઝીમિનાઝેના મતે પરિવર્તન એટલે શું?
(૫) એનેકઝીમિનાઝે અંતિમ પૂવ્ય કોને માને છે?
(૬) મિલીટસનું પતન કઈ સાલમાં થયું હતું?
- ૨ (અ) હેરાકલિટસના તત્ત્વચિંતનને સમજાવો. ૧૪
અથવા
(અ) એલિયાટિક સંપ્રદાયને સમજાવો. ૧૪
(બ) કોઈપણ ચારના જવાબ આપો : ૦૪
(૧) એલિયા સંપ્રદાયના ચિંતકોના નામ આપો.
(૨) એલિયા સંપ્રદાયના સ્થાપક કોણ હતા?
(૩) ઝેનોફનીઝ મૂળ વતનનું નામ આપો?
(૪) કવિતારૂપે કોનો ગ્રંથ જોવા મળે છે?
(૫) મેલિસસના વતનનું નામ આપો.
(૬) પાર્મેનિડીઝનો મૂળભૂત સિદ્ધાંત શું છે?
- ૩ (અ) સોક્રિસ્ટોને સમજાવો. ૧૪
અથવા
(અ) સોક્રિસ્ટોને સમજાવો. ૧૪
(બ) કોઈપણ ત્રણના જવાબ આપો : ૦૩
(૧) સોક્રિસ્ટો તરીકે કેટલી વ્યક્તિ સુવિખ્યાત છે?
(૨) સોક્રિસ્ટોના નામ આપો.
(૩) ગૌણ સોક્રિસ્ટોના નામ આપો.
(૪) પ્રોડિક્સ ક્યાંના રહિશ હતા?
(૫) હિપિએસ ક્યાંના રહિશ હતા?
- ૪ (અ) મેગેરિયન સંપ્રદાયને સમજાવો. ૧૪
અથવા
(અ) સિનિક સંપ્રદાયને સમજાવો. ૧૪
(બ) કોઈપણ ત્રણના જવાબ આપો : ૦૩
(૧) યુક્લિડીઝે કયા સંપ્રદાયની સ્થાપના કરેલી છે?
(૨) યુક્લિડીઝે કોના શિષ્ય હતાં?
(૩) એન્ટિસ્થેનીઝેનો સંપ્રદાય કયો છે?
(૪) એકદેશી વસ્તુઓ જ સહિ છે તેમ કોણ કહે છે?
(૫) સુખવાદની મુખ્ય ખામી શું છે?

0703E1718-2

ENGLISH VERSION

Instruction : Figures to right indicates full marks.

- 1 (a) Explain the Theliz's Philosophy. 14
- OR**
- 1 (a) Explain the Anximander and Anximiniz's Philosophy. 14
(b) Give answer any four : 04
- (i) Theliz predicted what crop?
(ii) What is the theliz's only statement?
(iii) What is the main function of geometry?
(iv) According to Anaximiniz, what is the transformation?
(v) Who believes the ultimate master of Anatiminiz.
(vi) In which year did Milits fall?
- 2 (a) Explain the Heraclitus's Philosophy. 14
- OR**
- 2 (a) Explain the Altiatic system of thought. 14
(b) Give answer any four : 04
- (i) Give the name of the thinkers of the Aliatic system?
(ii) Who is the founder of Aliatic system?
(iii) Give the name of the original home of Zenofiniz?
(iv) Whose scripture is found in Poetry?
(v) give the name of Melisas's home town?
(vi) What is the basic Principle of Parmenidiz?
- 3 (a) Explain the Sophisto. 14
- OR**
- 3 (a) Explain the Socrates. 14
(b) Give answer any three : 03
- (i) How many people are famous as Sophists?
(ii) Give a name of Sofisto?
(iii) Give a name of secondary Sofisto?
(iv) Where did prodiks live?
(v) Where did Hipiaes live?
- 4 (a) Explain the mangarian system of thought. 14
- OR**
- 4 (a) Explain the cynic system of thought. 14
(b) Give answer any three : 03
- (i) Which community has established Yuklidiz?
(ii) Who was Yuklidiz's follower?
(iii) What is the sect of Aehtistheniz?
(iv) Who says the exotic things are true?
(v) What is the main drawback of happiness?

0703E1718-3

B.A. (Sem.-3) Examination
CC 202 - Philosophy (New Course)
(Greek Philosophy)

[Max. Marks : 70

Time : 2-30 Hours]

March 2019

- સૂચના : (૧) બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.
(૨) જમણી બાજુના અંક ગુણ દર્શાવે છે.

- ૧ (અ) થેલિઝના તત્ત્વચિંતનને સમજાવો. ૧૪
અથવા
- ૧ (અ) એનેક્ઝીમિનિઝેના તત્ત્વચિંતનને સમજાવો. ૧૪
(બ) કોઈપણ ચારના જવાબ આપો : ૦૪
(૧) થેલીઝે કયા પાકની આગાહી કરી હતી?
(૨) થેલીઝે કઈ નદીની દિશા બદલી આપી હતી?
(૩) થેલીઝનું એક માત્ર વિધાન શું છે?
(૪) માયલેશિયાના બીજા ચિંતકનું નામ આપો.
(૫) એનેક્ઝીમિનાઝે અંતિમ પૂજ્ય કોને માને છે?
(૬) માયલેશિયન ચિંતકોમાં છેલ્લા ચિંતક કોણ છે?
- ૨ (અ) પાયથાગોરસના તત્ત્વચિંતનને સમજાવો. ૧૪
અથવા
- ૨ (અ) પાર્મિનિડીઝના તત્ત્વચિંતનને સમજાવો. ૧૪
(બ) કોઈપણ ચારના જવાબ આપો : ૦૪
(૧) પાયથાગોરસ ક્યાંના વતની હતી?
(૨) પાયથાગોરસ મૂળ વતન છોડી ક્યાં સ્થિર થયા?
(૩) પાયથાગોરસ તેના સંપ્રદાયમાં કેટલા હેતુઓ દાખલ કરે છે.
(૪) પાયથાગોરસ તત્ત્વચિંતનનો સારરૂપ સિદ્ધાંત કયો છે?
(૫) પાયથાગોરસ અનુસાર વિશ્વ કેટલા તત્ત્વોનું સંયોજન છે?
(૬) પાયથાગોરસની વૈજ્ઞાનિક શોધ કઈ છે?
- ૩ (અ) પ્રોટેગોરસના તત્ત્વચિંતનને સમજાવો. ૧૪
અથવા
- ૩ (અ) સોક્રેટીસના તત્ત્વચિંતનને સમજાવો. ૧૪
(બ) કોઈપણ ત્રણના જવાબ આપો : ૦૩
(૧) ડેમોક્રિટસના મત પ્રમાણે સંવેદન વખતે શું થાય છે?
(૨) ડેમોક્રિટસના મત પ્રમાણે આપણું ઈન્દ્રિય જ્ઞાન કેવું છે?
(૩) ડેમોક્રિટસ જ્ઞાનના વિકૃત રૂપો કોને કહે છે?
(૪) ડેમોક્રિટસના મત પ્રમાણે જ્ઞાન કેવું હોય છે?
(૫) ડેમોક્રિટસ પ્રમાણે જીવનનો આનંદ કોના દ્વારા નિશ્ચિત થાય છે?
- ૪ (અ) પ્લેટોનો રૂપતત્ત્વોનો સિદ્ધાંત સમજાવો. ૧૪
અથવા
- ૪ (અ) એરિસ્ટોટલની કારણ મીમાંસાને સમજાવો. ૧૪
(બ) કોઈપણ ત્રણના જવાબ આપો : ૦૩
(૧) પ્લેટોના મતે બ્રહ્માંડનો આકાર કેવો છે?
(૨) કોના મતે પૃથ્વી સ્થિર છે?
(૩) પ્લેટોના મતે સમગ્ર બ્રહ્માંડનું પરિભ્રમણ પુરુ થતાં કેટલા વર્ષ લાગે છે?
(૪) પ્લેટોએ સૃષ્ટિ સર્જનના કેટલા ઘટક તત્ત્વો વર્ણવ્યા છે?
(૫) એરિસ્ટોટલનું મૃત્યુ ક્યારે થયું?

0703E1718-4

ENGLISH VERSION

Instruction : Figures to right indicates full marks.

- 1 (a) Explain the Thelis's Philosophy. 14
- OR**
- 1 (a) Explain the Anximiniz's Philosophy. 14
(b) Give answer any four : 04
- (i) Theliz predicted what crop?
 - (ii) Theliz changed the direction of which river?
 - (iii) What is Theliz's only statement?
 - (iv) Give the name of second thinker of Mayalesiya?
 - (v) Who believes the ultimate master of Anatiminiz.
 - (vi) Who is the last thinker in maylesiyen thinker?
- 2 (a) Explain the Pythagoras's Philosophy. 14
- OR**
- 2 (a) Explain the parmendiz's philosophy. 14
(b) Give answer any four : 04
- (i) Where did Pythagoras live?
 - (ii) Pythagors has settled down to the original home?
 - (iii) Pythagors enters the many purposes in his community?
 - (iv) What is the principle of Pythagors Philosophy?
 - (v) According to Pythagors the world is a combination of elements?
 - (vi) What is Pythagors's scientific discovery?
- 3 (a) Explain the Pythagoras's Philosophy. 14
- OR**
- 3 (a) Explain the Socrates's Philosophy. 14
(b) Give answer any three : 03
- (i) According to demokritas's view, what happens at the sensation?
 - (ii) According to demokritas's view, How is our sense of knowledge?
 - (iii) Whocall the distorted forms of knowledge of demokritas?
 - (iv) According to demokritas's view, how knowledge is like?
 - (v) According to demokritas whose pleasure is determined by life?
- 4 (a) Explain the theory of ideas of Plato. 14
- OR**
- 4 (a) Explain the criticism of causation of Aristotle. 14
(b) Give answer any three : 03
- (i) According to Pleto, how the universe is shaped?
 - (ii) In whose opinion the earth is stable?
 - (iii) According to Pleto, how many years it takes for the entire universe to complete the circulation?
 - (iv) Plato describes many elements of creation?
 - (v) When did Aeristotal die?

B.A. (Sem.-3) Examination
CC 202
Indian Culture
March 2019

Time : 2-30 Hours]

[Max. Marks : 70

- સૂચના : (૧) બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.
(૨) જમણી બાજુના અંક ગુણ દર્શાવે છે.

- ૧ (અ) ગુજરાતમાં મુસ્લિમ સત્તાની સ્થાપનાનો ઇતિહાસ આલેખો. ૧૪
અથવા
- (અ) અહમદશાહ બાદશાહની વહીવટી અને સાંસ્કૃતિક સિદ્ધિઓ વર્ણવો.
(બ) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો (કોઈપણ ચાર) : ૪
- (૧) અમદાવાદનો સ્થાપના દિવસ જણાવો.
(૨) અહમદશાહની વાટા પદ્ધતિ એટલે શું?
(૩) અહમદશાહના સમયના સ્થાપત્યના નામ આપો.
(૪) અમદાવાદને વર્લ્ડ હેરીટેજ સીટી કોણે જાહેર કર્યું?
(૫) ગુજરાતમાં છેલ્લો હિંદુ રાજવી કોણ હતો?
(૬) અહમદશાહે કયા બે નગરોની સ્થાપના કરી હતી?
- ૨ (અ) મહમૂદ બેગડાની વહીવટી અને સાંસ્કૃતિક સિદ્ધિઓનું વર્ણન કરો. ૧૪
અથવા
- (અ) સલ્તનતકાલીન વહીવટી પ્રથા વિશે વિસ્તૃત નોંધ લખો.
(બ) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો (કોઈપણ ચાર) : ૪
- (૧) મહમૂદ બેગડાએ કયા-કયા ગઢ જીત્યા હતા?
(૨) મહેમદાવાદ શેને માટે જાણીતું છે?
(૩) મહમૂદ બેગડાએ તૈયાર કરાવેલ બગીચાઓના નામ આપો.
(૪) સલ્તનતકાલીન સમાજ કયા બે વિભાગોમાં વહેંચાયો હતો?
(૫) રાણી રૂપમતીની મસ્જિદ કોણે બંધાવી?
(૬) સલ્તનતકાલીન સમાજમાં હિંદુ સ્ત્રીઓનું સ્થાન કેવું હતું?
- ૩ (અ) મુઘલકાલીન ધાર્મિક સ્થિતિ વિશે નોંધ લખો. ૧૪
અથવા
- (અ) મુઘલકાલીન આર્થિક સ્થિતિ વિશે ટૂંકમાં વર્ણન કરો.
(બ) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો (કોઈપણ ત્રણ) : ૩
- (૧) મુઘલકાલીન ગુજરાતના જાણીતા બંદરોના નામ આપો.
(૨) મુઘલકાલીન તોલમાપના સાધનો જણાવો.
(૩) મુઘલકાલમાં મુખ્ય વેપાર શું હતો?
(૪) સરખેજ કયા ઉદ્યોગનું કેન્દ્ર હતું?
(૫) મુઘલકાલીમાં પ્રચલિત ધર્મસંપ્રદાયોના નામ આપો.

0703E1719-2

- ૪ (અ) મીરાબાઈ અને સહજાનંદ સ્વામી વિશે નોંધ લખો. ૧૪
અથવા
(અ) શેખ અહમદ ખટ્ટુગંજબક્ષ અને શાહઆલમ સાહેબનો પરિચય કરાવો.
(બ) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો (કોઈપણ ત્રણ) : ૩
(૧) મીરાંબાઈનો પદો કઈ ભાષામાં છે?
(૨) નરસિંહ મહેતાના પ્રભાતિયાના નામ આપો.
(૩) ગુજરાતમાં સ્વામીનારાયણ સંપ્રદાયના સ્થાપક કોણ હતા?
(૪) સહજાનંદ સ્વામીના ગુરુનું નામ આપો.
(૫) નરસિંહ મહેતાનું જન્મસ્થળ જણાવો.

ENGLISH VERSION

Instruction : Figures to right indicates full marks.

- 1 (a) Narrate the history of establishment of Muslim rule in Gujarat. 14
OR
(a) Discribe about administrative and cultural achievement of Ahmed Shah Badshah.
(b) Write the answer in brief (any four) : 4
(i) Mention the establishment day of Ahmedabad.
(ii) What do we mean by Ahmad Shah's Vata Padhhti? (Batana System)
(iii) Who declared Ahmedabad as world Heritaje city?
(iv) Mention the names of architecture durig Ahmedshah.
(v) Who was the last king of Gujarat?
(vi) Which was the cities were founded by Ahmedshah?
- 2 (a) Discribe about administrative and cultural achievement of Mahmud Begda. 14
OR
(a) Write a note administrative system during sultanate peried.
(b) Write the answer in brief (any four) : 4
(i) Which are the 'Gadhs' won by Mahmud Begda?
(ii) For whad Mahemdavad is know?
(iii) Mention the names of gardens during Mahmud Begda.
(iv) In which two sections society of sultanate period were divided?
(v) Who built Rani Rupmati mosque?
(vi) What was the status if Hind women in society during sultanate period?
- 3 (a) Write a note on religiaes condition during Mughal period. 14
OR
(a) Describe about economic condition during Mughal period.

0703E1719-3

- (b) Write the answer in brief (any three) : 3
- (i) Mention the names of ports of Gujarat during Mughal period.
 - (ii) Mention names of weights during Mughal period.
 - (iii) Which was the main trade during Mughal period?
 - (iv) Sarkej was Known for which industry?
 - (v) Mention the names of relions during Mughal period.
- 4 (a) Write a note on Mirabai and Sahajanand Swami. 14
- OR**
- (a) Give an introduction about Shaikh Ahmad Khattu Ganjbax and Shah Aalam Saheb.
- (b) Write the answer in brief (any three) : 3
- (i) In which langyage are pads of Mirabai?
 - (ii) Mention the names of Prabhatiya of Narsih Mehta.
 - (iii) Who was the founder of Swaminaryan Sampraday in Gujarat?
 - (iv) Name the Guru (Master) of Sahajanand Swami.
 - (v) Mention the birthplace of Narsinh Mehta.
-

B.A. (Sem.-3) Examination

CC 202

Political Science

March 2019

[Max. Marks : 70]

Time : 2-30 Hours]

- પ્રશ્ન-૧(અ) રાજકીય વિચારધારા નો અર્થ સમજાવી તેનું મહત્વ ચર્ચો. (૧૪)
અથવા
રાજકીય વિચારસરણી ની અગત્યતા ચર્ચી તેની મર્યાદાઓ જણાવો.
- (બ) વિધાન ખરૂ છે કે ખોટું તે જણાવો. (કોઈ પણ ચાર) (૦૪)
- ૧) ભારતીય રાજકીય ચિંતન માં કૌટલ્યનું અર્થશાસ્ત્ર આધારભૂત ગ્રંથ છે.
૨) ડીસેમ્બર ૧૮૧૨ માં સૌ પ્રથમ આઈડીયોલોજી શબ્દ નો ઉપયોગ થયો હતો.
૩) વિચારસરણીના સંદર્ભે જાહેરનામા, દસ્તાવેજો, પ્રવચનો, બંધારણ અને મુલ્યનેગંથોના ધ્યાને લેવામાં આવતું નથી.
૪) કાર્લ માર્ક્સે વિચારસરણી ના ખ્યાલને મિથ્યા ચેતના તરીકે ઓળખાવેલ છે.
૫) ડેવીડ શીલ્સ ના મતે વિચારસરણી સમાજ માં કટરતા પેદા કરે છે.
૬) રાજકીય વિચારસરણી લોકોના જીવનની અચોક્કસતા તથા મુશ્કેલીઓ વધારે છે.
- પ્રશ્ન-૨ (અ) વ્યક્તિવાદનો અર્થ આપી તેના કોઈ પણ બે આધારોની સવિસ્તૃત ચર્ચા કરો. (૧૪)
અથવા
"વ્યક્તિવાદના લક્ષણો" ઉપર વિસ્તૃત નોંધ લખો.
- (બ) યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો. (કોઈ પણ ચાર) (૦૪)
- ૧) વ્યક્તિવાદ ના આધારો છે.
(એ) આર્થિક (બી) નૈતિક
(સી) રાજકીય (ડી) ઉપરના તમામ
- ૨) "વેલ્થ ઓફ નેશન" ના લેખક કોણ છે ?
(એ) હર્બર્ટ સ્પેન્સર (બી) એડમ સ્મિથ
(સી) કેરનર (ડી) જે.એસ.મિલ
- ૩) "ધર્મ વિહોણું રાજકારણ મૃતદેહ સમાન છે." આ વિધાન કોનું છે ?
(એ) પૂજ્ય મહાત્મા ગાંધી (બી) મહિર્ષિ અરવિંદ
(સી) શ્રી વિનોબા ભાવે (ડી) ગુરુદેવ રવિન્દ્રનાથ ટાગોર
- ૪) વ્યક્તિવાદ ના ટીકાકારો જણાવે છે કે
(એ) રાજ્ય માત્ર અનિષ્ટ કારી સંસ્થા નથી.
(બી) રાજ્યના કાયદાઓ વ્યક્તિ સ્વાતંત્રને અવરોધતા નથી.
(સી) શ્રેષ્ઠ ને જીવવાનો હકક માનવ સંસ્કૃતિનો વિરોધી છે.
(ડી) ઉપરના તમામ
- ૫) "રાજ્ય એ એવું તંત્ર છે કે જેમાં આત્મા નથી." આ વિધાન કોનું છે.
(એ) નેતાજી સુભાષચંદ્ર બોઝ (બી) પંડિત જવાહરલાલ નહેરૂ
(સી) સરદાર વલ્લભભાઈ પટેલ (ડી) પૂજ્ય મહાત્મા ગાંધી

(P.T.O)

દ) વ્યક્તિવાદ તે

- (એ) રાજ્ય સાધન છે સાધ્ય નથી. (બી) લોકશાહી નું સમર્થન કરતો નથી.
(સી) મૂડીવાદ ને નકારે છે. (ડી) રાજ્ય ને કેન્દ્રમાં રાખે છે.

પ્રશ્ન-૩(અ) ફેબિયન સમાજવાદ નો અર્થ આપી તેનો વિકાસ સમજાવો.

અથવા

(૧૪)

"લોકશાહી સમાજવાદ ઉપર નિબંધ લખો.

(બ) વિધાન ખરૂ છે કે ખોટું તે જણાવો. (કોઈ પણ ત્રણ)

(૦૩)

- ૧) સી.ઈ.એમ.જોડે નામતે સમાજવાદ એક સેવા પ્રકારની ટોળી છે કે જેને અનેક લોકોએ પહેરવાથી તેનો આકાર બગડી ગયો છે.
૨) જી.ડી.એચ. કોલ ના મતે સમાજવાદ માં આંદલન ની ગતિ અને વિચાર ની સાતત્યતા જોવા મળતી નથી.
૩) "એસેઝઓન ફોર મેશન ઓફ કેટેક્ટર" પુસ્તક ના લેખક સંત સાયમન છે.
૪) ફેબિયન સમાજવાદના વિચારો અને કાર્યક્રમ જ્યોર્જ બર્નાડ શો ના ઘોષણાપત્ર ધ્વારા જાણવા મળે છે.
૫) ડૉ. રામ મનોહર લોહિયા ધ્વારા "વ્હાય સોશીયાલીઝમ" પુસ્તક આપવામાં આવ્યું છે.

પ્રશ્ન-૪(અ) કાર્લ માર્ક્સના લોકશાહી અને અધિશેષ મુલ્યના સિધ્ધાંત ની સમજૂતી આપો.

અથવા

(૧૪)

કાર્લમાર્ક્સ ના ધ્વન્દાત્મક ભૌતિકવાદ ના સિધ્ધાંત નું ટીકાત્મક પરીક્ષણ કરો.

(બ) યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો. (કોઈ પણ ત્રણ)

(૦૩)

- ૧) કાર્લ માર્ક્સ ધ્વારા પુસ્તક આપવામાં આવ્યું.
(એ) દાસ કેપીટલ (બી) રિપબ્લિક
(સી) લેવિયાથન (ડી) મોર્ડન ગર્વમેન્ટસ
- ૨) સને ૧૯૧૭ માં દેશ માં બોલ્શેવીક ક્રાન્તિ થઈ હતી.
(એ) ચીન (બી) ક્યુબા
(સી) રશિયા (ડી) હંગેરી
- ૩) વર્ગ સંઘર્ષ અને ક્રાન્તિ માટે કાર્લ માર્ક્સ ઉપર આધાર રાખે છે.
(એ) ખેડૂતો (બી) વિદ્યાર્થીઓ
(સી) વેપારી (ડી) શ્રમિકો
- ૪) કાર્લ માર્ક્સ ધ્વારા નીચેનામાંથી કયો સિધ્ધાંત આપ્યો ?
(એ) અધિશેષ મુલ્યનો સિધ્ધાંત (બી) વર્ગ સંઘર્ષ
(સી) ઐતિહાસિક ભૌતિકવાદ (ડી) ઉપરના તમામ
- ૫) ચીનમાં ઓક્ટોબર ૧૯૪૯ માં કોના નેતૃત્વ નીચે સત્તા પરિવર્તન થયું ?
(એ) હંગલ (બી) માઓ જે ડોંગ
(સી) જીનપીંગ (ડી) વાંગ યાંગ

E1720-3

GUJARAT UNIVERSITY
NAVRANGPURA, AHMADABAD
NOVEMBER - DECEMBER 2018
POLITICAL SCIENCE, B A SEMESTER - III
CORE POL 202
INTRODUCTION TO POLITICAL IDEOLOGIES

Q-1 (A) Explain the meaning of political ideology and discuss its importance. [14]

OR

Q-1 (A) Discuss the importance of political ideology and state its limitations.

Q-1 (B) State true or false: (any 4)

[04]

1. Kautilya's Arthshastra is considered to be the authentic book of Indian political through .
2. The word Ideology was used for the first time in December 1812.
3. Public Notice, Documents, Lectures, Constitution and Ideals of Books are not taken into consideration in Ideology.
4. Karl Marx considers the concept of ideology as fallacious consciousness.
5. Ideology produces extremism in the society according to David Shills.
6. Political Ideology increases anarchism and problems in the life of people.

Q-2 (A) Explain the meaning of Individualism and discuss its any two of its pillars in detail.

[14]

OR

Write a detailed note on "Features of Individualism".

OR

Q-2 (B). Select the correct alternative: (any 4)

[04]

1. are the pillars of individualism.

[A] Economic

[B] Moral

[C] Political

[D] all of the above

2. Who is the author of "Wealth of Nation"?

(P. T. O)

E 1720-4

[A] Herbert Spenser [B] Adam Smith [C] Kerner [D] J.S. Mill

3. "Politics without religion is like a dead body". Whose statement is this?

[A] Mahatma Gandhi [B] Maharshi Aurobindo
[C] Shree Vinoba Bhave [D] Gurudev Rabindranath Tagore

4. The critics of individualism say that.....

[A] State only is not an evil system.
[B] The state laws do not create hurdles in the individual freedom.
[C] The right to live for the best is against the human culture.
[D] all of the above.

5. "State is such a system that does not have a soul." Whose statement is this?

[A] Netaji Subhashchandra Bose [B] Jawaharlal Nehru
[C] Sardar Vallabh bhai Patel [D] Mahatma Gandhi

6. Individualism.....

[A] State is an instrument, not a goal [B] does not support democracy
[C] rejects capitalism [D] keeps State at the centre

Q-3 (A) Explain the meaning of Fabian Socialism and explain its growth. [14]

OR

Write an essay on "Democratic Socialism".

Q-3 (B) State true or false: (any 3) [03]

1. According to C.E.M. Joad, socialism is that type of cap whose shape has been spoiled as too any people wore it.
2. According to G.D.H. Cole, the pace of movement and consistency of ideas are not seen in socialism.

E1720-5

3. Saint Simon is the author of "Accession Formation of Character."
4. One can know about ideas and programmes of Fabian Socialism through the manifesto of George Bernard Shaw.
5. Dr. Ram Manohar Lohia wrote the book "Why Socialism".

Q-4 (A) Explain Karl Marx's theory of democracy and surplus value. [14]

OR

Critically Examine Karl Marx's principle of dialectical materialism .

Q-4 (B) Select the correct alternative: (any 3) [03]

1. book was given by Karl Marx.
[A] Das Capital [B] Republic [C] Leviathan [D] Modern Governments
 2. Bolshevik Revolution took place in country in 1917 A.D.
[A] China [B] Cuba [C] Russia [D] Hungary
 3. Karl Marx relies on for class clashes and revolution.
[A] Farmers [B] Students [C] Businessmen [D] Labourers
 4. Which of the following principle was given by Karl Marx?
[A] Principle of surplus value [B] Class clashes
[C] Historic Materialism [D] all of the above
 5. Under whose leadership in 1949 there was change of power in China?
[A] Hungal [B] Mao Zedong [C] Zinping [D] Vang Yang
-

B.A. (Sem.-3) Examination

202

Geography

March 2019

Time : 2-30 Hours]

[Max. Marks : 70

- સૂચના : (૧) બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.
(૨) જમણી બાજુના અંક ગુણ દર્શાવે છે.

- ૧ (અ) ભારતનાં ભૌગોલિક એકમો જણાવી, કોઈપણ બે વિશે વિગતે સમજાવો. ૧૪
અથવા
(અ) દક્ષિણ ભારતનો જળપરિવાહ સમજાવો.
(બ) નીચેનાં પ્રશ્નોનાં જવાબ આપો (કોઈપણ ચાર) : ૪
(૧) ભારતનાં અક્ષાંશ રેખાંશ લખો.
(૨) ભારતની મધ્યમાંથી કયું અક્ષાંશવૃત્ત પસાર થાય છે?
(૩) દક્ષિણ ભારતનો દેખાવ કેવો છે?
(૪) ઉત્તર ભારતમાં યમુના નદી ગંગાને ક્યાં મળે છે?
(૫) ભાકરા-નાંગલ ડેમ કઈ નદી પર બાંધવામાં આવ્યો છે?
(૬) દક્ષિણ ભારતનું ભૂમિ સ્વરૂપ કેવું છે?
- ૨ (અ) ભારતની આબોહવા સમજાવી, શિયાળાની ઋતુનો ખ્યાલ આપો. ૧૪
અથવા
(અ) ભારતમાં આબોહવાકીય પ્રદેશો સમજાવો.
(બ) નીચેનાં પ્રશ્નોનાં જવાબ આપો (કોઈપણ ચાર) : ૪
(૧) ભારતની આબોહવા મુખ્યત્વે કેવી છે?
(૨) ચોમાસાની શરૂઆત ગુજરાતમાં ક્યારે થાય છે?
(૩) ભારતમાં નવા કાંપની જમીનો ક્યાં છે?
(૪) રાતી જમીનોને બીજા કયા નામથી ઓળખવામાં આવે છે?
(૫) દક્ષિણ ભારતની જમીનો કેવા રંગની છે?
(૬) ભારતમાં ક્ષારિય જમીનો ક્યાં જોવા મળે છે?
- ૩ (અ) ભારતની કુદરતી વનસ્પતિનાં પ્રકારો વિગતે સમજાવો. ૧૪
અથવા
(અ) ભારતમાં કોલસો, કુદરતી વાયુ અને ખનીજતેલ તથા લોખંડ વિશે માહિતી આપો.
(બ) નીચેનાં પ્રશ્નોનાં જવાબ આપો (કોઈપણ ત્રણ) : ૩
(૧) ભારતમાં મેન્ગ્રુન જંગલો ક્યાં જોવા મળે છે?
(૨) ભારતમાં સૌ પ્રથમ તેલનો કૂવો ક્યાં ખોદવામાં આવ્યો?
(૩) ગુજરાતમાં કેવા પ્રકારનો કોલસો મળે છે?
(૪) ભારતમાં સૌથી વધુ ફ્લોરસ્પાર કયા રાજ્યમાંથી મળે છે?
(૫) ગુજરાતમાં ક્યાં ખનીજતેલ રિફાઈનરી આવેલે છે?

0703E1721-2

- ૪ (અ) ભારતમાં તાપવિદ્યુત મથકો વધારે છે? સમજાવો. ૧૪
- અથવા**
- (અ) ભારતમાં જળવિદ્યુત મથકો વિશે નોંધ લખો.
- (બ) નીચેનાં પ્રશ્નોનાં જવાબ આપો (કોઈપણ ત્રણ) : ૩
- (૧) પરમાણુ વિદ્યુત કેવી રીતે મેળવાય છે?
- (૨) જળવિદ્યુત મથક ક્યાં સ્થપાય છે?
- (૩) ભારતમાં કયા રાજ્યમાં પશુઓની સંખ્યા વધારે છે?
- (૪) ગુજરાતનું કયું પ્રાણી ભારતમાં માગ ગુજરાતમાં છે?
- (૫) ગુજરાતમાં સોલાર પાવર સ્ટેશન ક્યાં સ્થપાયું છે?

ENGLISH VERSION

Instruction : Figures to right indicates full marks.

- 1 (a) State the physiographic divisions of India and describe any two in detail. 14
- OR**
- (a) Explain the drainage patterns of South India.
- (b) Answer any four of the following question : 4
- (i) Which are the latitudes and longitudes of India?
- (ii) Which latitude passes through the center of India?
- (iii) What is the shape of South India?
- (iv) Where do the rivers, Ganga and Yamuna meet in North India?
- (v) On which river has the Bhakra Nangal dam been built?
- (vi) What is the land form of South India?
- 2 (a) Describe the climate of India with a detailed note on winter season. 14
- OR**
- (a) Explain the climatic regions of India.
- (b) Answer any four of the following question : 4
- (i) Which are the major climatic conditions of India?
- (ii) When does the monsoon season begin in Gujarat?
- (iii) Where is alluvial soil found in India?
- (iv) What is (red soil) also known as?
- (v) The soil of South India is typically characterized by which colour?
- (vi) Where is saline soil found in India?
- 3 (a) Describe in detail the different types of Natural vegetatio in India. 14
- OR**
- (a) Write a note on coal, Natural Gas and Oil and Iron Ore of India

0703E1721-3

- (b) Answer any three of the following : 3
- (i) In which region of India, are the mangroves located?
 - (ii) Where was the first oil well dug in India?
 - (iii) What kind of coal is found in Gujarat?
 - (iv) Which state of India has the Largest deposit of florespar?
 - (v) Where is the miniral oil refinery located in Gujarat.

- 4 (a) India has a larger number of thermal power stations.-Explain. 14

OR

- (a) Write a detailed note on the flydroelectric power plants of India.
- (b) Answer any three : 3
- (i) How is atomic energy obtained?
 - (ii) Where are the Hydrodectric power stations located in India?
 - (iii) Which state of India has the largest number of cattle?
 - (iv) Which animal of Gujarat cannot be found in any other state?
 - (v) Where in Gujarat is a solar power station set up?
-

**B.A. (Sem.-3) Examination
CC 202 - Home Science
(Applied Life Science)**

Time : 2-30 Hours]

March 2019

[Max. Marks : 70

- સૂચના : (૧) જમણી બાજુના અંક ગુણ દર્શાવે છે.
(૨) જરૂર જણાય ત્યાં આકૃતિ દોરો.

- ૧ (અ) નોંધ લખો : ૧૪
(૧) જીવના અસ્તિત્વ માટેની જરૂરિયાતો. (૨) ડાર્વિનનો ઉત્ક્રાંતિવાદ.
અથવા
- ૧ (અ) મંડલના એક સંકર પ્રમાણના પ્રયોગનું વર્ણન કરો. ૧૪
(બ) નીચેના પ્રશ્નોના એક લીટીમાં જવાબ આપો (કોઈપણ ચાર) : ૦૪
(૧) મનુષ્યમાં કેટલા જોડ રંગસૂત્રો આવેલા છે.
(૨) કયા રૂઘિરજૂથવાળી વ્યક્તિ સર્વગ્રાહી તરીકે ઓળખવામાં આવે છે.
(૩) રંગ અંધ વ્યક્તિ સામાન્ય રીતે કયા રંગ પારખી શકતા નથી.
(૪) હિમોફિલિયાનો જનીન કેવો હોય છે ?
(૫) Rh કારકને આધારે રૂઘિરજૂથના પ્રકારો કેટલા થાય ?
(૬) જનીનવિદ્યાના પિતા કોણ છે ?
- ૨ (અ) લાક્ષણિક દ્વિદળી સપુષ્પ વનસ્પતિ બારમાસીના વિવિધ ભાગો દર્શાવતી નામનિર્દેશવાળી સ્પષ્ટ આકૃતિ દોરી સમજાવો. ૧૪
અથવા
- (અ) સપુષ્પ વનસ્પતિઓમાં વાનસ્પતિક પ્રજનની કુદરતી રીતો સમજાવો. ૧૪
(બ) પ્રશ્નની નીચે આપેલ વિકલ્પમાંથી સાચો વિકલ્પ પસંદ કરી લખો (કોઈપણ ચાર) : ૦૪
(૧) કલમ કરવી એ કયા પ્રકારની પ્રજનની રીત છે ?
(અ) કલિકા સર્જન (બ) કુદરતી વાનસ્પતિક પ્રજનન
(ક) લિંગી પ્રજનન (ડ) કૃત્રિમ વાનસ્પતિક.
(૨) મૂળતંત્રની ઉત્પત્તિ શેમાંથી થાય છે ?
(અ) આદિમૂળ (બ) સોટીમૂળ (ક) પ્રકાંડ (ડ) આદિસ્કંધ.
(૩) કઈ વનસ્પતિમાં પ્રકાંડ વડે વાનસ્પતિક પ્રજનન થાય છે ?
(અ) બટેટા (બ) શકરિયા (ક) ગાજર (ડ) મૂળા.
(૪) પુષ્પનું કળી અવસ્થામાં રક્ષણ કરવાનું કાર્ય કોણ કરે છે ?
(અ) પુંકેસર (બ) વજ્રચક્ર (ક) દલચક્ર (ડ) પરાગાસન.
(૫) પરાગાશયમાં શું ઉત્પન્ન થાય છે ?
(અ) પરાગરજ (બ) પરાગનયન (ક) સ્ત્રીકેસર (ડ) પુંકેસર.
(૬) બીજમાંથી નવો છોડ ઉત્પન્ન થવાની પ્રક્રિયાને શું કહે છે ?
(અ) બીજાંકુરણ (બ) પ્રજનન (ક) વૃદ્ધિ (ડ) કોષવિભાજન.

0703E1722-2

- ૩ (અ) રેશમના કીડાનું જીવનચક્ર વિસ્તારથી સમજાવો. ૧૪
- અથવા
- ૩ (અ) (૧) ધાન્ય ખોરાક અળશિયુ અને માછલીની આર્થિક અગત્યતા. ૧૪
(૨) અર્ગટ, વેનિસિલિયમ અને તુલસીની ઔષધિય ઉપયોગિતા.
- (બ) નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો (કોઈપણ ત્રણ) : ૦૩
- (૧) મનુષ્યમાં શરદી શેના દ્વારા થતો રોગ છે ?
(૨) બેક્ટેરિયોફેજ વાયરસનો આકાર શેના જેવો છે ?
(૩) ભારતમાં રેશમ ઉદ્યોગ સંશોધન પ્રયોગશાળા ક્યાં આવેલી છે ?
(૪) અર્ગટ એ શું છે ?
(૫) મકાઈનું વૈજ્ઞાનિક નામ શું છે ?
- ૪ (અ) મનુષ્યના અન્નમાર્ગના વિવિધ ભાગો વર્ણવી તેમાં થતી પાચનક્રિયા સમજાવો. ૧૪
- અથવા
- ૪ (અ) આંખની વ્યાખ્યા તેમજ આંતરિક રચના સમજાવો. ૧૪
- (બ) નીચેના પ્રશ્નોના એક લીટીમાં જવાબ આપો (કોઈપણ ત્રણ) : ૦૩
- (૧) CO_2 યુક્ત હવા શરીરમાંથી બહાર કાઢી નાખવાની ક્રિયાને શું કહે છે ?
(૨) લાળરસમાં રહેલા ઉત્સેચકો કયા ઘટકોનું પાચન કરે છે ?
(૩) મનુષ્યના હૃદયમાં કેટલા ખંડ હોય છે ?
(૪) મનુષ્યમાં લાળગ્રંથીની કેટલી જોડ આવેલી છે ?
(૫) મનુષ્યમાં મુખ્ય ઉત્સર્જન અંગ કયું છે ?

ENGLISH VERSION

Instruction : (1) Figures to right indicates full marks.
(2) Draw diagram wherever necessary.

- 1 (a) Write notes on : 14
(1) Necessity for existence of Life. (2) Darwin theory of evolution.
- OR
- (a) Describe an experiment of Mandel's monohybrid ratio. 14
(b) Give answer in one line (any four) : 04
- (1) How many pairs of chromosomes are present in human being ?
(2) The person with which blood group is known as universal acceptor ?
(3) Which type of colour unable to differentiate the colour Blind people ?
(4) Which type of allopolyploid is Haemophilia ?
(5) On the basis of Rh factor, how many blood groups are ?
(6) Who is the father of genetics ?
- 2 (a) Draw a neat labelled diagram of a typical dicot flowering plant of vinca rose a (Barmasi) 14
showing its various roots and explain it.

OR

0703E1722-3

- 2 (a) Explain natural methods of negetative reproduction in flowering plants. 14
(b) Choose and write option from those given below each question (any four) : 04
- (1) Which type of method of reproduction is cutting ?
(a) Budding (b) Natural negetative reproduction
(c) Sexual reproduction (d) Artificial negetative
- (2) From which part root is developed in plants ?
(a) Radicle (b) top root (c) stem (d) plumule.
- (3) Which of the following plant shows negetative propagation by stem ?
(a) Potato (b) Sweel potato (c) Carrot (d) Radish.
- (4) Which root of the flower protects the flower in bud condition ?
(a) Androecium (b) Calux (c) Corolla (d) Sigma.
- (5) What is produced in the anthor ?
(a) Pollen dust (b) Pollination (c) Pistil (d) Stamens.
- (6) What is to be called the process of new organism produced from a seed ?
(a) Germination (b) reproduction (c) Growth (d) Cell devision.
- 3 (a) Explain the life cycle of silk moth in detail. 14
- OR**
- 3 (a) (i) Economic importance of cereals, earth. Worm and Fish.
(ii) Medicinal importance of ergot, penicillium and Tulsi.
(b) Write the answer in short (any three) : 03
- (1) By whom cold is caused in human being ?
(2) Which type of shope is bacteriophage virus ?
(3) Where is the silk research laboratory is situated in India ?
(4) What is ergot ?
(5) What is scientific names of maize ?
- 4 (a) Describe the different organ of digestive system in human being and explain the process of digeration in it. 14
- OR**
- 4 (a) Explain the internal and external structure of Eye. 14
(b) Write the answer in one line (any three) : 03
- (1) By which process is air containing CO₂ from the lungs into the atmosphere ?
(2) Which units are digested by the enzymes present in Saliva ?
(3) How many chambers are there in human Heart ?
(4) How many pairs of salivary glands in human being ?
(5) Which is the main exoretory organ in human being ?
-

نوٹ : سوال نامے میں درج نمبر ہی جوابی پرچے میں تحریر کریں۔ ان سبھی کے مارکس بائیں جانب درج ہیں۔
سوال : ۱ [الف] اردو زبان کی اصل اور اس کی ابتداء کا خاکہ پیش کیجئے۔

۱۴

یا

اردو زبان کے آغاز اور اس کے ابتدائی قدیم ناموں پر روشنی ڈالئے۔

۴

سوال : ۱ [ب] مندرجہ ذیل سوالات کے جوابات دیجئے۔ (کوئی چار)

- (۱) خواجہ بندہ نواز گیسو دراز کے رسائل کے نام لکھئے۔
- (۲) دیوگری کو کس نے اپنا دارالسلطنت بنایا؟
- (۳) چودھویں اور پندرہویں صدی کے شعراء کون سے ہیں؟
- (۴) شاہ حاتم کی اصلاح زبان کے اصول کیا ہیں؟
- (۵) امیر خسرو کے کلام یا ادب میں کتنی قسم کی زبان ملتی ہے؟ اور کون کون سی؟
- (۶) اپ بھرنش عہد کے شعراء کون سے ہیں؟

۱۴

سوال : ۲ [الف] دہلی میں اردو کی ابتداء اور نشوونما پر روشنی ڈالئے۔

یا

شمالی ہند میں اردو زبان کی ترویج و اشاعت کے اسباب کا جائزہ لیجئے۔

۴

سوال : ۲ [ب] مندرجہ ذیل سوالات کے جوابات دیجئے۔ (کوئی چار)

- (۱) اردو کی پہلی مثنوی کونسی ہے؟
- (۲) اردو کو ”اردوئے معلیٰ“ کا خطاب کس شہنشاہ نے دیا؟
- (۳) اردو غزل کے اولین نقوش ہمیں کس شاعر کے یہاں ملتے ہیں؟
- (۴) اردو کے ایہام گو شعراء کے نام لکھئے۔
- (۵) اردو غزل کا پہلا شاعر کسے مانا جاتا ہے؟
- (۶) اردو کے لئے ”ہندوستانی“ لفظ کا سب سے پہلے کس نے استعمال کیا؟

۱۴

سوال : ۳ [الف] ”اردو کے فروغ میں صوفیائے کرام کا حصہ“ کا احاطہ کیجئے۔

یا

اردو زبان کے اولین شعراء کا تعارف کیجئے۔

سوال : ۳ [ب] مندرجہ ذیل شعراء کی تصانیف صحیح ترتیب کے ساتھ دوبارہ لکھئے۔

(الف) (ب)

(۱) ملاوچی	(۱) رام بابو سکسینہ
(۲) تاریخ ادب اردو	(۲) حامد حسن قادری
(۳) اردو ادب کی تاریخ	(۳) جمیل جالبی
	(۴) قطب مشتری

سوال : ۴ [الف] گجرات میں اردو کی نشوونما پر روشنی ڈالئے۔

یا

دکن میں اردو کی ترویج و اشاعت کا خاکہ پیش کیجئے۔

سوال : ۴ [ب] مندرجہ ذیل الفاظ کے معنی لکھئے۔ (کوئی چھ)

(۱) عمل	(۲) تخیل	(۳) ناصح	(۴) علم نجوم
(۵) حساس	(۶) قول	(۷) بلبل	(۸) نمودار

* સૂચના મુજબ લખાં:

14

1-A નીતિશાસ્ત્રની વ્યાખ્યા અને સ્વરૂપ સ્પષ્ટ કરો.
OR
નીતિશાસ્ત્રના વિભાગની ઉત્તરમાં સમજાવો.

1-A ખાલી જગ્યા પૂરો: (ચાર)

04

1. 'Ethics' શબ્દ _____ લાક્ષણિક છે.
2. નીતિશાસ્ત્ર _____ વિભાગ છે.
3. નીતિ નિર્ણયની ઉત્તર _____ છે.
4. નીતિ નિર્ણયની વિષય _____ છે.
5. ઈટાલિ અરેલો _____
6. ઈરાકો અરેલો _____

2-A સુખવાદના પ્રકારો સમજાવો.

14

OR
~~નીતિશાસ્ત્રના વિભાગની ઉત્તરમાં સમજાવો.~~ ઉત્તરની નીતિમીમાંસલ સમજાવો.

2-B ખાલી જગ્યા પૂરો: (ચાર)

04

1. મિલની સિદ્ધાંત _____ છે.
2. જોન્સનની સિદ્ધાંત આધારિત _____ છે.
3. અંતરાત્માની ગુણ _____ છે.
4. _____ અરેલો સંબંધ પ્રેરિત કરે.
5. નીતિશાસ્ત્ર એ _____ શાસ્ત્ર છે.
6. નિયતિવાદ અરેલો _____

3-A સમના સિદ્ધાંતો સમજાવો.

14

OR
સંબંધસ્વાતંત્ર્ય સમજાવો.

3-B ખાલી જગ્યા પૂરો: (ત્રણ)

03

1. સમના સિદ્ધાંતની સંખ્યા _____ છે.
2. જોડલોની સિદ્ધાંત _____ છે.
3. સુધારણાલક્ષી સિદ્ધાંત _____ છે.
4. ફ્રેડની સિદ્ધાંત _____ છે.
5. મનોવિજ્ઞાનિક સુખવાદ અરેલો _____

Q-A नीतिशास्त्रની ગૃહિતમાન્યતાઓ સમજાવો. E1746-2

(2)

OR
ગીત ગ્જેન ગૃહિતની આત્મસામાહારવાદ સમજાવો.

14

4-B ખાલ જગ્યા પૂરો: (ત્રણ)

1. નીતિક ચેતના સ્તરેલું _____
2. આદર્શવાદીઓની સિદ્ધાંત _____ છે.
3. ગૃહિતનું વિધાન _____ છે.
4. રત્નોની સિદ્ધાંત _____ છે.
5. સિદ્ધાંતની સિદ્ધાંત _____ છે.

03

English Version.

1-A Clarify the Nature and Definition of Ethics.

OR
Explain the stage of Development of Morality.

1-B Fill in the blanks: (Four)

1. In _____ language Ethics word.
2. Ethics is a _____ science.
3. Moral Judgement Qualex is _____.
4. Moral Judgement Subject is _____.
5. 'Hetu' means _____.
6. 'Ishado' means _____.

2-A Explain the Types of Hedonism.

OR
Explain the Kant's Ethical Principles

2-B Fill in the blanks: (Four)

1. Mill's theory as _____.
2. _____ theory's given by Bentham.
3. _____ quality of self.
4. _____ means Voluntary action.
5. Ethics is a _____ Sastra.
6. Niyativada (Determinism) means _____.

(P: 7.0)

3-A Explain the theories of Punishment. E1746-3

OR

Explain the Freedom of will.

3-B Fill in the blanks: (three)

- 1. There are _____ Numbers of Punishment ~~two~~ kinds.
- 2. _____ theories of Bradley.
- 3. Reformative theory means _____.
- 4. _____ theories by Kant.
- 5. Psychological Hedonism means _____.

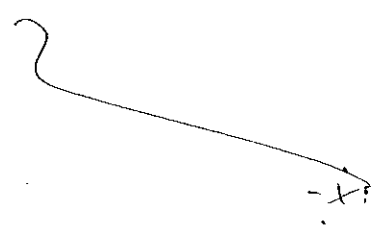
4-A Explain the Postulates of Ethics.

OR

Explain the self-actualization of Green and Bradley.

4-B Fill in the blanks: (three)

- 1. Moral Consciousness means _____.
- 2. _____ theories of Realists.
- 3. _____ Sentence given by Bradley.
- 4. Plato's theory is _____.
- 5. Aristotal theory is _____.

Time:]

પ્ર.૨(અ) ગુજરાતની લોકસંસ્કૃતિના લક્ષણો સંક્ષિપ્તમાં વર્ણવો. (14)

અથવા

પ્ર.૨(બ) ગુજરાતની લોકસંસ્કૃતિને ઘડનારા ભૌગોલિક પરિબલો જણાવો. (14)

પ્ર.૨(બ) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો; (કોઈપણ ચાર) (04)

૧. 'સંસ્કૃતિ' અને 'લોકસંસ્કૃતિ' વચ્ચે શું તફાવત છે ?

૨. ગુજરાતની જાણીતી નદીઓના નામ આપો.

૩. શાયંજય ચર્ચલ પર આપેલ આત્મકથનનું નામ જણાવો.

૪. ગુજરાતમાં 'મેર' કોમ ક્યા પ્રદેશમાં વસવાટ કરે છે ?

૫. 'મેર' કોમનો પરંપરા જણાવો.

૬. ગુજરાતના લોકઆભૂષણોના નામ આપો.

પ્ર.૨(અ) 'આહિર' કોમ વિશે ટૂંકીનોંધ લખો. (14)

અથવા

પ્ર.૨(અ) રખારી કોમના રીતરિવાજો જણાવો. (14)

પ્ર.૨(બ) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો; (કોઈપણ ચાર) (04)

૧. 'આહિર' કોમનો મુખ્ય વ્યવસાય કયો છે ?

૨. 'ભરવાડ' કોમના ધરણો જણાવો.

૩. ગુજરાતના રખારીકોમનો પરંપરા શું છે ?

૪. મુંઠકણું એટલે શું ?

૫. 'આહિર' કોમ ક્યા પ્રદેશમાં વસવાટ કરે છે ?

૬. 'ભરવાડ' કોમના વર્ણો જણાવો.

પ્ર.૩(અ) ગુજરાતના લોકગુપ્તમાં પૂજાના લોક દેવદેવીઓમાં કુંડમાં યજ્ઞ ચલાવવા આવ્યાં. (14)

અથવા

પ્ર.૩(અ) ગુજરાતના જન મુખ્ય ત્રણ લોકમેળાઓ વિશે માહિતી આપો. (14)

પ્ર.૩(બ) નીચેના પદોમાં કુંડમાં જણાવવા આવ્યાં; (ગમે લે. ૧૯૨૧) (03)

૧. 'મેળા' શબ્દની વ્યાખ્યા આપો.
૨. વુનાગઠ માં શિવરાત્રીના મેળા ક્યારે ભરાય છે ?
૩. ગુજરાતમાં ગુપ્તવર્ષનો આરંભ ક્યારેથી થાય છે ?
૪. આદિવાસી મેળાઓના નામ આપો.
૫. મધ્યજ્ઞે વપાવેલો ઉત્સવ અરેલો શું ?

પ્ર.૪(અ) ગુજરાતના લોકગીતોનું વર્ગીકરણ કરાવો. (14)

અથવા

પ્ર.૪(અ) ગુજરાતની લોકવાલ્મીકી સમરો જણાવો. (14)

પ્ર.૪(બ) નીચેના પદોમાં જણાવવા આવ્યાં; (૧૧મું લે. ૧૯૧૧) (03)

૧. ભજનોના સમરો જણાવો.
૨. અલિહાસિક લોકવાલ્મીકી નામ આપો.
૩. 'સાચી' અરેલો શું ?
૪. 'મેળા'ને લગતા બે લોકગીતોના નામ આપો.
૫. 'મરસીયા' અરેલો શું ?

_____ x _____ x _____

ENGLISH VERSION E-1747-3

Q.1(a) Narrate in brief the salient features Gujarat. (14)

OR

Q.1(a) Mention the geographical factors moulding folk culture of Gujarat. (14)

Q.1(b) Write the answer in brief; (any four) (04)

1. What is the difference between 'culture' and 'folk culture'?
2. Mention the names of famous rivers of Gujarat.
3. Name the pilgrim place of San Satrunjay.
4. In which area of Gujarat does the Mer tribe live?
5. Mention the costumes of Mer tribe.
6. Name the ^{Folk} ornaments of Gujarat.

Q.2(a) Write a short note on Aahir tribe. (14)

OR

Q.2(a) Mention the customs of Rabari tribe. (14)

Q.2(b) Write the answer in brief; (any four) (04)

1. What is the main trade of Aahir tribe?
2. Mention the names of ornaments of Bharvad tribe.
3. What is the costumes of Rabari tribe of Gujarat?
4. What is 'Mundhakany'?
5. In which area does the Aahir tribe live?
6. Mention the divisions of Bharvad tribe.

Q.3(a) Give an introduction about the Folk Gods and Folk Goddesses in the Folk life of Gujarat. (14)

or

Q.3(a) Give an information about main three folk fairs of Gujarat. (14)

Q.3(b) Write the answer in brief: (any three) (03)

1. Define the word 'Fair'.

2. When is ~~celebrated~~ the fair of Junagadh of ^{Shivratri} celebrated?

3. ~~When~~ When is New year celebrated in Gujarat?

4. Mention the names of Fairs of Teube.

5. What is 'Navamneshti' Festival?

Q.4(a) Give an idea about variety of folk songs of Gujarat. (14)

or

Q.4(a) Mention the types of Folk stories of Gujarat. (14)

Q.4(b) Write the answer in brief: (any three) (03)

1. Mention the types of Bhajans.

2. Name the Historical stories of Gujarat.

3. What is 'Sakhi'?

4. Give the two folk songs about Fair.

5. What is Marasiya?

_____ x _____ x _____

B.A. (Sem.-3) Examination
CC 203

Political Science
March 2019

Time : 2-30 Hours]

[Max. Marks : 70

- સૂચના : (૧) જમણી બાજુના અંક ગુણ દર્શાવે છે.
(૨) જરૂર જણાય ત્યાં આકૃતિ દોરો.

- ૧ (અ) લોકશાહીનો અર્થ સમજાવી તેનાં મૂલ્યોની ચર્ચા કરો. ૧૪
અથવા
(અ) પ્રત્યક્ષ અને પરોક્ષ લોકશાહી વચ્ચેનો તફાવત આપો.
(બ) યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી લખો. (કોઈપણ ચાર) : ૦૪
(૧) પ્રત્યક્ષ લોકશાહીને મેડિસન લોકશાહી તરીકે ઓળખાવે છે.
(અ) સરળ (બ) શુદ્ધ (ક) ત્વરિત (ડ) જટિલ
(૨) પ્રત્યક્ષ લોકશાહી ધરાવતો દેશ
(અ) સ્વીટ્ઝરલેન્ડ (બ) ચીન (ક) અમેરિકા (ડ) ઇંગ્લેન્ડ
(૩) એ લોકશાહીનું મૂલ્ય છે.
(અ) ચૂંટણી (બ) નાગરિકતા (ક) સત્તા (ડ) લોકોમાં શ્રદ્ધા
(૪) પાર્લામેન્ટને પાર્લામેન્ટની માતા તરીકે ઓળખવામાં આવે છે.
(અ) અમેરિકન (બ) ગ્રીક (ક) બ્રિટિશ (ડ) આઇરિશ
(૫) લોકશાહીમાં શાંત ક્રાંતિનું સાધન ગણાય છે.
(અ) ચૂંટણી (બ) વસ્તી (ક) સરકાર (ડ) કાયદાઓ
(૬) એ પ્રત્યક્ષ લોકશાહીનું સાધન છે.
(અ) પહેલ અધિકાર (બ) પ્રતિનિધિ (ક) માળખું (ડ) વૈવિધ્ય
- ૨ (અ) સરકારના શ્રેષ્ઠ પ્રકાર તરીકે લોકશાહીને સમજાવો. ૧૪
અથવા
(અ) લોકશાહી રાજ્યમાં વ્યક્તિ અને રાજ્ય વચ્ચેનાં સંબંધોની વિગતે ચર્ચા કરો. ૧૪
(બ) ખરું-ખોટું લખો (કોઈપણ ચાર) : ૦૪
(૧) એરિસ્ટોટલે કહ્યું છે કે મનુષ્ય સ્વભાવથી જ સામાજિક પ્રાણી છે.
(૨) આદર્શવાદી વિચારસરણીનો ઉદ્ભવ પ્રાચીન ગ્રીસમાં થયો હતો.
(૩) વ્યક્તિવાદી વિચારસરણી માને છે કે રાજ્ય વ્યક્તિ માટે નહીં પરંતુ વ્યક્તિ રાજ્ય માટે છે.
(૪) અરાજકતાવાદી વિચારસરણીના મતે રાજ્ય અનિવાર્ય છે અને તેના વગર સમાજની કલ્પના થઈ શકે નહીં.
(૫) રાજ્ય એ અનિવાર્ય અનિષ્ટ છે.
(૬) સ્વતંત્ર ન્યાયતંત્ર એ લોકશાહીની અમલીકૃત સંસ્થા છે.
- ૩ (અ) બહુમતી શાસનનો ખ્યાલ વિગતે સમજાવો. ૧૪
અથવા
નોંધ લખો : (૧) આર્થિક લોકશાહી (૨) સામાજિક લોકશાહી

(બ) ખરું-ખોટું લખો (કોઈપણ ચાર) :

૦૪

- (૧) રાજકીય લોકશાહીની સફળતાનો આધાર સામાજિક લોકશાહી પર રહેલો છે.
- (૨) આર્થિક અને સામાજિક લોકશાહીના કેન્દ્રમાં સમાનતાનો સિદ્ધાંત રહેલો છે.
- (૩) બહુમતીના સિદ્ધાંતની રચના એક વ્યક્તિ એક મતના આધારે કરવામાં આવી છે.
- (૪) સર્વાનુમતીનો ખ્યાલ તથા બહુમતીનો ખ્યાલ એક જ છે.
- (૫) હેનરી મેયો, મેક્યાવેલી તથા એડમંડ બર્ક બહુમતીના સિદ્ધાંતની ટીકા કરો છે.

૪ (અ) રાજકીય સત્તાના પાયા તરીકે સંમતિના ખ્યાલને સ્પષ્ટ કરો.

૧૪

અથવા

(અ) કાયદાનું શાસન એટલે શું? તેની મર્યાદાની ચર્ચા કરો.

૧૪

(બ) યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી લખો. (કોઈપણ ત્રણ) :

૦૩

- (૧) રાજકીય સત્તાનો પાયો છે
(અ) ધર્મ (બ) શિક્ષાનો ડર (ક) પ્રજાની ઇચ્છા (ડ) દર્શાવેલ તમામ
- (૨) બળ નહીં, પરંતુ સંમતિ એ રાજ્યનો પાયો છે-કોણે કહ્યું?
(અ) થોમસ હિલ ગ્રીન (બ) થોરો (ક) પેરેટો (ડ) મેક્સવેબર
- (૩) એ કાયદાના શાસનની મર્યાદા છે.
(અ) બંધારણ (બ) નાગરિક સમાજ (ક) કલ્યાણ રાજ્યની નીતિ (ડ) ન્યાયતંત્ર
- (૪) એ કાયદાના શાસનનો ખ્યાલ સ્પષ્ટ કર્યો છે.
(અ) પ્લેટો (બ) એ. વી. ડાયસી (ક) રુસો (ડ) આલમન્ડ
- (૫) સહિષ્ણુતાના ખ્યાલ સાથે સંકળાયેલ છે.
(અ) ભ્રાતૃભાવ (બ) ધર્મ (ક) લોકોની ઇચ્છા (ડ) ન્યાય.

ENGLISH VERSION

Instruction : (1) Figures to right indicates full marks.

(2) Draw diagram wherever necessary.

1 (a) Explain the meaning of democracy and discuss its values.

14

OR

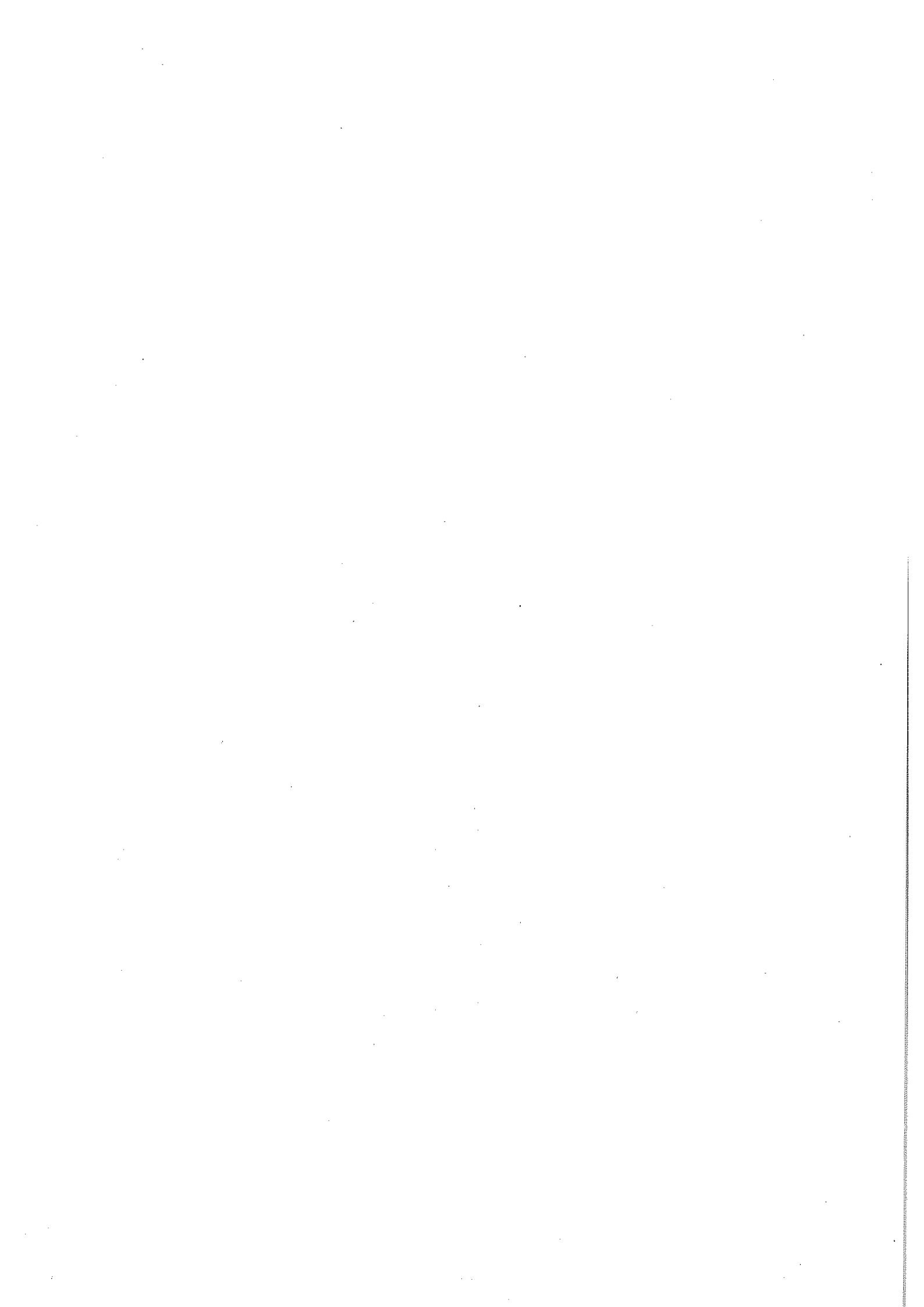
(a) Give the difference between direct and indirect democracy.

(b) Choose appropriate option : (any four)

04

- (1) According to madison, direct democracy is known as
(a) simple (b) pure (c) immediate (d) complicated
- (2) country has direct democracy
(a) Switzerland (b) China (c) America (d) England
- (3) is a value of democracy
(a) Election (b) Citizenship (c) Power (d) Faith in people
- (4) Parliamenat is known as mother of parliament
(a) American (b) Greek (c) British (d) Irish
- (5) In democracy is considered as a mean of peaceful revolution
(a) Election (b) Population (c) Government (d) Laws
- (6) is a mean of direct democracy
(a) Initiative (b) Representative (c) Structure (d) Diversity

- 2 (a) Explain the democracy as the best form of government. 14
 OR
 (a) Discuss the relationship between an individual and state in the democratic state. 04
 (b) Write true or false : (any four)
 (1) Aristotle has said that, man is social animal by Nature
 (2) Idealistic ideology originated in ancient Greece.
 (3) Individualistic ideology believes that state is not for an individual but an individual is for the state.
 (4) According to Anarchist ideology, state is inevitable and without it society can not be imagined
 (5) State is a Necessary Evil
 (6) Independent Judiciary is a operational institution of democracy.
- 3 (a) Explain the concept of Majority rule in detail. 14
 OR
 (a) Write notes : (i) Economic democracy (ii) Social democracy 03
 (b) Write true or false (any three) :
 (1) The success of political democracy depends on social democracy
 (2) The principle of equality is in the centre economic and social democracy
 (3) Principle of Majority is created on the basis of one man one vote?
 (4) Concept of Unanimity and concept of Majority is the same
 (5) Henry May, Machiavelli and Edmund Burke criticize the principle of majority
- 4 (a) Clarify the concept of consent as the basis of political power. 14
 OR
 (a) What is the meaning of rule of Law? Discuss its Limitations. 03
 (b) Choose appropriate option (any three) :
 (1) is the foundation of political power.
 (a) Religion (b) Fear of punishment (c) will of people (d) All of the above
 (2) Will not force is the basis of the state-who said?
 (a) Thomas Hill Green (b) Thoreau (c) Pareto (d) Max Weber
 (3) is the limitation of rule of law
 (a) constitution (b) Civil society (c) Policy of welfare state (d) Judiciary
 (4) has clarified the concept of rule of Law
 (a) Plato (b) A.V. Dicey (c) Rousseau (d) Almond
 (5) is connected with the concept of Tolerance
 (a) Fraternity (b) Religion (c) people's wish (d) Justice.

2/73

0803E1749

Candidate's Seat No : _____

B.A. (Sem.-3) Examination

CC 203

Geography

March 2019

[Max. Marks : 70]

Time : 2-30 Hours]

30

પ્રશ્ન.૧.(અ) નકશાના પ્રકારો વિગતે સમજાવો.

(૧૦)

અથવા

પ્રશ્ન.૧.(અ) પ્રમાણમાપ ના પ્રકારો વિગતે સમજાવો.

પ્રશ્ન.૧.(બ) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબો આપો.

(૦૫)

૧. સ્થળવર્ણન નકશાઓ કયા માપ ના છે ?

૨. નકશા ના અંગો કયા-કયા છે ?

૩. પ્રમાણ માપ ની વ્યાખ્યા લખો ?

૪. તુલનાત્મક પ્રમાણમાપ મા કયા કયા માપ લેવા મા આવે છે ?

૫. માર્શલ અને કિલોમીટર ની તુલનાત્મક માપપદ્ધતી કરી શકાય ?

પ્રશ્ન.૨.(અ) આન્કુચન અને વિસ્તૃતીકરણ માટે સમચોરસ પદ્ધતિ સમજાવો.

(૧૦)

અથવા

પ્રશ્ન.૨.(અ) સાદો રેખા આલેખ અને સાદો સ્તંભ સમજાવો.

પ્રશ્ન.૨.(બ) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબો આપો.

(૦૫)

૧. આન્કુચન અને વિસ્તૃતીકરણ માટે સમચોરસ પદ્ધતિ ના ગેરફાયદા કયા ?

(૨)

૨. સાધનિક પદ્ધતિ શું છે ?

(૧)

૩. આન્કુચન અને વિસ્તૃતીકરણ માટે સમચોરસ પદ્ધતિ નું શુભ લખો ?

(૧)

૪. સ્થંભઆલેખ મા કઈ બે માહિતી ઉપયોગ મા લેવાય છે ?

(૧)

P. T. O .

E 1749 - 2

GUJARAT UNIVERSITY EXAMINATION 2018

B.A. SEMESTER 3

CORE PAPER -203

(Practical Methods –Cartography - 1)

Total Marks: 30

Duration: 2:00 hours

Q. 1. (A) Explain in detail the different types of maps. (10)

OR

Q.1. (A) Discuss the different kinds of Scales.

Q.1. (B) Answer the following questions: (5)

1. Which scales are used in topo-sheets?
2. What are the different parts of a map?
3. Define scales.
4. Which unit systems are used in Comparative scales?
5. Is it possible to draw a scale of miles and kilometers together?

Q. 2. (A) Discuss the Square Method for reduction and enlargement of maps. (10)

OR

Q. 2. (A) Describe the Simple Line Graph and the Simple Bar Graph

Q.2. (B) Answer the following questions: (5)

1. What are the disadvantages of the Square method for reduction and enlargement of maps? (2 marks)
2. What is the 'Instrumental Method'?
3. Give the formula for the calculation of Enlargement and reduction of maps with the Square Method.
4. Which two variables are measured in a bar graph?

4/23

0803E1750

Candidate's Seat No : _____

B.A. (Sem.-3) Examination

CC 203

Home Science

March 2019

Time : 2-30 Hours]

[Max. Marks : 70

પ્ર-૧ (અ) ભારતમાં કુટુંબનું મહત્વ જણાવી લેના (૧૪)
લક્ષણો વિશે લખો.

અથવા

(અ) કુટુંબના કાર્યો વિશે જણાવી સંયુક્ત કુટુંબના
ફાયદા- ઓફરફાયદા વિશે ચર્ચો.

પ્ર-૧ (બ) સારા જવાબ લખો. (૦૫ ની આશ) (૦૪)

૧. કુટુંબની લાક્ષણિકતાઓ આપો.

૨. મનુષ્યનું સૌથી સુરક્ષિત આશ્રયસ્થાન શું છે?

૩. વિભક્ત કુટુંબ અર્થે શું?

૪. વર્તમાન સમયમાં કઈ કુટુંબ લાક્ષણિકતાઓ મહત્વની છે?

૫. કુટુંબવિજ્ઞાનના મતે માનવી સામાજિક પ્રાણી છે.

૬. વિભક્ત કુટુંબના ઓફરફાયદા લખો.

પ્ર-૨ (અ) કીટિંગ અર્થે શું? જીવનશાષ્ટીની પસંદગીના લક્ષણો (૧૪)
વિશે લખો.

અથવા

(અ) વિવાહનું મહત્વ જણાવી વિવાહ તૂટવાની અસરો
જણાવો.

પ્ર-૨ (બ) સારા જવાબ લખો. (૦૫ ની આશ) (૦૪)

૧. વિવાહ અર્થે શું?

૨. વિવાહનો સમયગાળો કેટલો હોવો જોઈએ?

૩. વિવાહ તૂટવાના બે કારણો જણાવો.

૪. વિવાહની ઉંચું જણાવો.

૫. વિવાહના સમયગાળાને અંગીકરણમાં શું કહે છે?

૬. સગીર અર્થે શું?

ප්‍ර. 3 (ඔ) ලාංකීය ව්‍යවස්ථාපිත ක්‍රමලේඛන ලාංකික ප්‍රකාශ (18)
විවිධ වශයෙන්.

ව්‍යවස්ථාපිත

(ඔ) මුහුණලාංකික ක්‍රමලේඛන කොටසේ ක්‍රමලේඛන ව්‍යවස්ථාපිත වශයෙන්.

ප්‍ර. 3 (ඔ) කොටසේ ක්‍රමලේඛන (කොටසේ ක්‍රමලේඛන) (03)

1. ලාංකීය ක්‍රමලේඛන-ක්‍රමලේඛන කොටසේ ක්‍රමලේඛන.

2. ලාංකීය ක්‍රමලේඛන ව්‍යවස්ථාපිත ක්‍රමලේඛන කොටසේ ක්‍රමලේඛන.

3. ක්‍රමලේඛන කොටසේ ක්‍රමලේඛන කොටසේ ක්‍රමලේඛන කොටසේ ක්‍රමලේඛන.

4. ලාංකීය ක්‍රමලේඛන කොටසේ ක්‍රමලේඛන.

5. ලාංකීය ක්‍රමලේඛන කොටසේ ක්‍රමලේඛන.

ප්‍ර. 4 (ඔ) කොටසේ ක්‍රමලේඛන කොටසේ ක්‍රමලේඛන කොටසේ ක්‍රමලේඛන (18)
විවිධ වශයෙන්.

(ඔ) ක්‍රමලේඛන කොටසේ ක්‍රමලේඛන කොටසේ ක්‍රමලේඛන කොටසේ ක්‍රමලේඛන
විවිධ වශයෙන්.

ප්‍ර. 4 (ඔ) කොටසේ ක්‍රමලේඛන කොටසේ ක්‍රමලේඛන කොටසේ ක්‍රමලේඛන (03)

1. ක්‍රමලේඛන කොටසේ ක්‍රමලේඛන කොටසේ ක්‍රමලේඛන කොටසේ ක්‍රමලේඛන.

2. ක්‍රමලේඛන කොටසේ ක්‍රමලේඛන කොටසේ ක්‍රමලේඛන කොටසේ ක්‍රමලේඛන.

3. ක්‍රමලේඛන කොටසේ ක්‍රමලේඛන කොටසේ ක්‍රමලේඛන කොටසේ ක්‍රමලේඛන.

4. ක්‍රමලේඛන කොටසේ ක්‍රමලේඛන කොටසේ ක්‍රමලේඛන කොටසේ ක්‍රමලේඛන.

5. ක්‍රමලේඛන කොටසේ ක්‍රමලේඛන කොටසේ ක්‍රමලේඛන කොටසේ ක්‍රමලේඛන.

B.A. Semester - III

HOME SCIENCE

E1750 - 3

CORE - 203

SUBJECT : FAMILY DYNAMICS

TIME : 2 HOURS 30 MINUTE

MARK - 70

Q-1 (A) Explain importance of family in India (14)
write about its characteristics.

OR

(A) Explain about function of family. discuss about advantages - disadvantages.

Q-1 (B) Write the true answer. (Any four) (04)

1. Give definition of family.

2. what is a most safe shelter of human beings?

3. what is nuclear family?

4. Which is the family pattern seen in present time?

5. which opinion of psychologist human is social animal?

6. write the disadvantages of nuclear family

Q-2 (A) what is dating? write about characteristics (14)
of selection of life partner.

OR

(A) Give the importance of engagement
revelled ^{the} effect of breaking engagement.

Q-2 (B) write the true answer. (Any four) (04)

1. what is engagement?

2. what should be the duration of engagement.

3. Reveal two reasons of breaking engagement.

4. Explain aim of engagement.

5. what ^{is the duration} ~~say time~~ period of engagement in english?

6. what is minor?

2

(P.T.O)

Q-3 (A) Give the importance of marriage (14)
write about types of marriage.

OR

(A) write about expanded necessary adjustment for happy marriage life.

Q-3 (B) write the true answer: (Any three) (03)

1. write the different ceremonies of marriage.
2. write the factors effecting in marriage life.
3. which ^{type of} marriage is increasing in now a days?
4. write the meaning of marriage.
5. write the aims of marriage.

Q-4 (A) write about female feticide and domestic violence household ~~torure~~ act. (14)

OR

(A) write about ~~describe in details~~ reasons of family crisis in detail.

Q-4 (B) write the true answer: (Any three) (03)

- 1) In which year the Dowry prohibition act was ~~enacted~~ implemented.
2. In which year the child marriage prohibition act. implemented.
3. which law ~~came into~~ implement in 1996?
4. when ^{domestic violence} household ~~torure~~ act came in to implement.
5. In which year the special marriage act was ~~enacted~~ implemented.

Time : 2-30 Hours]

પ્રશ્ન-૧(અ) મરાઠિતિયાત સમયની ઈરાનની રાજકીય પરિસ્થિતિ વિશે
લિખતવાર જુગાવો. (૧૫)

(અ) નીચે આપેલ પ્રશ્નોના જવાબ આપો. (કોઈપણ ચાર)

૧) અવાંલીન ફારસી ભાષામાં કઈ ભાષાનાં શબ્દો પ્રવેશ્યા?

૨) આધુનિક યુગના કોઈપણ બે સાહિત્યકારોનાં નામ જુગાવો.

૩) આધુનિક યુગના કોઈપણ બે સાહિત્યકૃતિઓનાં નામ જુગાવો.

૪) મરાઠિતિયાતની અપવનના સરકાર કોણે કાઢી?

૫) આધુનિક યુગનાં કયા કવિએ ગદ્ય પદ્ય બન્નેમાં સાહિત્યની રચના કરી?

૬) આધુનિક યુગના કયા કવિએ પોતાનાં કરીદાઓમાં પ્રશંસા કરી નહીં?

પ્રશ્ન-૨ (અ) "મલિકુશ શામરો બકાર" ના જુવનચરિત્રો વિશે લિખતમાં જુગાવો. (૧૫)

(અ) નીચે આપેલ પ્રશ્નોના જવાબ આપો. (કોઈપણ ચાર)

૧) સૈયદ અશરફએ પોતાનું લખાણનું શું શબ્દો કહ્યું?

૨) અશરફ ઇસ્લીનીના પોતાનાં લખાણનું શું કહ્યું?

૩) "ચચામ આઝાદી" કવિતા કયા કવિની રચના છે?

૪) "પરલીન એમલેશામી" નું જન્મ કયાં થયું કહ્યું?

૫) "મશાલુ વખત" કયા કવિની રચના છે?

૬) "બકાર" કયા દૈનિક પત્રો લખ્યા?

પ્રશ્ન-૩(અ) નીચે આપેલ પદ્યમાંડોનું સમજૂતિ સહિત માધ્યમની ભાષામાં અનુવાદ કરો.
(કોઈપણ પાંચ) (૧૫)

۱) تُحِبُّ عِلْمًا وَارَبَّ حَسِيَّةً ؟ تَفَاقُ اسْتِ تَفَاقُ
بِأَيِّ عَيْشٍ وَارَبَّ حَسِيَّةً ؟ تَفَاقُ اسْتِ تَفَاقُ
بِأَفْقَرِيْعٍ ، سَبَبِ حَسِيَّةً ؟ تَفَاقُ اسْتِ تَفَاقُ

درج در کتبه اشیر شایان ادب است
آیه آیه جا سورۃ قرآن ادب است

(P.T.O.)

४ सूचना मुजल लया।

E1772

1-A न्यायदर्शन स्वीकारील सोल पदाचो दुकुमां समभवो.

14

OR
ज्ञाननी व्याख्या आपी तंनुं वगीकरण करो.

1 B पाली जया पुरी: (चार)

04

1. न्याय दर्शनना श्यायला _____ छ?

2. न्याय दर्शनना ग्रंथनु नाम _____ छ?

3. कलाए नु जीवु नाम _____ छ?

4. ज्ञानना _____ प्रकार छ?

5. सविबल्यज्ञान अरुल _____

6. प्रमाल अरुल _____

2-A प्रत्यक्ष अनं अनुमाननी परिचय आपी.

14

OR
अवधारणज्ञानना प्रकारो समभवो.

2-B पाली जया पुरी: (चार)

04

1. प्रमा अरुल _____

2. प्रमाना _____ प्रकार छ?

3. न्यायदर्शनमां _____ प्रमाल छ?

4. लड अरुल _____

5. विपर्यय नी जीम अथ _____ छ?

6. प्रमेय अरुल _____

3-A आत्माना अस्मितात्वनो हलीलो समभवो.

14

OR
ईश्वरनु स्वरुप स्वरुप करो.

3-B पाली जया पुरी: (प्रल)

03

1. न्याय दर्शनना मती ईश्वर _____ छ?

2. सांख्यना मती ईश्वर _____ छ?

3. वेदांत मुजल आत्मा _____ छ?

4. लंगवदगीतामां आत्मा _____ छ?

5. प्रमेय नी संख्या _____ छ?

4-A वैशेषिक दर्शनना परिचय आपी तंनुं साहित्य समभवो.

14

OR
असत्कार्यवादे नी सिद्धांत समभवो.

(P.T.O)

4-B - ॐ वाणी कदा यती: (२/१):

E1772-2

(2)

03

1. कर्मणि _____ प्रकारी ए?
2. वैशेषिकीनामनी पद्यायोगी शिखा _____ ए?
3. वरणा _____ प्रकारी ए?
4. गंधेना _____ प्रकारी ए?
5. 'Bee' शिखा _____

English Version.

1-A Explain the Sixteen Padarth Shrutly, according to Nyaya.

OR

Give the Definition of Knowledge and its Classification.

1 B Fill in the blanks: (Four)

1. _____ is a Quarter of Nyaya.
2. Nyaya's volume Name as _____
3. The Second Name of Kanada is _____
4. There are _____ kinds of Knowledge.
5. Savikalpa Gyana means _____
6. Praman means _____

2 A Give the Introduction of Pratyaksha and Anumana.

OR

Explain the kinds of Invalid Knowledge.

2 B Fill in the blanks: (Four)

1. Prama means _____
2. There are _____ kinds of Prama.
3. There are _____ Pramanas in Nyaya.
4. Tarka means _____
5. The Second meaning of Viparyaya as _____
6. Prameya means _____

3 A Explain the Existence of Soul Argument.

OR

Clarify the Nature of The God.

(P. 7.0)

3-B Fill in the blanks: (three)

1. The God is _____ View of Nyaya.
2. ~~Soul~~ ^{The God} is _____ according to Samkhya.
3. The Soul is _____ according to Vedant.
4. In Bhagavadgita Soul is _____.
5. There are _____ Number of Prameya.

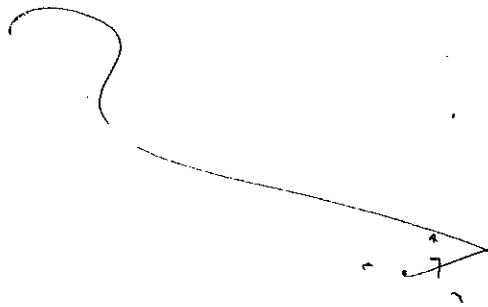
4-A Explain the Introduction of Vaisheshika and its literature.

OR

Explain the Asattakavyavada theory.

4-B Fill in the blanks: (three)

1. There are _____ types of Karma.
2. There are _____ Numbers of Padarth according to Vishesika.
3. There are _____ kinds of Rasa.
4. There are _____ kinds of Gandha.
5. 'Draavya' means _____.

1. (A) गिद्यारुद्रिण लल्लन विषे सविस्तर जीध लगी.

[14]

अधवा

(A) सल्लनलकालीन लारलनी आधिष्ठ रिथनी वरुणी.

(B) डीधपलु आर प्रकीन डुंनं क्यल लगी :

[04]

① सल्लनलकालनी प्रपासी धुनलनलुन लुन क्यल धुननी वलनी हुनी ?

② अल्ललडुदीननी धरनारी शायर डीहु हुनी ?

③ अल्ललडुदीन लल्लनने गुनरलननं क्यल अरिनी नरु क्यल हुनी ?

④ सल्लनलकालीन गुनरिअ सनरुनल पंथी क्यल.

⑤ आनुनं क्यल धरुनं अरि सल्लनलकाल धरुनल लनु हुनी ?

⑥ धरुनल धरुनल क्यल संप्रदथी पीननी आधननं थुनने स्थलन आधु हुनी ?

2. (A) गुधलकालीन विडसनं गुधल लधरुनं प्रदान क्यल.

[14]

अधवा

(A) गुधलकालीन प्रांथिय शासन व्यपस्था विषे जीध लगी.

(B) डीधपलु आर प्रकीन डुंनं क्यल लगी :

[04]

① गुधल शासननं शही लंपरी क्यल ननं ओननलनी ?

② ललननी आरुनधुनं ननं क्यल.

③ अरुनरी कुरल सनीलकरीने अरुनरुन आधी हुनी ?

④ ललनीधुनी धरुनी अरुनी _____

⑤ ललनलुन कुरु ननीनल कुरुनी आनीनी हुनी ?

⑥ कुरुनरी विनशाननं पीनलक विननीनी स्थलनी क्यल विननी-
आधु ?

→

P.T.O.

E1773-3

ENGLISH VERSION

1, CA) Write a detailed note on Ghiyasudin Balban.

[14]

OR

CA) Describe the economic condition of India during the Sultanate period.

CB) Write the answer of any four in brief:

[04]

① Which was the native place of Ibn Battuta traveller of Sultanate age?

② Who was the royal poet of Allauddin?

③ Which temple was destroyed in Gujarat by Allauddin Khalji?

④ Mention the Islamic sects in the society of the Sultanate period.

⑤ In Agra, which religion temple was built during the Sultanate period?

⑥ Which sect of Islam has given a place of importance to Yoga in worship?

2, CA) Narrate the contribution of Mughal emperors in the development of Mughal Art.

[14]

OR

CA) Write a note on the provincial administration of the Mughal period.

CB) Write the answer of any four in brief:

[04]

① By which name was Shahi bhudani known during Mughal rule?

② Mention the name of biography of Babur.

③ How many musicians were given shelter by Akbar?

④ Tarahide Lahi means _____.

⑤ On which bank of river is the Taj-Mahal located?

⑥ Which subject was introduced by Jahangir in the school of drawing instead of mythological subject?

→
P.T.O.

E1773-4

[2]

3, (A) mention the causes of the origin of Bhakti movement. [14]

OR

(A) Mention the contribution of the saints of North India in the growth of Bhakti movement during the Medieval period.

[3]

(B) Write the answers of any three in brief;

① At which place was Narsinh Mehta born?

② By which name was Premchand's literature became popular?

③ Which subject has been narrated in Akho's chhappa?

④ Which book was written by saint Gayaneshwar on Bhagwat Gita?

⑤ Who was the guru of Swami Ramdas?

4, (A) Write a detailed note on the process of synthesis between Hindu and Muslim culture in the spheres of religion and society. [14]

OR

(A) Write a note on the achievements of Chhetrapati Shivaji.

(B) Write the answers of any three in brief; [3]

① Which was the tradition in society after meal in Sultanate age?

② How many branches of the Kshatriyas were there during the Sultanate period?

③ Which branch of music influenced by the Sufis became famous during the Sultanate age?

④ Which ruler fought against Akbar by hiding in a gorge?

⑤ Of which king was the chetak horse favourite?

B.A. (Sem.-3) Examination

EC-1-4

Political Science

March 2019

Time : 2-30 Hours]

[Max. Marks : 70

- સૂચના : (૧) જમણી બાજુના અંક ગુણ દર્શાવે છે.
(૨) જરૂર જણાય ત્યાં આકૃતિ દોરો.

- ૧ (અ) ભારતમાં બંધારણની રચનાં અને ઘડતર અંગે ચર્ચા કરો. ૧૪
અથવા
(અ) ભારતમાં બંધારણની લાક્ષણિકતાઓ અંગે ચર્ચા કરો.
(બ) નીચેનામાંથી કોઈપણ ચારનાં ટૂંકમાં જવાબ આપો : ૦૪
(૧) ભારતમાં બંધારણમાં ઘડવૈયા
(૨) ભારતમાં બંધારણ ઘડતરની સમય અવધી
(૩) ભારતમાં બંધારણની જરૂરિયાત
(૪) ભારતમાં બંધારણમાં આમુખમાં ત્રણ સિદ્ધાંતો
(૫) બંધારણની ત્રણ મુખ્ય મર્યાદાઓ
(૬) ભારતમાં બંધારણીય લોકશાહી
(૭) ભારતીય બંધારણનાં પાયાઓ.
- ૨ (અ) બંધારણ દ્વારા અપાયેલાં મૂળભૂત અધિકારોની સમીક્ષા કરો. ૧૪
અથવા
(અ) બંધારણીય સુધારાઓ શા માટે જરૂરી છે? ચર્ચા કરો.
(બ) નીચેનામાંથી કોઈપણ ચારનાં ટૂંકમાં જવાબ આપો : ૦૪
(૧) ખાનગી મીલકત
(૨) કોઈપણ ત્રણ માર્ગદર્શક સિદ્ધાંતો
(૩) મૂળભૂત અધિકારોની મર્યાદાઓ (કોઈપણ ત્રણ)
(૪) મૂળભૂત ફરજો
(૫) ૧૯૩૫નો કાયદો
(૬) ૧૫મી ઓગસ્ટ
(૭) ૨૬મી જાન્યુઆરી
- ૩ (અ) સંસદનો અર્થ સમજાવી, તેની સત્તા કાર્યોની ચર્ચા કરો. ૧૪
અથવા
વડાપ્રધાન અને મંત્રી મંડળ વચ્ચેનાં સંબંધોની સમીક્ષા કરો.
(બ) નીચેનામાંથી કોઈપણ ત્રણનાં ટૂંકમાં જવાબ આપો : ૦૪
(૧) સંસદીય સમીક્ષાઓ
(૨) ન્યાયતંત્રની પ્રક્રિયા
(૩) સમવાય યાદીઓ
(૪) રાષ્ટ્રપતિની કોઈપણ ત્રણ સત્તાઓ
(૫) સુપ્રીમ કોર્ટ કયાં આવેલી છે?
(૬) સંયુક્ત જવાબદારીનો સિદ્ધાંત.

- ૪ (અ) એકમ સરકારો એટલે શું? તેનાં કાર્યો અંગે ચર્ચા કરો. ૧૪
 અથવા
 (અ) રાજ્યપાલની નિમણૂક કોનાં દ્વારા થાય છે? તેની સત્તાઓ સમજાવો. ૧૪
 (બ) નીચેનામાંથી કોઈપણ ત્રણમાં ટૂંકમાં જવાબ આપો : ૦૩
 (૧) સીટ એટલે શું?
 (૨) મુખ્ય મંત્રીની સત્તાઓ
 (૩) એકમ સરકારોનાં બજેટની પ્રક્રિયા
 (૪) રાષ્ટ્રપતિ શાસન
 (૫) ગૌણ અદાલતો
 (૬) જીલ્લા કલેક્ટરમાં કાર્યો.

ENGLISH VERSION

Instruction : (1) Figures to right indicates full marks.
 (2) Draw diagram wherever necessary.

- 1 (a) Discuss the structure and formation of Indian constitution. 14
 OR
 (a) Discuss the characteristics of Indian Constitution.
 (b) Write any four in short : 04
 (1) The Markets of Indian's Constitution
 (2) Duration of the constitutional time of India
 (3) India's constitutional Needs.
 (4) The three theories of preamble of Indian Constitution
 (5) The three limitation of Indian Constitution
 (6) The Democreative way of India
 (7) What are the basis of Indian Constitution.
- 2 (a) Critical analysis of the fundamental rights give by the Indian Constitution. 14
 OR
 (a) Why are fundamental rights required?
 (b) Write any four in short : 04
 (1) Private Property
 (2) Write any three of guided theories
 (3) Write any three limitation of fundamental rights.
 (4) Fundamental duties
 (5) The Rule of 1935
 (6) 15 August
 (7) 26 January.
- 3 (a) Explain the meaning of parliament and discuss its power and function. 14
 OR
 (a) Critically Examine the relation Prime Minister and the Council of ministers.

0903E1774-3

(b) Write any three in short :

03

- (1) The committees of Parliament
- (2) The process of Judiciary
- (3) The federal list
- (4) Any three powers of the President.
- (5) Where are the establishments of Supreme Court
- (6) The theories of collective responsibilities.

4 (a) What is state government? Discuss the function of State Government.

14

OR

(a) Who is nominated the Government? Explain the Power of Governor.

(b) Write any three in short :

03

- (1) What is write?
 - (2) The Powers of Chief minister
 - (3) The process of Budget in state Government.
 - (4) The presidential rule
 - (5) Secondary Courts.
 - (6) The functions of District collector.
-

B.A. (Sem.-3) Examination

EC-1 201 (Old)

Economics (Prin. & Eco.)

Time : 2-30 Hours]

March 2019

[Max. Marks : 70

- સૂચના : (૧) જમણી બાજુના અંક ગુણ દર્શાવે છે.
(૨) જરૂર જણાય ત્યાં આકૃતિ દોરો.

- ૧ (અ) તટસ્થ રેખાના આધારે ગ્રાહકની સમતુલા સમજાવો. ૧૪
અથવા
(અ) તટસ્થ રેખાના લક્ષણો આકૃતિ સહિત સમજાવો.
(બ) નીચેના વિધાનો ખરાં છે કે ખોટા તે જણાવો. ૦૪
(૧) ગિફ્ટ વસ્તુઓ એટલે હલકી કક્ષાની વસ્તુઓ
(૨) ગ્રાહકની આવક બદલાય તો તકરેખા ઢાળ બદલે છે.
(૩) એક જ તટસ્થરેખા જુદા જુદા બિંદુએ જુદો જુદો સંતોષ આપે છે.
(૪) સીમાંત અવેજીનો દર હંમેશા ધન હોય છે.
- ૨ (અ) કદ-વિકાસના લાભાલાભ ચર્ચો. ૧૪
અથવા
(અ) બિન પ્રમાણસર સાધન સંયોજનના નિયમતી આકૃતિથી સમજૂતી આપો. ૧૪
(બ) નીચેના વિધાનો ખરાં છે કે ખોટા તે જણાવો. ૦૪
(૧) ઉત્પાદન વિધેય એટલે સાધન અને ઉત્પાદન વચ્ચેનો સંબંધ
(૨) સમઉત્પાદન રેખા મૂળ બિંદુએથી બહિર્ગોળ હોય છે.
(૩) સમખર્ચ રેખા ઋણ ઢાળની હોય છે.
(૪) ઘટતી પેદાશનો નિયમ ટૂંકાગાળા માટે છે.
- ૩ (અ) પૂર્ણ હરીફાઈનો અર્થ આપી પેટીની લાક્ષણિકતાઓની ચર્ચા કરો. ૧૪
અથવા
(અ) કિંમત ભેદભાવ ક્યારે શક્ય અને નફાકારક બને છે? સમજાવો.
(બ) નીચેના વિધાનો ખરાં છે કે ખોટા તે જણાવો. ૦૪
(૧) ઇજારામાં માંગ રેખા ઋણ ઢાળની હોય છે.
(૨) ઇજારામાં પેટી કિંમત નક્કી કરે છે.
(૩) દ્વિહસ્તક ઇજારામાં માત્ર બે જે વેચનાર હોય છે.
- ૪ (અ) ઇજારાયુક્ત હરીફાઈવાળા બજારમાં પેટીની માત્ર ટૂંકાગાળાની સમતુલા સમજાવો. ૧૪
અથવા
(અ) ખાંચાવાળી માંગ રેખાનો ખ્યાલ સમજાવો. ૧૪
(બ) નીચેના વિધાનો ખરાં છે કે ખોટા તે જણાવો. ૦૩
(૧) વેચાણ ખર્ચ ઇજારાયુક્ત હરીફાઈનું મહત્ત્વનું લક્ષણ છે.
(૨) તૂટક માંગ રેખાનો ખ્યાલ પ્રો. માર્શલે આપ્યો.
(૩) ઇજારાયુક્ત હરીફાઈનો ખ્યાલ પ્રો. ચેમ્બરલીને રજૂ કર્યો.

ENGLISH VERSION

Instruction : (1) Figures to right indicates full marks.
(2) Draw diagram wherever necessary.

- 1 (a) Explain the consumer's equilibrium with the help of indifference curve. 14
OR
(a) Explain the characteristics of Indifference curve with the help of the diagram.
(b) State whether the following statements are true as false. 04
(1) Giffon goods are inferior goods.
(2) When the income of consumer change the budget line also change its slope.
(3) The difference point on one difference curves give different scetisfaction
(4) Marginal rate of substitution is always positive.
- 2 (a) Discuss the advantages and disadvantages of return to scale. 14
OR
(a) Explain the law of variabile proportion with the help of the diagram.
(b) State whether the following statememts are true as false. 04
(1) Production function means relation between factor and production
(2) ISO-Quant curve is convex
(3) ISO-cost curve is Negative sloped
(4) Law of diminishing productivity is terms of short run.
- 3 (a) Give the meaning of perfect competition and discuss the characteristics of this firm. 14
OR
(a) When is it possible and profitable price discrimination? Explain it.
(b) State whether the following statememts are true as false. 03
(1) Demand curve facing under monopoly is negative slope.
(2) In monopoly market, a firm is a price maker.
(3) In Duopoly market, there are are only two sellers.
- 4 (a) Explain the short-run equilibrium of a firm in a monopolistic competitive market. 14
OR
(a) Explain the concept of kinked demand curve.
(b) State whether the following statememts are true or false. 03
(1) Selling cost is important characteristic of monopolistic competition.
(2) Kinked demand curve concept is given by prof. Marshall.
(3) Prof. Chamberlin developed the concept of monopolistic competition.
-

B.A. (Sem.-3) Examination

EC-1 201 (New)

Economics (Prin. & Eco.)

Time : 2-30 Hours]

March 2019

[Max. Marks : 70

સૂચના : (૧) જમણી બાજુના અંક ગુણ દર્શાવે છે.

(૨) જરૂર જણાય ત્યાં આકૃતિ દોરો.

- ૧ (અ) તટસ્થ રેખાની લાક્ષણિકતાઓની ચર્ચા કરો. ૧૪
- અથવા
- (અ) તુષ્ટિગુણ વિશ્લેષણના આધારે માંગના નિયમની સમજૂતી આપો.
- (બ) વિધાનો ખરાં છે કે ખોટા તે જણાવો. ૦૪
- (૧) તટસ્થ રેખા ઉદ્ગમ બિંદુથી બહિર્ગોળ હોય છે તેનું કારણ ઘટતાં સીમાંત અવેજનો દર છે.
- (૨) બધી જ ગિફ્ટ વસ્તુઓ મોજશોખની વસ્તુઓ હોય છે.
- (૩) તટસ્થરેખા પદ્ધતિ પ્રો. હિક્સે વિકસાવી
- (૪) સીમાંત તુષ્ટિગુણ એટલે પ્રથમ એકમનો તુષ્ટિગુણ
- ૨ (અ) તટસ્થરેખા વિશ્લેષણના આધારે ગ્રાહકની સમતુલા સમજાવો. ૧૪
- અથવા
- (અ) પ્રો. હિક્સ દ્વારા કરવામાં આવેલું કિંમત અસર, આવક અસર અને અવેજ અસરનું વિભાજન સમજાવો.
- (બ) વિધાનો ખરાં છે કે ખોટા તે જણાવો. ૦૪
- (૧) તક રેખાનો ઢાળ ઋણ હોય છે.
- (૨) કિંમત વધતાં ગ્રાહકની વાસ્તવિક આવક વધે છે.
- (૩) કિંમત રેખા ગ્રાહકની આવક દર્શાવે છે.
- (૪) જ્યારે ગ્રાહકની આવક બદલાય ત્યારે તકરેખા તેનું સ્થાન બદલે છે.
- ૩ (અ) માંગની મૂલ્ય સાપેક્ષતાનો અર્થ આપી તેના પ્રકારોની ચર્ચા કરો. ૧૪
- અથવા
- (અ) માંગની આવક સાપેક્ષતાનો અર્થ આપી તેના પ્રકારોની ચર્ચા કરો.
- (બ) વિધાનો ખરાં છે કે ખોટા તે જણાવો. ૦૪
- (૧) પ્રતિષ્ઠા મૂલ્યાવાળી વસ્તુની માંગ સંપૂર્ણ મૂલ્ય સાપેક્ષ હોય છે.
- (૨) માંગની મૂલ્ય સાપેક્ષતાનું માપ કિંમત છે.
- (૩) સંપૂર્ણ મૂલ્ય આનપેક્ષ રેખા ઉભી ધરીને સમાંતર હોય છે.
- ૪ (અ) ઉત્પાદન વિધેય એટલે શું? ઉત્પાદન વિધેયના લક્ષણો અને પ્રકારોની ચર્ચા કરો. ૧૪
- અથવા
- (અ) બિનપ્રમાણસર સાધન સંયોજનના નિમની આકૃતિ સહિત સમજૂતી આપો. ૧૪
- (બ) વિધાનો સાચા છે કે ખોટા તે જણાવો. ૦૩
- (૧) ઉત્પાદન વિધેય એટલે ઉત્પાદન અને ખર્ચ વચ્ચેનો સંબંધ
- (૨) ઘટતી સીમાંત પ્રદેશનો નિયમ પ્રો. માર્શલે રજૂ કર્યો.
- (૩) ઉત્પાદન વિધેયની રજૂઆત સમયગાળાના સંદર્ભમાં થવી જોઈએ.

0903E1775-4

ENGLISH VERSION

Instruction : (1) Figures to right indicates full marks.
(2) Draw diagram wherever necessary.

- 1 (a) Discuss the characteristics of indifference curve. **14**
OR
(a) Explain the law of demand with help of utility analysis.
(b) State whether the following statements are true or false. **04**
(1) Indifference curve is convex to the origin because marginal rate of substitution diminishing.
(2) All Giffen goods are luxury goods.
(3) The method of indifference curve developed by Pr. Hicks
(4) Marginal Utility means utility of first unit.
- 2 (a) Explain the consumer's equilibrium with help of indifference curve analysis. **14**
OR
(a) Explain the concepts of price effect, income effect and substitution effect with help of diagram.
(b) State whether the following statements are true or false. **04**
(1) The slope of opportunity cost curve is negative
(2) Consumer's real income increases when price increases
(3) A price line indicates consumer's income.
(4) When the income of a consumer changes, the budget line also changes its position.
- 3 (a) Give the meaning of price elasticity of demand and discuss the types of price elasticity of demand. **14**
OR
(a) Explain the concept and types of income elasticity of demand.
(b) State whether the following statements are true or false. **03**
(1) The demand for prestige goods is perfectly elastic demand
(2) Price elasticity of demand is the unit of price
(3) Perfectly inelastic demand line is parallel to the y-axis.
- 4 (a) What is a production function? Discuss the types and characteristics of a production function. **14**
OR
(a) Explain the law of variable proportions with the help of a diagram.
(b) State whether the following statements are true or false. **03**
(1) Production function means a relation between production and cost.
(2) The diminishing marginal productivity theory, developed by Pr. Marshall.
(3) The production function should be a reference in time period.

Note: All Questions carry equal marks.
Draw neat diagram wherever necessary
Students can use map stencil with the political boundaries only

પ્રશ્ન ૧. (અ) માનવ અને પર્યાવરણ વચ્ચેના આંતર સંબંધો વિગતે વર્ણવો. (14)

અથવા

પ્રશ્ન ૧. (અ) પ્રકૃતિ પ્રભાવવાદ અને સંભવવાદ વચ્ચેનો ભેદ ઉદાહરણ સાથે સમજાવો.

પ્રશ્ન ૧. (બ) ખાલી જગ્યા પૂરો. (કોઈ પણ ચાર) (04)

- માનવ ભૂગોળમાં _____ નો અભ્યાસ કરવામાં આવે છે. (વ્યક્તિ, માનવ સમૂહ, માનવ ટોળું)
- પ્રત્યેક પ્રદેશમાં રહેતો માનવ પોતાની આવશ્યકતાઓ અનુસાર પર્યાવરણ સાથે _____ સાધે છે. (સંબંધ, રિશ્તો, સમાયોજન)
- વિડાલ ડી. લા. બ્લાશના મતે માનવ સક્રિય અને _____ ભૌગોલિક પરિબળ છે. (સામાજિક, એકલું, નિષ્ક્રિય)
- જોન્સ બ્રૂન્સ એ _____ નાં શિષ્ય છે. (કાર્લ રીતર, ઇમેન્યુઅલ ક્રાન્ત, વિડાલ ડી. લા. બ્લાશ)
- નિશ્ચયવાદના સમર્થકોને _____ પણ કહે છે. (જ્યોર્જોટસ, ભૂગોળવેત્તા, સમાજ સેવક)
- સમભાવવાદના સમર્થકો મોટે ભાગે _____ હતા. (અમેરિકન, ફ્રેંચ, ગ્રીક)

પ્રશ્ન ૨. (અ) માનવના બાહ્ય તથા આંતરિક લક્ષણોને આધારે માનવ જાતિનું વર્ગીકરણ સમજાવો. (14)

અથવા

પ્રશ્ન ૨. (અ) માનવીની પ્રાથમિક આર્થિક પ્રવૃત્તિઓનો વિગતે પરિચય આપો.

પ્રશ્ન ૨. (બ) ખાલી જગ્યા પૂરો. (કોઈ પણ ચાર) (04)

- આર્કટિક પ્રદેશમાં જોવા મળતું માનવ જીવન _____ નો સ્પષ્ટ પ્રભાવ દર્શાવે છે. (માનવ પ્રભાવ વાદ, પ્રકૃતિ પ્રભાવ વાદ, નવ નિશ્ચય વાદ)
- _____ સામાન્ય રીતે નીચા બંધાના હોય છે. (નીચા, ઉંચા, ખૂબ ઊંચા)

E1776-2

- iii. _____ એ હિંદુ ધર્મનું નોંધપાત્ર અંગ છે. (જ્ઞાતિ પ્રથા, પ્રાચીનતા, આધુનિકતા)
- iv. _____ એ બહુજ નાનું માથું ધરાવે છે. (નીગ્રોટો, નીગ્રો, પિગ્મી)
- v. સૌથી વધુ ઊંચાઈ ધરાવતા લોકો _____ હોય છે. (એસ્કીમો, નીગ્રો, અફઘાનિસ્તાની)
- vi. નીગ્રીતો જાતિના લોકો _____ દેશમાં વધુ જોવા મળે છે. (ઇન્ડોનેશિયા, અમેરિકા, ભારત)

પ્રશ્ન ૩. (અ) ગરમ પ્રદેશના લોકો, બુશમેન અને બેદુઇન વિષે સવિસ્તર માહિતી આપો. (14)

અથવા

પ્રશ્ન ૩. (અ) ઉચ્ચ પ્રદેશમાં વસતા ગોંડ અને મસાઈ લોકોના જીવન વિષે વિસ્તૃત નોંધ લાખો.

પ્રશ્ન ૩. (બ) ખરું કે ખોટું જણાવો (કોઈ પણ ત્રણ) (03)

- i. ઓસ્ટ્રેલોઈડ લોકો દક્ષીણ અમેરિકાના બ્રાઝિલમાં જોવા મળે છે.
- ii. ઊંચાઈના માપદંડ મુજબ માનવ જાતિનું વર્ગીકરણ આપનાર વિદ્વાનનું નામ ટોપીનાર્ડ છે.
- iii. એશિયા ખંડમાં કુલ માનવ જાતિઓમાંથી ૯૦% માનવ જાતિઓ વસે છે.
- iv. યુરોપમાં ક્રેકેસોઈડ પ્રકારની પ્રજા વસે છે.
- v. કિર્ગિઝ પ્રજા મધ્ય એશિયાની મૂળ રહેવાસી પ્રજા છે.

પ્રશ્ન ૪. (અ) ભારતમાં વસ્તીનું વિતરણ સમજાવો. (14)

અથવા

પ્રશ્ન ૪. (અ) માનવ વસ્તીનું સ્થળાંતર એટલે શું? તેના પર અસર કરતાં પરિબલો ચર્ચો.

પ્રશ્ન ૪. (બ) ખાલી જગ્યા પૂરો (કોઈ પણ ત્રણ) (03)

- i. વસ્તી વૃદ્ધિના નિવારણ માટે સૌથી મહત્વનો ઉપાય _____ છે. (લગ્ન વયમાં વધારો, કુટુંબ નિયંત્રણ, ઉદ્યોગીકરણ)
- ii. _____ ને કારણે મૃત્યુદરમાં ઘટાડો નોંધાય છે. (આરોગ્યમાં સુધાર, શિક્ષણમાં સુધાર, ઔદ્યોગીકરણ)
- iii. ભારતમાં વર્તમાન સામાજિક, આર્થિક અને કુદરતી સાધનોના વિનાશને કારણે _____ પ્રદુષિત થયું છે. (સામાજિક સ્તર, પર્યાવરણ, આર્થિક સ્તર)
- iv. વર્ષ ૨૦૧૧ પ્રમાણે ભારતનો વસ્તી વૃદ્ધિ દર _____ હતો. (૧૭.૭૦%, ૧૭.૯૦%, ૧૮%)
- v. ભારતનું સૌથી વધુ વસ્તી ધરાવતું રાજ્ય _____ છે. (મધ્ય પ્રદેશ, ઉત્તર પ્રદેશ, કેરળ)

E1776-3

SEM – III

Elective - I

Geography - 201

Human Geography

Marks: 70

Note: All Questions carry equal marks.

Draw neat diagram wherever necessary

Students can use map stencil with the political boundaries only.

Q1. (A) Describe the interrelationships between humans and the environment. (14)

Or

Q1. (A) Explain the difference between Determinism and Possibilism examples.

Q1. (B) Fill in the blanks (Any four) (04)

- i. _____ is studied in human geography. (Personal, human mass, human mob)
- ii. Human beings in every region have _____ with the environment according to their own requirements. (Relationship, relationships, adjusting)
- iii. According to Vidal D. La Blash, human is active and _____ geographical feature. (Social, individual, inactive)
- iv. Jeans Burns is a disciple of _____. (Carl Ritter, Emanuel Kant, Vidal D. La Blash)
- v. Supporters of determination are also called _____. (Geocrates, geographer, social worker)
- vi. Supporters of Possibilism were mostly _____. (American, French, Greek)

Q2. (A) Explain the human race classification based on the external and internal characteristics of humans. (14)

Or

Q2. (A) Introduce the human primary economic activities.

Q2. (B) Fill in the blanks (Any four) (04)

- i. The human life seen in the Arctic region shows a clear influence of _____. (Possibilism, Determinism, Neo-Determinism)
- ii. _____ is usually low binding. (Low, high, very high)
- iii. _____ is a significant part of Hindu religion. (Caste practice, antiquity, modernism)
- iv. _____ has a very small head. (Negrito, Negro, Pygmy)
- v. People with the highest height are _____. (Eskimo, Negro, Afghanistan)
- vi. People of Negrete tribe are found more in _____ country. (Indonesia, America, India)

Q3. (A) Give detailed information about the hot-region people, Bushmen and Badduin. (14)

Or

Q3. (A) Write a detailed note about the life of the people living in the highlands of Gond and Masai.

Q3. (B) Write true or false (Any three) (03)

- i. Australoid people are found in South American Brazil.
- ii. According to the height criteria, the name of the scholar who classifies the human race is Topinard.
- iii. About 90% of the total human species live in the Asia region.

P.T.O.

E1776-4

- iv. Caucasoid people stay in Europe.
- v. The Kyrgyz people are native people of Central Asia.

Q4. (A) Explain the distribution of population in India. (14)

Or

Q4. (A) What is human population migration? Discuss the factors that affect it.

Q4. (B) Fill in the blanks (Any three) (03)

- i. The most important remedy for the effacement of population growth is _____. (Increase in marriage, family planning, industrialization)
 - ii. Due to _____ mortality decreases. (Improve health, Improve education, Industrialization)
 - iii. India is ranked _____ in the context of population. (First, second, third)
 - iv. As per 2011, India's population growth rate was _____. (17.70%, 17.90%, 18%)
 - v. India's most populous state is _____. (Madhya Pradesh, Uttar Pradesh, Kerala)
-

Q-1 (A)(i) વિધેય એટલે શું? તેના પ્રદેશ, સમપ્રદેશ અને (7)
વિસ્તાર સમજાવો.

(ii) જો $f: A \rightarrow B$ અને $f(x) = 2x^2 + 5$ હોય ત્યાં (4)

$A = \{1, -1, 2, 3\}$ હોય ત્યાં વિધેયના
વિસ્તાર શોધો.

(2) $f(x) = \frac{x-1}{x+2}$ હોય ત્યાં $f(1), f(2)$ અને $f(3)$ શોધો. (3)
અથવા

Q-1 (A) (i) લક્ષણ વ્યાખ્યા કરાવો. તેના નિયમો લખો. (7)

(ii) નીચેનાની ક્રિયા શોધો. (7)

$$(a) \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{2x^3 + 9x^2 + 4x + 3}{4x^3 + 9x^2 + x - 2}$$

$$(b) \lim_{x \rightarrow 0} \frac{2x^2 + 5x + 2}{3x^3 - 2x - 2}$$

Q-1 (B) માપકો પ્રમાણે જવાબ કરાવો. (કામે લે લે) (4)

(i) જો $f(x) = x^2 + 2x - 1$ હોય ત્યાં $f(-1)$ શોધો.

(ii) જો $f(x) = 7$ અને $f(x) = x^2 + 2x - 1$ ત્યાં

x ની ક્રિયા શોધો.

(iii) જો $f: A \rightarrow B$ અને $A = \{x \mid x \in \mathbb{N} \text{ અને } 1 \leq x \leq 3\}$
ત્યાં વિધેયના પ્રદેશો શોધો

Q-2 (A)(i) વિઠ્ઠલના વ્યાખ્યા કરાવો અને તેના (7)
નિયમો લખો.

(2) નીચેના વિધેયોમાં x ની આપેલી વિઠ્ઠલ કરો: (4)
(કામે લે લે)

(i) $y = (x+3)(x^2+4x)$ (ii) $y = \frac{x^2+1}{2x^2-5}$

(iii) $y = x^3 + 3x^2 + 3x + e + \log 3$ (iv) $3x^3 + 2x^2 + x + 1$

Q-2(A) (i) $f(x) = c$ નો અનુવાન શોધીને લેખન કરો. (7)
જ્યાં c અચળ છે.

(2) નીચેના વાક્યોનું લેખન કરો: (7)

(i) $f(x) = 1 + \frac{2}{3+x}$

(ii) $f(x) = e^x + 2 \log x + x^3 + 3$.

Q-2(B) નીચેના પ્રશ્નોનું જવાબ આપો. (ગમેલેવું) (4)

(i) $y = \frac{x^4}{4} + \frac{x^3}{3} + \frac{x^2}{2}$ નું લેખન કરો.

(ii) $f(x) = x$ નો અનુવાન શોધીને લેખન કરો.

(iii) $y = x^n$ નું લેખન કરો. (x નો અનુવાન)

Q-3(A) (i) નીચેના પદો અનુવર્તન: (7)

મીઠા, કુલ અમદાવાદ, સરેરાશ અમદાવાદ

(ii) $y = x^2 - 8x + 10$ હોય તો તેની મહત્તમ (7)

કિંમત શોધો.

અથવા

Q-3(A) (i) જો મીઠાનો ભાવ $x = \frac{a}{p} - b$ છે. જો ભાવ (7)

8 એકમ હોય તો મીઠા 12 એકમ છે, અને જો ભાવ 12 એકમ હોય તો મીઠા 3 એકમ છે. અચળ અનુવાનો a અને b શોધો.

(ii) વાક્યનું મહત્તમ અને લઘુત્તમ કિંમતો શોધો? (7)

અનુવાનો તે માટેની જરૂરી અને પૂર્યા પૂર શરતો લખો.

Q-3(B) નીચેના પ્રશ્નોનું જવાબ આપો. (ગમેલેવું) (3)

(i) $c = x^3 + 7x^2 + 5x + 10$ હોય તો સરેરાશ અર્થ લેખન શોધો. જ્યાં c અર્થ લેખન છે.

(ii) મીઠાનું વાક્ય $p = 20 - \frac{x}{2}$ હોય તો કુલ અમદાવાદ લેખન શોધો.

(iii) મીઠાનું વાક્ય $p = 20 - \frac{x}{2}$ હોય તો સીમાંત અમદાવાદ લેખન શોધો.

(iv) કુલ માર્ગની લંબાઈ આપો.

(v) મિંગાનો બિચન લખો.

Q-4 (A) (i) મિંગાની મૂલ્યસાપેક્ષતા સમજાવો. લેના (7)
જુદા જુદા સૂત્રો લખો.

(ii) ઉદાહરણ તરીકે સેવાનો ભાવ ₹ 100 થી
વધારે ₹ 200 થાય છે. વ્યયે તેની મિંગા
1000 ઉદાહરણની દરેકને 800 ઉ. ગ્રામ થાય છે.
સેવાનો મિંગાની મૂલ્યસાપેક્ષતા શોધો.

જવાબ

Q-4 (A) (i) મિંગાની મૂલ્યસાપેક્ષતાનું સૂત્ર $\eta = \frac{P}{Q}$ (7)
જ્યાં $\eta < 1$, $\eta = 1$, $\eta > 1$ હોય વ્યયે.

(ii) મિંગાનો બિચન $P = 50$ નો હોય તો $\eta = 25$ (7)
હોય વ્યયે મિંગાની મૂલ્યસાપેક્ષતા શોધો.

Q-4 (B) મિંગાના પ્રમાણે જવાબ આપો. (ગોતરો ૩૪) (3)

(i) વૃદ્ધિ ગુણો સમજાવો.

(ii) વજન સમજાવવાની શરત લખો.

(iii) પુલકાની મૂલ્યસાપેક્ષતાનું સૂત્ર લખો.

(iv) વૃદ્ધિ ગુણો લેધે સમજાવો.

(v) સરેરાશ સમીક્ષા, સીમિત સમીક્ષા અને મિંગાની
મૂલ્યસાપેક્ષતા વચ્ચેનો સંબંધ દર્શાવવાનું
સૂત્ર લખો.

— X — X —

12/63

Nov. 2018

E1777-4

B.A. sem-3 paper-3 EC (2018)

Mathematical Economics, (New course)

Q-1(A) (i) Give definition of a function and (7)
explain its domain, co-domain and
range.

(ii) If $f: A \rightarrow B$ and $f(x) = 2x^2 + 5$, $A = \{1, -1, 2, 3\}$ (4)
then find range of f .

(2) $f(x) = \frac{x-1}{x+2}$ then find $f(1)$, $f(2)$ and $f(3)$, (3)

Q-1(A) (i) Give definition of limit and write (7)
its rules.

(ii) find value of following limit:- (7)

$$(a) \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{2x^3 + 9x^2 + 4x + 3}{4x^3 + 9x^2 + x - 2}$$

$$(b) \lim_{x \rightarrow 0} \frac{2x^2 + 5x + 2}{3x^3 - 2x - 2}$$

Q-1(B) Answer the following questions. (any two) (4)

(i) If $f(x) = x^2 + 2x - 1$ then find $f(-1)$.

(ii) If $f(x) = 7$ and $f(x) = x^2 + 2x - 1$ then

find x .

(iii) If $f: A \rightarrow B$ and $A = \{x / x \in \mathbb{N}, 1 \leq x \leq 3\}$
then find domain of f .

Q-2(A) (i) Give definition of differentiation (7)
and write its rules

(2) Find differentiation w.r. to x for the (7)
following function (any two)

(i) $y = (x+3)(x^2+4x)$ (ii) $y = \frac{x^2+1}{2x^2-5}$ (7)

(iii) $y = x^3 + 3x^2 + 3 + e^3 + \log 3$ (iv) $y = 3x^3 + 2x^2 + x + 1$

or

Q-2(A) (i) Find differentiation of function (7)

 $f(x) = c$ by using definition. (c is constant)

(2) Find differentiation for the following (7)

function.

(i) $f(x) = 1 + \frac{2}{3+x}$

(ii) $f(x) = e^x + 2 \log x + x^3 + 3$

Q-2(B) Answer the following questions: (Any two) (4)

(i) Differentiate $y = \frac{x^4}{4} + \frac{x^3}{3} + \frac{x^2}{2}$ (2)

(ii) Differentiate $f(x) = x$ using definition. (2)

(iii) write differentiation of $y = x^n$ w.r. to x . (2)

Q-3 (A) (i) Explain following terms: (7)

Demand, Total revenue, Average revenue

(ii) Find maximum value of (7)

$y = x^2 - 800x + 10$

or

Q-3 (A) (i) If demand function of an item

is $x = \frac{a}{p} - b$ and if price is 8

units then demand is 12 units

and if price is 12 units then

demand is 3 units. Find constants a & b .

(ii) Explain what is maximum and minimum (7)

values of a function. Write its necessary

and sufficient conditions.

P.T.O.

Q-3(B) Answer the following questions: (any three) (3)

- (i) If cost function $c = x^3 + 7x^2 + 5x + 10$, then find Average cost function.
- (ii) If demand function $p = 20 - \frac{x}{2}$, then find total revenue function.
- (iii) If demand function $p = 20 - \frac{x}{2}$, then find marginal revenue function.
- (iv) Give definition of total cost.
- (v) Write demand law.

Q-4(A)(i) Explain elasticity of demand (7)
write its different formulae.

- (ii) If the price of rice increases from ₹ 100 to ₹ 200 per kg, its demand decreases from 1000 kg to 800 kg, find the elasticity of rice.

Q-4(A)(i) Give interpretation of elasticity (7)
of demand when $\eta < 1$, $\eta = 1$ and $\eta > 1$

- (ii) If demand law is $p = 50 - \sqrt{x}$ then (7)
find elasticity of demand at $x = 25$.

Q-4(B) Answer the following questions: (any three) (3)

- (i) Explain utility.
- (ii) Write condition for market equilibrium.
- (iii) Write formulae for elasticity of supply.
- (iv) Explain utility function.
- (v) Write the relation between Average revenue, Marginal revenue and elasticity of demand.

— X — X —

Time : 2-30 Hours]

Q-1 (A) (1) લેકલના લાવવા માટે અને તેના (7)
 (2) ભાગને લખો.

(2) નીચેના લઘુત્તમો x ની શાપેશ લેકલ કરો: (7)
 (ગમેલ-કે)

(i) $y = (x+3)(x^2+4x)$

(ii) $y = \frac{x^2+1}{2x^3-5}$

(iii) $y = x^3 + 3x^2 + 3 + e^3 + 2 \log 3$

(iv) $y = 3x^3 + 2x^2 + x + 1$
 અથવા

Q-1 (A) (1) $f(x) = c$ નો લાવવાના માટે લેકલ કરો. (7)
 (2) નીચેના લઘુત્તમો લેકલ કરો: (7)
 (ગમેલ-કે)

(i) $f(x) = 1 + \frac{2}{3+x}$

(ii) $f(x) = e^x + 2 \log x + x^3 + 3$

Q-1 (B) માંથી કોઈ પણ બે ભાગો લખો (ગમેલ-કે) (4)

(i) $y = \frac{x^4}{4} + \frac{x^3}{3} + \frac{x^2}{2}$ નો લેકલ કરો. (2)

(ii) $f(x) = x$ નો લાવવાના માટે લેકલ કરો. (2)

(iii) $y = x^n$ નો લેકલ લખો. (x ના સામેલ) (2)

Q-2 (A) (i) નીચેના લેકલના લાવવા માટે. (7)
 (ii) નીચેના લેકલના લેકલ પાછા મળતા.

(ii) $z = x^3 - x^2y + xy^2 + y^3$ અને z નો હોય (7)
 નો માટે લેકલના લેકલ લખો.
 અથવા

Q-2(A) (i) સમજાવો વધેલાના વલણના સમીકરણ અને સંતોષકારણને પ્રમાણ લખો. (7)

(ii) $Z = x^4 + x^3y + xy^2 - y^4$ હોય તો (7)
 $\frac{\partial^2 Z}{\partial x^2}$, $\frac{\partial^2 Z}{\partial y^2}$, $\frac{\partial^2 Z}{\partial x \partial y}$, $\frac{\partial^2 Z}{\partial y \partial x}$ શોધો.

Q-2(B) મોડ્યુલ પ્રમાણે જવાબ આપો (ગાંધીભાઈ) (4)

(i) $Z = 2x^3 + 4xy + 3y^2 + 5$ હોય તો (2)
 $\frac{\partial Z}{\partial x}$ અને $\frac{\partial Z}{\partial y}$ શોધો.

(ii) $Z = 2x^3 + 4xy + 3y^2 + 5$ હોય તો (2)
 $\frac{\partial^2 Z}{\partial x^2}$ અને $\frac{\partial^2 Z}{\partial y^2}$ શોધો.

(iii) $Z = 2x^3 + 4xy + 3y^2 + 5$ હોય તો (2)
 $\frac{\partial^2 Z}{\partial x \partial y}$ અને $\frac{\partial^2 Z}{\partial y \partial x}$ શોધો.

Q-3(A) નીચેના પદો સમજાવો: (7)

મોડા, ડુબા માનદાની, સરેરાશ માનદાની, ~~સરેરાશ~~
 (ii) $y = x^2 - 8x + 10$ હોય તો તેની શીટ્ટાન (7)
 (મહત્તમ)
 શોધો શોધો.

(A) (i) મોડાનો ગુણ $x = \frac{a}{p} - b$ છે તે ભાગ (7)
 8 સંક્રમ હોય તો મોડા 12 સંક્રમ છે અને
 તે ભાગ 12 સંક્રમ હોય તો મોડા 3 સંક્રમ છે.
 સમજાવો સમજાવો a અને b શોધો.

(ii) વધેલાના નક્કર અને લક્ષ્ય (કિંમતો સરેરાશ) (7)
 સમજાવો તે માટેની જરૂરી અને પૂર્યાં શરતો લખો.

Q-3(B) મોડ્યુલ પ્રમાણે જવાબ આપો. (ગાંધીભાઈ) (3)

(i) $C = x^3 + 7x^2 + 5x + 10$ હોય તો સરેરાશનાર્થ લેવા
 શોધો. (જ્યાં C નર્થ લેવા છે)

~~Q-4 (A) (i) મિડલની મૂલ્યસાપેક્ષતા સમજાવો.~~

(ii) મિડલનું વલણ $P = 20 - \frac{x}{2}$ હોય તો કુલ સારવારની વલણ શું છે.

(iii) મિડલનું વલણ $P = 20 - \frac{x}{2}$ હોય તો સીમા સારવારની વલણ શું છે.

(iv) કુલ સારવારની વલણ શું છે.

(v) મિડલનો નિયમ લખો.

Q-4 (A) (i) મિડલની મૂલ્યસાપેક્ષતા સમજાવો. લેના જુદા જુદા સૂત્રો લખો. (7)

(ii) ઉત્પાદન દરેક એકમને માત્ર ₹ 100 થી વધારે (7) ₹ 200 થાય છે. આરે લેના માંગ 1000 ઉત્પાદન દરેક 800 ઉત્પાદન થાય છે. એકમની માંગની મૂલ્યસાપેક્ષતા શું છે. સરવાલ

Q-4 (A) (i) મિડલની મૂલ્યસાપેક્ષતાનું સરવાલ શું છે? (7) આરે $n < 1, n = 1, n > 1$ હોય ત્યારે.

(ii) મિડલનો નિયમ $P = 50 - \sqrt{x}$ હોય તો $x = 25$ (7) હોય ત્યારે મિડલની મૂલ્યસાપેક્ષતા શું છે.

Q-4 (B) મિડલના સમૂહો જાણ સારવો (ગમેલો સહ) (3)

(i) વૃદ્ધિગુણ ~~સમજાવો~~ સમજાવો.

(ii) ઉત્પાદન સમૂહોની શરત લખો.

(iii) મિડલની ~~વલણ~~ મૂલ્યસાપેક્ષતાનું સરવાલ.

~~(iv) સીમા સારવારની શરત લખવું.~~

~~(v) મિડલની વલણ~~ વૃદ્ધિગુણ વલણ સમજાવો.

(vi) સીમા સારવાર, સીમા સારવાર અને મિડલ મૂલ્યસાપેક્ષતા વચ્ચે સંબંધ દર્શાવતું સૂત્ર લખો.

— X — X —

Q-1 (A) (1) Give definition of differentiation (7)
 and write its rules.

(2) Find differentiation w.r. to x for (7)
 the following function (any two)

(i) $y = (x+3)(x^2+4x)$ (ii) $y = x^3 + 3x^2 + 3 + e + \log 3$

(iii) $y = \frac{x^2+1}{2x^3-5}$ (iv) $y = 3x^3 + 2x^2 + x + 1$

~~2nd or~~

Q-1 (A) (1) Find differentiation, $f(x) = c$ by (7)
 using definition. (c is constant)

(2) Find differentiation for the following (7)
 function.

(i) $f(x) = 1 + \frac{2}{3+x}$ (ii) $f(x) = e^x + 2 \log x + x^3 + 3$

Q-1 (B) Answer the following questions. (Any two) (4)

(i) Differentiate $y = \frac{x^4}{4} + \frac{x^3}{3} + \frac{x^2}{2}$ (3)

(ii) Differentiate $f(x) = x$ using definition. (3)

(iii) write differentiation of $y = x^n$ w.r. to x (3)

Q-2 (A) (i) Give definition of Partial differentiation (7)
 and explain second order partial differentiation.

(ii) Is $z = x^2 + xy + x^2y + y^3$ homogenous? (7)

If yes then test Euler's theorem.

Q-2 (A) (i) Give definition of Homogeneous function (7)
 and write Euler's theorem.

(ii) If $z = x^4 + x^3y + xy^2 - y^4$ then find $\frac{\partial^2 z}{\partial x^2}$, $\frac{\partial^2 z}{\partial y^2}$, $\frac{\partial^2 z}{\partial x \partial y}$, $\frac{\partial^2 z}{\partial y \partial x}$ (7)

Q-2(B) Answer the following questions: (Any two) (4)

(i) If $z = 2x^3 + 4xy + 3y^2 + 5$ then find (2)

$\frac{\partial z}{\partial x}$ and $\frac{\partial z}{\partial y}$

(ii) If $z = 2x^3 + 4xy + 3y^2 + 5$ then find (2)

$\frac{\partial^2 z}{\partial x^2}$ and $\frac{\partial^2 z}{\partial y^2}$

(iii) If $z = 2x^3 + 4xy + 3y^2 + 5$ then find (2)

$\frac{\partial^2 z}{\partial x \partial y}$ and $\frac{\partial^2 z}{\partial y \partial x}$

Q-3 A(i) Explain following terms: (7)

Demand, Total Revenue, Average Revenue.

(ii) Find maximum value of (7)

~~$y = x^2 - 8x + 10$~~ $y = x^2 - 8x + 10$

Q-3(A)(i) If demand function of an item is (7)

$x = \frac{a}{p} - b$, and If price is 8 units then

demand is 12 units and if price is

12 units then demand is 3 units. Find

constants a and b.

(ii) Explain what is maximum and minimum (7)
values of a function. write its necessary
and sufficient conditions.

Q-3(B) Answer the following questions: (any three) (3)

(i) If cost function $C = x^3 + 7x^2 + 5x + 10$, then find Average
cost function.

(ii) If demand function $p = 20 - \frac{x}{2}$, then find total revenue function.

(iii) If demand function $p = 20 - \frac{x}{2}$, then find marginal revenue function.

(iv) Give definition of total cost, ~~and explain~~

(v) Write demand law.

Q-4(A)(i) Explain elasticity of demand (7)
write its different formulae

(ii) If the price of rice increases from ₹100 to ₹200 per kg, its demand decreases from 1000 kg to 800 kg, find the elasticity of rice.
or

Q-4(A)(i) Give interpretation of elasticity of demand when $\eta < 1$, $\eta = 1$ and $\eta > 1$. (7)

(ii) If demand law is $p = 50 - \sqrt{x}$ then find elasticity of demand at $x = 25$. (7)

Q-4(B) Answer following questions; (any three) (3)

(i) Explain utility.

(ii) Write condition for market equilibrium.

(iii) Write formulae for elasticity of supply.

(iv) Explain utility function.

(v) Write the relation between Average revenue, marginal revenue and elasticity of demand.

— x — x —

B.A. (Sem.-3) Examination

EC-1 201

Defence Studies

March 2019

Time : 2-30 Hours]

[Max. Marks : 70

Q1. (A) Describe the cause and strategy of Hydaspes war. (14)

Or

Q1. (A) Describe Maurya's Military system presented by Magasthenese.

Q1. (B) Fill in the blanks (Any four) (4)

- i. Hydaspes war was fought on the bank of the river _____. (Jhelum, Sutlej, Sindhu)
- ii. Alexander placed his cavalry on his _____ wing. (Right, Left, last)
- iii. King Sikandar was the native of _____. (Greece, Rome, Egypt)
- iv. The war of Hydaspes was fought between _____ and King Poras. (Alexander the Great, Akbar, Ranjitsinh)
- v. Magasthenese was an ancient Greek _____. (Geographer, Historian, Philosopher)
- vi. Chandragupta Maurya was a pivotal figure in the history of _____. (Greek, Afghanistan, India)

Q2. (A) Describe the war-philosophy of Kautilya in detail. (14)

Or

Q2. (A) Explain the ancient military system of India

Q2. (B) Write true or false (Any four) (4)

- i. "No state can afford to live in a state of continues war", was the opinion of Kautilya.
- ii. Kautilya was also known as Amatya.
- iii. Kautilya was the key adviser to the Indian king Chandrgupta Maurya.
- iv. "Kautilya's Arthshastra" was one of the greatest political book of the Sultanate period.
- v. Bronze weapons, horses and chariots were used in the war of ancient period of India.
- vi. The Maurya Empire was one of the smallest empires in India.

Q3. (A) Describe the Maurya Military organization. (14)

Or

P. T. O.

E1778-2

Q3. (A) Discuss about the Chariot force and Spy force suggested by Kautilya.

Q3. (B) Write true or false (Any three) (3)

- i. The cavalry force was given importance in the military of Chandra Maurya.
- ii. The Atavi dal was formed to steal valuable goods of enemy.
- iii. As per Kautilya, there should be a spy-force in the military.
- iv. As per the Kautilya's opinion, favourable position for infantry, cavalry, chariots and elephants are desirable for combat.
- v. The state of Magadha was established by King Akbar.

Q4. (A) Describe the war of Somnath. (14)

Or

Q4. (A) Write a detailed note on the war of Tarai.

Q4. (B) Fill in the blanks (Any three) (3)

- i. Mohammad Gaznavi attacked on India from the _____ direction. (North East, North West, South East, South West)
 - ii. Somnath Temple is located at the _____ state in India. (Rajasthan, Delhi, Gujarat)
 - iii. Mohammad Ghori defeated _____ Indian King and got the seat of Delhi. (Prithviraj, Maharana Pratap, Shivaji)
 - iv. Somnath war was fought in the year _____. (1026, 1022, 1024)
 - v. Mohammad Gaznavi entered in India through the desert of _____. (Atkama, Victoria, Thar)
-

B.A. SEM – III
DEFENCE STUDIES, ELE-I - 201
INDIAN MILITARY HISTORY

- પ્રશ્ન ૧. (અ) હિડાસ્પસ યુદ્ધના કારણો અને વ્યૂહ રચના વર્ણવો. (૧૪)
અથવા
- પ્રશ્ન ૧.(અ) મેગેસ્થેનીસે વર્ણવેલા મૌર્ય સૈન્ય પદ્ધતિનું વર્ણન કરો.
- પ્રશ્ન ૧. (બ) ખાલી જગ્યા પૂરો (કોઈ પણ ચાર) (૪)
- i. હિડાસ્પસનું યુદ્ધ _____ નદીને કિનારે ખેલાયું હતું. (જેલમ, સતલજ, સિંધુ)
 - ii. એલેક્ઝાન્ડરે પોતાના અશ્વ દળને _____ બાજુ ગોઠવ્યું હતું. (જમણી, ડાબી, પાછળ)
 - iii. રાજા સિકંદર _____ નો વતની હતો. (ગ્રીસ, રોમ, ઈજીપ્ત)
 - iv. હિડાસ્પસનું યુદ્ધ _____ અને રાજા પોરસ વચ્ચે ખેલાયું હતું. (એલેક્ઝાન્ડર ધ ગ્રેટ, અકબર, રણજીતસિંહ)
 - v. મેગેસ્થેનીસ એ પ્રાચીન ગ્રીકનો _____ હતો. (ભૂગોળવેત્તા, ઇતિહાસકાર, દાર્શનિક)
 - vi. ચંદ્રગુપ્ત મૌર્ય એ _____ નાં ઇતિહાસનું એક મહત્વનું વ્યક્તિત્વ છે. (ગ્રીક, અફઘાનિસ્તાન, ભારત)
- પ્રશ્ન ૨. (અ) કૌટિલ્યના યુદ્ધ વિશેના તત્ત્વજ્ઞાનનું વર્ણન કરો. (૧૪)
અથવા
- પ્રશ્ન ૨. (અ) ભારતની પ્રાચીન સૈન્ય પદ્ધતિ સમજાવો.
- પ્રશ્ન ૨. (બ) ખરું કે ખોટું જણાવો (૪)
- i. "કોઈપણ પ્રજાને સતત યુદ્ધો ચાલતા હોય તેવા રાજ્યમાં રહેવું પરવડે નહિ", એ કૌટિલ્યનો મત હતો.
 - ii. કૌટિલ્ય એ અમાત્ય નાં નામે પણ જાણીતો હતો.
 - iii. કૌટિલ્ય એ રાજા ચંદ્રગુપ્ત મૌર્યનો ખાસ સલાહકાર હતો.
 - iv. "કૌટિલ્યનું અર્થશાસ્ત્ર" એ સલ્તનત સમયનો મહાન રાજકીય ગ્રંથોમાંનો એક ગ્રંથ હતો.
 - v. કાંસાના હથિયારો, ઘોડાઓ, અને રથનો ઉપયોગ પ્રાચીન સમયના ભારતના યુદ્ધોમાં થતો હતો.
 - vi. મૌર્ય સામ્રાજ્ય એ ભારતના નાનામાં નાના સામ્રાજ્યોમાંનું એક હતું.
- પ્રશ્ન ૩. (અ) મૌર્ય સૈન્ય વ્યવસ્થા વર્ણવો. (૧૪)

પ્રશ્ન ૩. (અ) કૌટીલ્ય દ્વારા પ્રસ્તુત કરવામાં આવેલા રથ દળ અને ગુપ્તચર દળ વિષે ચર્ચા કરો.

પ્રશ્ન ૩. (બ) ખરું કે ખોટું જણાવો (કોઈપણ ત્રણ) (૩)

- i. ચન્દ્ર મૌર્યના સૈન્ય માં અશ્વ દળને ખૂબ મહત્વ આપવામાં આવતું.
- ii. દુશ્મનની મુલ્યવાન વસ્તુઓને ચોરવાનું કામ અટવી-દળની રચના કરવામાં આવી હતી.
- iii. કૌટિલ્યનાં મત પ્રમાણે સૈન્યમાં જાસુસી દળ હોવું જરૂરી છે.
- iv. કૌટિલ્યના મત પ્રમાણે પાયદળ, અશ્વદળ, રથદળ અને હાથીદળનું યોગ્ય સ્થાન યુધ્ધમાં જરૂરી છે.
- v. મગધ રાજ્યની સ્થાપના રાજા અકબરે કરી હતી.

પ્રશ્ન ૪. (અ) સોમનાથના યુધ્ધનું વર્ણન કરો. (૧૪)

પ્રશ્ન ૪. (અ) તરાઈના યુધ્ધ વિષે વિગતે નોંધ લખો.

પ્રશ્ન ૪ (બ) ખાલી જગ્યા પૂરો (કોઈ પણ ત્રણ) (૩)

- i. મહમ્મદ ગઝનવીએ ભારત પર _____ દિશાએથી હુમલો કર્યો હતો. (ઉત્તર-પૂર્વ, ઉત્તર-પશ્ચિમ, દક્ષિણ-પશ્ચિમ)
 - ii. સોમનાથનું મંદિર ભારતના _____ રાજ્યમાં આવેલું છે. (રાજસ્થાન, દિલ્હી, ગુજરાત)
 - iii. મોહમ્મદ ઘોરીએ ભારતના _____ રાજાને હરાવ્યા. (પૃથ્વીરાજ, મહારાણા પ્રતાપ, શિવાજી)
 - iv. સોમનાથનું યુધ્ધ _____ ની સાલમાં ખેલાયું. (૧૦૨૬, ૧૦૨૨, ૧૦૨૪)
 - v. મહમ્મદ ગઝનવી ભારતમાં _____ રણમાંથી પ્રવેશ્યો. (અટકામાં, વિક્ટોરિયા, થાર)
-

Time : 2-30 Hours]

પ્રશ્નોનો યુક્તિમિત્ત જવાબ આપો.
(A) Answer the following questions.

(i) હેકર ઝૂલ વિશે સમજાવો. — (4)

Explain about the Hacker's tool.

(ii) રાન્સમવેર વિશે સમજાવો. — (3)

Explain about the Ransomware.

અથવા / OR

(i) કમ્પ્યુટર વીઝન વિશે ટૂંકો લખો. — (4)

Write a short note on Computer vision.

(ii) મલવેર વિશે ટૂંકો લખો. — (3)

Write a short note on malware.

(B) નીચેના યુક્તિમિત્ત જવાબ આપો. (કોઈપણ) — (2)

Answer the following questions (Any two)

(i) SEO શું છે તે સમજાવો.

SEO stands for _____

(ii) E-mail શું છે તે સમજાવો.

Email stands for _____

~~(iii) SPF શું છે તે સમજાવો.~~

~~SPF stands for _____~~

(iii) Malware કમ્પ્યુટરને કાચું કરે છે. (સત્ય/ખોટું)

malware saves computer. (True/False)

પ્રશ્ન નીચેની પ્રશ્નોનો જવાબ આપો. E1779-2

(A) Answer the following questions.

(i) cookies પરિશે સમજાવો. — (4)

Explain about cookies.

(ii) Online માં સુધારણાનો TIPS સમજાવો. — (3)

Explain about the safety safety of online.

સુધારણા/ટીપ્સ

(i) સુધારણા stalkers પરિશે સમજાવો. — (4)

Explain about the cyber stalkers.

(ii) સુધારણામાં Reputation Attacks પરિશે સમજાવો. — (3)

Explain about online Reputation Attacks.

(B) નીચેની પ્રશ્નોનો જવાબ આપો. (ગાંઠો) — (2)

Answer the following questions. (Am two)

(i) DKIM ~~પરિશે~~ stands for _____

DKIM ~~પરિશે~~ કે શું નામ આપો.

(ii) SMTP કે શું નામ આપો.

SMTP stands for _____

(iii) TIFF કે શું નામ આપો.

TIFF stands for _____

પ્રશ્ન નીચેની પ્રશ્નોનો જવાબ આપો. E1779-3

(A) Answer the following questions.

(i) ફોટોશોપ ની લાખરિકાણવાનો જણાવો. — (4)

Explain the characteristics of photoshop

(ii) ફોટોશોપ માં સ્ટેમ્પ ટૂલ સંબંધે.

Explain about stamp tool in photoshop — (3)
આપણા/ઠી

(i) મલ્ટીમીડિયા શું છે? તેનો ઉપયોગ શું થાય છે? ત્યાં
જ્યાં Hardware અને software મલ્ટીમીડિયા નીચે — (4)

what is multimedia? Explain about its
uses and Hardware/software used required
required for multimedia.

(ii) બ્લુ ટૂલ પાસે સંબંધો. — (3)

Explain the Blue tool

(B) નીચેની પ્રશ્નોનો જવાબ આપો. (કોઈકો) — (2)

Answer the following questions (Any two)

(i) ફોટોશોપમાં Hand tool માટેની શોર્ટકટ કી કયું છે?

Which shortcut key is used for Hand tool?

(ii) ફોટોશોપમાં Alt menu માટેની શોર્ટકટ કી કયું છે?

Which shortcut key is used to exit from
photoshop?

(iii) PDF શું છે તેનું નામ લખો.

PDF stands for —

P.T.O.

પુસ્તક નીચેની પ્રશ્નોની જવાબ આપો. E1779-4

(A) Answer the following questions.

(i) ચેનલ પેલેટ ની channel palette સમજાવો. (3)
Explain channel palette in photoshop

(ii) ક્રોપ ટૂલ ની Crop Tool સમજાવો. (3)
Explain Crop Tool of photoshop
સચવા/OR

(i) કોલર પેલેટ ની color palette સમજાવો. (3)
Explain color palette of photoshop

(ii) મેજિક વાઇન્ડ ટૂલ ની Magic Wind Tool સમજાવો. (3)
Explain about magic wind tool in photoshop

(B) નીચેની પ્રશ્નોની જવાબ આપો. (કોઈને કોઈ)
Answer the following questions (Any two) (2)

(i) ફોટોશોપ કઈ કંપની દ્વારા વિકસિત કરાયેલ છે?
Which company developed photoshop?

(ii) JPEG કે યુજીએમ કયું છે?
JPEG stands for _____.

(iii) GIF કે યુજીએમ કયું છે?
GIF stands for _____.

Best-of-luck

(page-4)

B.A. (Sem.-3) Examination

EC-1 202

Persian

March 2019

Time : 2-30 Hours]

[Max. Marks : 70

પ્રશ્ન-૧(અ) "સિયાહુત નામા- એ- ઈબ્રાહિમ બેગ" ના જીવન ચરિત્રો પરો જુગાવો. (૧૫)

(અ) અર્વાચીન ફારસી ગદ્ય ^{અર્થવા} પરો પરસ્તાર પૂર્વક સાહિતી આપો.

(બ) નીચે આપેલ પ્રશ્નોના જવાબ આપો. (કોઈપણ ચાર) (૦૫)

૧) ડાંગ હેનુલ આબેદીન નું જન્મ વર્ષ લખો.

૨) અર્વાચીન ફારસી ગદ્યના ઉચ્ચ પ્રકારો કયો?

૩) અર્વાચીન ફારસી સાહિત્યના કોઈપણ એ સાહિત્યકારોનાં નામ જુગાવો.

૪) "સિયાહુત નામા" કયા પ્રકારનું પુસ્તક છે?

૫) "સિયાહુત નામા" ની રચના કયા વર્ષમાં થઈ?

૬) "ડાંગ હેનુલ આબેદીન" ની કોઈપણ સાહિત્યક કૃતિનું નામ જુગાવો.

પ્રશ્ન-૨(અ) ફારસી સાહિત્યના પ્રવાસ પુસ્તકો પરો સમજૂતીમાં જુગાવો. (૧૫)

(અ) "સિયાહુત નામા"નું મૂલ્યાંકન કરો.

(બ) નીચે આપેલ પ્રશ્નોના જવાબ આપો. (કોઈપણ ચાર) (૦૫)

૧) ફારસી સાહિત્યની કોઈપણ એ નોંધક કૃતિઓનાં નામ આપો.

૨) ઈબ્રાહિમ બેગના પિતા કયા દેશમાં વેચારના અર્થે ગયા હતા?

૩) ઈબ્રાહિમ બેગના પુસ્તકોમાં કઈ પુસ્તક વધુ પ્રમાણમાં સ્ત્રી મનેદ છે?

૪) "સિયાહુત નામા" ની પ્રથમ ભાગ કયાંથી પ્રમિદ્ય થાય છે?

૫) ઈબ્રાહિમ બેગના શિક્ષકનું નામ જુગાવો.

૬) ઈબ્રાહિમ બેગ શા માટે ઈરાનની પ્રવાસ ખેડે છે?

પ્રશ્ન-૩(અ) નીચે આપેલ શ્લોકોનું આદ્યમની ભાષામાં અનુવાદ કરો. (૧૫)

(૧) همه سال در ماه مبارک رمضان چهار تن از قرآء خوش الحان عرب را
تا آخرباه باجرت وعده گرفتند همه شب بیسی و افتار تا هنگام سهول تلاوت
قرآن مجید کرده ثواب آن را بیوع پادشاه عباسی بزرگ صفوی که چندین
ما ترخیص بزرگ از او در هر گوشه ایران یادگار است و هنوز دست تحریف

2 - 1796 E

ایام تجزیب زانهدام آتنا راه نیافته بد - بی خود - و خود نزد ریس هر نماز
فاطمه از روی اخلاصی خواسته ریح آن بادشاه را بی را شاد می کرد.
تخواندن تاریخ نادری میل غریب و مفرطی داشت - آن کتاب را چندان خوانده
بود که همدرا از برداشت -

(۲) باره معصب ایرانی او یورو بود که قلم از نگارش تفصیل آن عاجز است -
مثلاً هرگاه کسی محمدا و یانواستند در نزد او بدی از ایران نقل می کرد او را ب
بیدینی و بیضیرگی نام برده تا آخر عمر با او حرف نمی زد - در مصر چند نفر دیگر از تجار
معتبر ایران هستند که خیلی توانگرانند و ثروت هر کدام شان بگردیده بی رسد، هم
از تعدی و تجاوز و بی حسابی کار پردازان ایران هستند آمده ترک تابعیت
کرده هر کدام خود را بیک از دولتهای بزرگ مانند انگلیس - فرانسه - روس و غیره
بسته اند - تا اینکه از شرارت آنان آسوده باشد، آنان باین شخصی غیرتمند نیز بارها
از روی خیرخواهی تطییف و نصیحت می کردند که اگر تو هم ترک تابعیت ایران کنی
بوارت و بائی مادرگان خانواده خود ظلم و خیانت کرده،

(۳) بعد از وفات پسر ابراهیم بیگ با اقتضای فطرت حسن اخلاق و راستگویی و پاک
دامنی انگلیست نامه دوست و دشمن شد - تمامی کارهایش سنجیده و رفتارش از هر
جهت پسنیده بود و همجنان در تعصب ملی از پیدایش افتاد - چنانکه بعضی
موظفان طریف هرگاه می خواستند او را ملوک نمایند، در نزد او از عدم انتظام
ایران و از پاره شدن سر بازار فروختن دولت ولایت را در مقابل مبلغی رشوت بچگام
که خلق را بی سبب مالم و بیگانهگی و کدوا و داروغه و فراسیاشی هر کدام با انواع اسباب
چینی گرفته و حبس و جریمه می کردند، و در رسیدن یک شهر یا نژده جا مجلسی باز
تجیر و کنده؛ همچنین در یک شهر نبودن ده دروازه جا مقام بست -

(۴) (۱) (۲) (۳) (۴) (۵) (۶) (۷) (۸) (۹) (۱۰) (۱۱) (۱۲) (۱۳) (۱۴) (۱۵) (۱۶) (۱۷) (۱۸) (۱۹) (۲۰) (۲۱) (۲۲) (۲۳) (۲۴) (۲۵) (۲۶) (۲۷) (۲۸) (۲۹) (۳۰) (۳۱) (۳۲) (۳۳) (۳۴) (۳۵) (۳۶) (۳۷) (۳۸) (۳۹) (۴۰) (۴۱) (۴۲) (۴۳) (۴۴) (۴۵) (۴۶) (۴۷) (۴۸) (۴۹) (۵۰) (۵۱) (۵۲) (۵۳) (۵۴) (۵۵) (۵۶) (۵۷) (۵۸) (۵۹) (۶۰) (۶۱) (۶۲) (۶۳) (۶۴) (۶۵) (۶۶) (۶۷) (۶۸) (۶۹) (۷۰) (۷۱) (۷۲) (۷۳) (۷۴) (۷۵) (۷۶) (۷۷) (۷۸) (۷۹) (۸۰) (۸۱) (۸۲) (۸۳) (۸۴) (۸۵) (۸۶) (۸۷) (۸۸) (۸۹) (۹۰) (۹۱) (۹۲) (۹۳) (۹۴) (۹۵) (۹۶) (۹۷) (۹۸) (۹۹) (۱۰۰)

(۱) نه آنقدر بده که مشهور باشی و نه آنقدر مده که معلوم شوی.

(۲) خودش در مصر، همواره میانشی در ایران

(۳) مادرت را بعد از خدا بتو می سپارم.

(۴) خیر سایه شما کم نباشد، بروم بسیار کار دارم.

(۵) (۱) (۲) (۳) (۴) (۵) (۶) (۷) (۸) (۹) (۱۰) (۱۱) (۱۲) (۱۳) (۱۴) (۱۵) (۱۶) (۱۷) (۱۸) (۱۹) (۲۰) (۲۱) (۲۲) (۲۳) (۲۴) (۲۵) (۲۶) (۲۷) (۲۸) (۲۹) (۳۰) (۳۱) (۳۲) (۳۳) (۳۴) (۳۵) (۳۶) (۳۷) (۳۸) (۳۹) (۴۰) (۴۱) (۴۲) (۴۳) (۴۴) (۴۵) (۴۶) (۴۷) (۴۸) (۴۹) (۵۰) (۵۱) (۵۲) (۵۳) (۵۴) (۵۵) (۵۶) (۵۷) (۵۸) (۵۹) (۶۰) (۶۱) (۶۲) (۶۳) (۶۴) (۶۵) (۶۶) (۶۷) (۶۸) (۶۹) (۷۰) (۷۱) (۷۲) (۷۳) (۷۴) (۷۵) (۷۶) (۷۷) (۷۸) (۷۹) (۸۰) (۸۱) (۸۲) (۸۳) (۸۴) (۸۵) (۸۶) (۸۷) (۸۸) (۸۹) (۹۰) (۹۱) (۹۲) (۹۳) (۹۴) (۹۵) (۹۶) (۹۷) (۹۸) (۹۹) (۱۰۰)

بجست - رمضان - نادرشاه - سکندر - ثواب

(બા) નીચે આપેલ પ્રશ્નોના જવાબ આપો. (કોઈપણ ત્રણ) (03)

- 1) પ્રવાસ દરમ્યાન ઈલાહાબાદમાં કયા શહેરની મુલાકાત લીધી હતી?
- 2) ઈલાહાબાદના મિલામ્ નેમને કયા લોકોએ દુર રહવાની સલાહ આપી હતી?
- 3) કામ્પ્લેટને કોણે લીધી હતી?
- 4) કામ્પ્લેટને સૌથી નોંધપાત્ર પ્રવાસ પુસ્તક કયું છે?
- 5) "સિદ્ધાન્ત નામા-એ-ઈલાહાબાદ" પુસ્તકની વિષય ભાગ કયાં છે?

— x — x — x —

B.A. (Sem.-3) Examination

EC-1 202

Philosophy (Old/New)

March 2019

Time : 2-30 Hours]

[Max. Marks : 70

Instruction:- All questions carries equal marks.

Total Marks -70

સુચના- તમામ પ્રશ્નોના ગુણ સમાન છે.

કુલગુણ - ૭૦

પ્રશ્ન-૧. એનેક્સીમેન્ડરનું તત્વજ્ઞાન સમજાવો.

૧૪

Explain the philosophy of Anaximender.

અથવા/or

પ્રશ્ન-૧. થેલીસના તાત્વિક મંતવ્યો સ્પષ્ટ કરો.

Clarify the Philosophical opinion of Thales

પ્રશ્ન-૧.(બ) નીચે આપેલા પ્રશ્નોના ઉત્તરો આપો (કોઇપણ ચાર)

૪

(૧) તત્વજ્ઞાન અને વિજ્ઞાનના પિતા તરીકે કોને ગણવામાં આવે છે?

Who is considered as the father of philosophy and science?

(૨) પૃથ્વી નળાકાર છે? આ કોનું મંતવ્ય છે?

Who gave this opinion ? The earth is cylindrical.

(૩) ચંદ્ર એ સૂર્ય પાસેથી પ્રકાશ મેળવે છે . કોણે કહ્યું?

Who said the moon is getting light from Sun?

(૪) ગતિ એ સ્થિર એકમનો સરવાળો છે. કોણે કહ્યું?

Who said 'the motion is total of the still units'?

(૫) આ જગતનું મૂળભૂત તત્વ અસીમ દ્રવ્ય છે કોણે કહ્યું?

Who said Boundless matter is the element of the word?

(૬) એનેક્સીમીનીસ અનુસાર જગતનું કારણ શું છે?

What is the cause of the according to Anaximinize.

પ્રશ્ન-૨. હીરાક્લીટસનો પરિવર્તનનો સિદ્ધાંત સમજાવો.

૧૪

Explain the theory of becoming of Heraclitus.

અથવા/or

P.T.O

પ્રશ્ન-૨. પારમેનિડીઝના ચિંતનની રૂપરેખા આપો.

Give an outline of the philosophy parmenidies.

પ્રશ્ન-૨.(બ) નીચે આપેલા પ્રશ્નોના ઉત્તરો આપો (કોઈપણ ચાર)

૪

(૧) પારમેનાઈડીસનું તાત્વિક પદ્ય સાહિત્ય

Philosophical poetry of Parmenides

(૨) પારમેનાઈડીસ અનુસાર આ જગતનું અંતિમ તત્વ કયું છે?

Which is the element creator of life according to Parmenides?

(૩) 'અંતિમ તત્વ અપરિવર્તનશીલ છે.' કોણે કહ્યું?

Who said 'the ultimate reality is unchangeable'?

(૪) "અગ્નિ જગતનું મૂળભૂત તત્વ છે." કોણે કહ્યું?

Who said 'Fire is the element of the world'?

(૫) હેરાક્લીટસ અનુસાર આ જગતનું અંતિમ તત્વ કયું છે?

Which is the ultimate reality of world according to 'Heracletitus'?

(૬) પરિવર્તન જ સત્ય છે, સ્થિર કશું નથી, એમ કોણ માને છે?

Change only is real, nothing is static-who believes this?

પ્રશ્ન-૩. સોક્રેટીસની ચર્ચા પદ્ધતિ સમજાવો.

Explain in detail the Socratic method of discussion.

અથવા/or

૧૪

પ્રશ્ન-૩. પ્રોટેગોરસનું તાત્વિક ચિંતન સ્પષ્ટ કરો.

Clarify the philosophical thinking of Protagoras.

પ્રશ્ન-૩.(બ) નીચે આપેલા પ્રશ્નોના ઉત્તરો આપો (કોઈપણ ત્રણ)

૩

(૧) કયા સોફીસ્ટે વ્યક્તિવાદી ચિંતન આપ્યું?

Who is the sophist gave the individualistic thinking?

(૨) ગતિના ખ્યાલનું ખંડન કરનાર ચિંતક

. Thinkers who refuted concept of motion.

(૩) "વસ્તુના અસ્તિત્વને આપણે જાણી શકતા નથી." કોનું મંતવ્ય છે ?

Who gave this opinion we do not know existence of Anything'?

F 1777-3

(૪) સોક્રેટિસનો શિષ્ય કોણ છે?

Who is the student of Socrates?

(૫) સોક્રેટિસનું જન્મસ્થાન કયું છે?

Which is the birth place of Socrates?

(૬) કયા સંદેહવાદી સોફિસ્ટ છે?

Who sceptic is the sophist .

પ્રશ્ન-૪. સિનિક સંપ્રદાયના વિચારો સમજાવો.

૧૪

Explain the cyranic system Thought.

... અથવા/or

પ્રશ્ન-૪. એન્ટીસ્થેનીઝ નો સિદ્ધાંત સમજાવો.

Explain theory of Aentishtniz

પ્રશ્ન-૪.(બ) નીચે આપેલા પ્રશ્નોના ઉત્તરો આપો (કોઈપણ ત્રણ)

3

(૧) 'રૂપ તત્ત્વો જ સત્ય છે.' આ સિદ્ધાંત કોણે આપ્યો છે?

Who has given this principles. "Ruptatvas are only true".

(૨) 'રૂપ તત્ત્વો જ સત્ય છે.' કોનું મંતવ્ય નથી?

Who gave not opinion "Ruptatvas are only true".

(૩) સીરેનીક સંપ્રદાયના સ્થાપક કોણ હતા?

Who was the founder of cyranic system?

(૪) મેલેસીસના શિષ્ય કોણ હતા.

Who was the student of Melisisa.

(૫) પ્રાચીન ગ્રીકમાં મનોવૈજ્ઞાનિક સુખવાદી કોણ ગણી શકાય છે?

Who can be considered as hedonists in ancient Greek?

P.T.O

E-1797-4

B.A. Sem 3 – Philosophy Examination

Paper –202 Elective 'Greek Philosophy' (New)

Instruction:- All questions carries equal marks.

Total Marks -70

પ્રશ્ન-૧. ગ્રીક તત્ત્વચિંતનની પૂર્વભૂમિકા સંક્ષિપ્તમાં જણાવો.

14

Describe in brief the background of Greek philosophy.

અથવા/Or

પ્રશ્ન-૧. થેલીસના જીવન અને ચિંતનની રૂપરેખા આપો.

Give an outline of life and thinking of Thales.

પ્રશ્ન-૧.(બ) નીચે આપેલા પ્રશ્નોના ઉત્તરો આપો (કોઇપણ ચાર)

4

(૧) પ્રાશ્નાત્મ્ય તત્ત્વજ્ઞાનમાં આદર્શવાદના જનક કોણ છે?

Who is the Father of Idealism in western philosophy?

(૨) "પૃથ્વી પાણી પર તરે છે." કોનું મંતવ્ય છે?

Who gave this opinion, "The Earth swimming on water"?

(૩) આયોનિક (માયલિશિયન) સંપ્રદાયના અંતિમ ચિંતક છે?

Last thinkers is of the Ionic (Milesian) school?

(૪) એનેક્સીમેન્ડર અનુસાર પૃથ્વીનો આકાર કેવો છે?

Which shape of the Earth according to Anaximander?

(૫) આ જગતનું મૂળભૂત તત્ત્વ અસીમ દ્રવ્ય છે કોણે કહ્યું?

Who said Boundless matter is the element of the world?

(૬) એનેક્સીમીનીસ અનુસાર જગતનું કારણ શું છે?

What is the cause of the according to Anaximander?

પ્રશ્ન-૨. હીરેક્લીટસના અસ્થિર તત્ત્વોનો સિદ્ધાંત સ્પષ્ટ કરો.

14

Clarify Heraclitus theory of Becoming.

અથવા/Or

પ્રશ્ન-૨. પાયથાગોરસનો સંખ્યા સિદ્ધાંત સમજાવો.

Disuses the number theory of Pythagoras.

પ્રશ્ન-૨ (બ) નીચે આપેલા પ્રશ્નોના ઉત્તરો આપો (કોઈપણ ચાર)

4

(૧) પારમેનાઈડીસનું તાત્વિક પદ્ય સાહિત્ય

Philosophical poetry of Parmenides

(૨) પારમેનાઈડીસ અનુસાર આ જગતનું અંતિમ તત્વ કયું છે?

Which is the element creator of life according to Parmenides?

(૪) 'ગતિ એ સ્થિર એકમનો સરવાળો છે. કોણે કહ્યું?

Who said 'the motion is total of the still units'?

(૪) "અગ્નિ જગતનું મૂળભૂત તત્વ છે." કોણે કહ્યું?

Who said 'Fire is the element of the world'?

(૫) હેરાક્લીટસ અનુસાર આ જગતનું અંતિમ તત્વ કયું છે?

Which is the ultimate reality of world according to 'Heracletitus'?

(૬) કોઈપણ વસ્તુ ને અસ્તિત્વ નથી કોનું મંતવ્ય છે?

Who gave this opinion 'Not existence of anything'?

પ્રશ્ન-૩. સોક્રેટીસની પ્રશ્ન પદ્ધતિ સમજાવો.

14

Explain the method of questioning of Socratics.

અથવા/Or

પ્રશ્ન-૩. " માણસ વસ્તુમાત્રનો માપદંડ છે." પ્રોટેગોરસનું કથન સમજાવો.

"Man is the measure of all things". Explain this statement of protegorous.

પ્રશ્ન-૩ (બ) નીચે આપેલા પ્રશ્નોના ઉત્તરો આપો (કોઈપણ ત્રણ)

3

(૧) કયા સોફીસ્ટે વ્યક્તિવાદી ચિંતન આપ્યું?

Who is the sophist gave the individualistic thinking?

(૨) સોક્રેટીસની પદ્ધતિ કઈ છે?

Which is the method of Socrates?

(૩) "વસ્તુના અસ્તિત્વને આપણે જાણી શકતા નથી." કોનું મંતવ્ય છે ?

Who gave this opinion we do not know existence of anything'?

(૪) સોક્રેટિસનું જન્મસ્થાન કયું છે?

Which is the birth place of Socrates?

(૫) પરમેનાઈડીઝ અનુસાર જીવન ઉત્પન્ન કરનાર તત્ત્વ કયું છે?

Which is the element creator of life according to Parmenides?

પ્રશ્ન-૪. પ્લેટોની જ્ઞાનમીમાંસા સમજાવો.

14

Explain the Plato's Epistemology?

અથવા/Or

પ્રશ્ન-૪. એરીસ્ટોટલ અનુસાર કારણનો સિદ્ધાંત સમજાવો.

Explain theory of causation according to Aristotle.

પ્રશ્ન-૪ (બ) નીચે આપેલા પ્રશ્નોના ઉત્તરો આપો (કોઈપણ ત્રણ)

3

(૧) કુંભાર એ ઘડાનું કયું કારણ છે?

Which is the cause the potter for pot?

(૨) ચતુર્વિધ કારણોનો સિદ્ધાંત કોણે આપ્યો?

Who gave the principle of four causes?

(૩) ઘડા માટે એરીસ્ટોટલનું ઉપાદાન કારણ શું છે?

What is Aristotle's material cause for pot?

(૪) રૂપ તત્ત્વો જ સત્ય છે.' આ સિદ્ધાંત કોણે આપ્યો છે?

Who has given this principles. "Ruptatvas are only true".

(૫) પ્લેટોના કોઈપણ બે રૂપકોના નામ જણાવો.

State the names of two allegories of Plato.

B.A. (Sem.-3) Examination
ELE-I 202 - Indian Culture Indology
Cultural History of Gujarat
(Median & Modern Period)

Time : 2-30 Hours]

March 2019

[Max. Marks : 70

સૂચના : (૧) બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.
(૨) જમણી બાજુના અંક ગુણ દર્શાવે છે.

- ૧ (અ) અહમદાબાદની સ્થાપના વિશે વિગતે ચર્ચા કરો. ૧૪
- અથવા
- (અ) ગુજરાતમાં મુસ્લિમ સત્તાની સ્થાપનાનો ઇતિહાસ આલેખો.
(બ) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો. (ગમે તે ચાર) ૦૪
- (૧) તાતારખાને ગુજરાતમાંથી લશ્કર લઈ જઈને દિલ્હી પર આક્રમણ કરવાનું કેમ વિચાર્યું?
(૨) અમદાવાદ વર્લ્ડ હેરીટેઈજ સીટી તરીકે ક્યારે જાહેર થયું?
(૩) કયા બે મહત્વના ગ્રંથો દ્વારા ગુજરાતનો ઇતિહાસ જાણી શકાય છે?
(૪) અહમદશાહની વાટા પદ્ધતિ એટલે શું?
(૫) અહમદશાહ બાદશાહ ગુજરાતની ગાદી પર ક્યારે આવ્યો?
(૬) અહમદાબાદનો પાયો નાંખનાર ચાર અહમદોના નામ આપો.
- ૨ (અ) મહમૂદ બેગડાની સાંસ્કૃતિક સિદ્ધિઓનું વર્ણન કરો. ૧૪
- અથવા
- ૨ (અ) સલ્તનતકાલીન સામાજિક સ્થિતિ વિશે નોંધ લખો.
(બ) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો. (ગમે તે ચાર) ૦૪
- (૧) મહમૂદ બેગડો 'બેગડો' કેમ કહેવાય છે?
(૨) અડાલજની વાવ ક્યાં આવેલી છે?
(૩) સલ્તનતકાલમાં વજીરની શું ફરજો હતી?
(૪) સલ્તનતકાલીન વિવિધ પ્રકારનાં કરવેરા જણાવો.
(૫) સલ્તનતકાલીન વહીવટ કયા બે વિભાગમાં વહેંચાયો હતો.
(૬) મહેમદાવાદ શેને માટે જાણીતું છે?
- ૩ (અ) મુઘલકાલીન ધાર્મિક સ્થિતિનું વર્ણન કરો. ૧૪
- અથવા
- ૩ (અ) મુઘલકાલીન આર્થિક સ્થિતિ વિશે માહિતી આપો.
(બ) નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો. (ગમે તે ત્રણ) ૦૩
- (૧) મુઘલકાલ દરમ્યાન જાણીતા બનેલ મુસ્લિમ પંથોના નામ આપો.
(૨) મુઘલકાલ દરમ્યાન ખંભાતમાં થતા કાપડના પ્રકારો જણાવો
(૩) પાર્શ્વનાથ ચિંતામણીનું મંદિર કોણે બંધાવ્યું?
(૪) મુઘલકાલ દરમ્યાન અમદાવાદમાં કયો જર્મન મુસાફર આવ્યો હતો?
(૫) મિરાત-એ-અહમદીમાંથી શું જાણવા મળે છે?
- ૪ (અ) મીરાંબાઈ અને નરસિંહ મહેતાનો પરિચય આપો. ૧૪
- અથવા
- ૪ (અ) સહજાનંદ સ્વામી અને શેખ અહમદખટ્ટગંજબક્ષ વિશે નોંધ લખો.
(બ) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો. (ગમે તે ત્રણ) ૦૩
- (૧) મીરાંબાઈનું જન્મ સ્થળ જણાવો.
(૨) સહજાનંદ સ્વામીએ કયો સંપ્રદાય પ્રવર્તાવ્યો?
(૩) વૈષ્ણવ જન તો તેને રે કહીએ આ ભજન કોને રચેલું છે?
(૪) શાહ આલમ સાહેબ કોણ હતા?
(૫) શ્રીમદ્ રાજચંદ્ર કોણ હતા?

1103E1798-2

ENGLISH VERSION

Instruction : Figures to right indicates full marks.

- 1 (a) Discuss in detail about the establishment of Ahmedabad. 14
- OR**
- 1 (a) Narrate the history establishment of Muslim rule in Gujarat. 04
- (b) Write the answers in brief (any four) :
- (1) Why Tatar Khan Java a thought to attack on Delhi with the army from Gujarat.
 - (2) When declared Ahmedabad as world heritage city?
 - (3) Which two documents are important to know the history of Gujarat.
 - (4) What do we mean by Ahmad Shah's Vata Paddhati? (Batana System)
 - (5) When did king Ahmada Shah occupied the thorne of Guajrat?
 - (6) Mention the names of four Ahmads who laid the foundion of Ahmedabad.
- 2 (a) Describe about cultural achievements of Mahmud Begada. 14
- OR**
- 2 (a) Write a note on social condition of Sultanate age. 04
- (b) Write the answers in brief (any four) :
- (1) Why Mahmud Begda is known as 'Beghado'?
 - (2) Where is step well of Adalaj situated?
 - (3) What were the duties of Vajir during sultanate age?
 - (4) Mention the different types of taxes during sultanate age?
 - (5) In which two sactions administration of Sultanate period was divided?
 - (6) For what Mehemdavad is well know?
- 3 (a) Describe about religious condition during Mughal period. 14
- OR**
- 3 (a) Give and information about economics condition during Mughal period 03
- (b) Write the answers in brief (any three) :
- (1) Mention the names of Islamic sects knwn during Mughal period
 - (2) Mention the different types of clothes of Khambhat (Camby)
 - (3) Who built the temple of Parshvanath Chintamani?
 - (4) Which German traveller came to gujarat during Mughal period.
 - (5) Which information we get from 'Mirate-Ahmedi'?
- 4 (a) Give and introduction about Mirabai and Narsinh Mehta. 14
- OR**
- 4 (a) Write a note on Sahajanand Swami and Shaikh Ahmad Khaltu Gujarat. 03
- (b) Write the answers in brief (any three) :
- (1) Mention the birth place of Mirabai
 - (2) Which religion sact was establishment by Shahjanand Swami?
 - (3) "Vaishnav Jan Tene re Kahiye" who wrote this Bhajan?
 - (4) Who was shah Aalam Saheb?
 - (5) Who was shrimad Rajchadra?

B.A. (Sem.-3) Examination

EC-1 202

Political Science

March 2019

Time : 2-30 Hours]

[Max. Marks : 70

પ્રશ્ન-૧ (અ) રાજકીય વિચારધારા નો અર્થ સમજાવી તેની અગત્યતા ની ચર્ચા કરો ૧૪

અથવા

વિચારધારાની મર્યાદા ઉપર નિબંધ લખો

પ્રશ્ન-૧ (બ) વિધાન ખરું છે કે ખોટું તે જણાવો (કોઈપણ ૪) ૦૪

(૧) ઝેનીફોન અને યુરિપીડસના લખાણોમાં રાજકીય ચિંતન નો અભાવ જોવા મળે છે

(૨) વિચારસરણી સમાજની બાહ્ય આવશ્યકતાઓ અને રાજકીય કાર્યોને સમજાવે છે

(૩) આઈડીયોલોજી શબ્દનો સૌપ્રથમ વાર ૧૯૧૭માં ઉપયોગ થયો હતો

(૪) સને ૧૯૧૨માં ફ્રેંચ લશ્કરના પરાજય માટે વિચારસરણી કારણભૂત હતી

(૫) કાલમાર્ક્સ વિચારસરણીને "ઇટોપિયા" ગણાવી ટીકા કરી હતી

(૬) વિચારસરણીનો અર્થ વિચારોને સામાજિક સૂત્રમાં બદલવાનું છે આ વિધાન જી.ઈ.પેટ્ટી નું છે

પ્રશ્ન-૨ (અ) વ્યક્તિવાદ નો અર્થ સમજાવી તેના કોઈપણ બે આધારોની ચર્ચા કરો. ૧૪

અથવા

વ્યક્તિવાદ નું ટીકાત્મક પરીક્ષણ કરો

પ્રશ્ન-૨ (બ) ટૂંકમાં ઉત્તર આપો (કોઈપણ ૪) ૪

(૧) ધ ગ્રેટ સોસાયટી ના લેખક કોણ છે ?

(૨) વ્યક્તિવાદી ચિંતક મિસ ફોલેટ એ કયા પુસ્તકમાં વ્યક્તિવાદનું સમર્થન કરેલ છે?

(૩) "વ્યક્તિ વગરનો સમાજ અને સમાજ વગરની વ્યક્તિનું અસ્તિત્વ શક્ય નથી" આ વિધાન કોનું છે?

(૪) પ્રોફેસર હર્બર્ટ સ્પેન્સરે કોના સિદ્ધાંતના આધારે જણાવેલ છે કે શ્રેષ્ઠ હશે તે જ જીવશે?

(૫) વ્યક્તિ અને સમાજ એકબીજાને પૂરક છે તે વિચારને સમર્થન આપતા બે ચિંતકોના નામ જણાવો?

(૬) "ઇકોનોમી" નામના ગ્રંથના લેખક કોણ છે

પ્રશ્ન-૩ (અ) ફેબિયન સમાજવાદનો અર્થ આપી તેનો વિકાસ સમજાવો ૧૪

E1799-2
અથવા

લોકશાહી સમાજવાદના સિદ્ધાંતોનું ટીકાત્મક પરીક્ષણ કરો.

પ્રશ્ન-૩ (બ) યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો (કોઈ પણ ત્રણ)

૦૩

૧. ફેબ્રિયન સમાજવાદના વિચારો અને કાર્યક્રમ _____ તૈયાર કરેલ ઘોષણાપત્રને આધારે જાણવા મળે છે.

(૧) ટોલ્સટોય

(૨) સોક્રેટીસ

(૩) જ્યોજ બર્નાડ શો

૨. સોરેલ _____ સમાજવાદના ચિંતક હતા.

(૧) વૈજ્ઞાનિક

(૨) શ્રમસંઘવાદ

(૩) મહાજન

૩. "ધ એકવીસીટીવ સોસાયટી" ના લેખક _____ હતા.

(૧) આર.એચ. ટોની

(૨) એડવર્ડ બર્નસટાઈન

(૩) ફ્રીડનાન્ડ લાસાલ

૪. વૈજ્ઞાનિક સમાજવાદના _____ સમર્થક હતા.

(૧) કાલમાર્ક્સ

(૨) મેક્સીમમ

(૩) સંત સાયમન

૫. "વ્હાય સોશીયાલીઝમ" ના લેખક _____ હતા.

(૧) ડૉ.રામ મનોહર લોહિયા

(૨) પૂજ્ય. વિનોબા ભાવે

(૩) શ્રી જયપ્રકાશ નારાયણ

પ્રશ્ન-૪ (અ) કાલમાર્ક્સના દ્રવ્યાત્મક ભૌતિકવાદના સિદ્ધાંતોની સમજૂતી આપો

૧૪

અથવા

"માર્ક્સવાદી સામ્યવાદ" એ વિષય પર નિબંધ લખો

પ્રશ્ન-૪ (બ) યોગ્યરીતે જોડકા જોડો (કોઈપણ ત્રણ)

વિભાગ-૧

૧ વર્ગસંગર્ષ

૨ દાસ કેપિટલ

૩ સને ૧૮૭૫

૪ રશિયા

૫ સને ૧૮૭૧

વિભાગ-૨

૧ પેરીસ કોમ્યુન ની ઘટના

૨ બોલ્શેવિક ક્રાંતિ

૩ સામ્યવાદી વિચાર

૪ સયુક્ત સમાજવાદી પક્ષની સ્થાપના

૫ કાલમાર્ક્સ

E1799-5

4. (A). Explain the principals of Karl Marx's Dialectic Materialistic.

14

OR

Write an essay on Marxist Socialism.

4. (B). Match the following (ANY THREE)

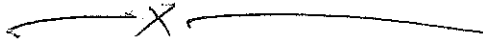
3

PART A

1. Class Struggle
2. Das Kapital
3. 1875 A.D.
4. Russia
5. 1971 A.D

PART B

- A. Incident of Paris Commune
- B. Bolshevik Revolution
- C. Communist Thought
- D. Establishment of United Socialist Party
- E. Karl Marx

B.A. (Sem.-3) Examination

EC-1 202

Economics

March 2019

Time : 2-30 Hours]

[Max. Marks : 70

Q.1 (A) સંચાલકીય અર્થશાસ્ત્રના અર્થ અને કાર્યક્ષેત્ર અંગે ચર્ચા કરો.

14

OR

સંચાલકીય અર્થશાસ્ત્રના લક્ષણો સમજાવો.

(B) યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી ખાલીજગ્યા પૂરો.

4

1. સંચાલકીય અર્થશાસ્ત્ર એક _____ શાસ્ત્ર છે. (વ્યવહારુ, આદર્શલક્ષી)
2. પેઢીનો હેતુ _____ ન્યુનતમ કરવાનો હોય છે. (નફો, ખર્ચ)
3. સંચાલકીય અર્થશાસ્ત્ર _____ ના અર્થશાસ્ત્ર તરીકે ઓળખાય છે. (ઉદ્યોગ, પેઢી)
4. પેઢીએ સંચાલકીય નિર્ણયો લેતી વખતે માત્ર વસ્તુની વર્તમાન માંગને જ ધ્યાનમાં લેવાની હોય છે, ભવિષ્યની માંગને નહિ. _____ (સાચું, ખોટું)

Q.2 (A) સંચાલનનો અર્થ સમજાવી સંચાલનમાં અર્થશાસ્ત્રીની ભૂમિકા ચર્ચો.

14

OR

સંચાલકીય નીર્ણયિકરણની પ્રક્રિયામાં સીમાંતના ખ્યાલના ઉપયોગ અંગે ચર્ચા કરો.

(B) યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી ખાલીજગ્યા પૂરો.

4

1. પેઢીમાં મૂડીરોકાણ કરવા માટે જે વ્યાજ આવક જતી કરવી પડે તે _____ ખર્ચ તરીકે ઓળખાય છે. (સીમાંત, વૈકલ્પિક)
2. પેઢી દ્વારા શ્રમિકોને ચૂકવાતું વેતન _____ ખર્ચ તરીકે ઓળખાય છે. (ગભિત, સ્પષ્ટ)
3. જ્યારે એક વધારાના એકમનું ઉત્પાદન કરવામાં આવે ત્યારે કુલ ખર્ચમાં થતો વધારો _____ ખર્ચ તરીકે ઓળખાય છે. (સીમાંત, વૈકલ્પિક)
4. દરેક પ્રકારનું વૈકલ્પિક ખર્ચ _____ ખર્ચ છે. (સ્પષ્ટ, ગભિત)

Q.3 (A) માંગની મૂલ્યસાપેક્ષતાના પ્રકારો અને તેને અસર કરતા પરિબલો સમજાવો.

14

OR

માંગના અંદાજકરણની પદ્ધતિઓ ચર્ચો.

P.T.O

(B) યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી ખાલીજગ્યા પૂરો.

3

1. વસ્તુની કિંમત અને તેની માંગ વચ્ચે _____ સંબંધ છે. (સીધો, વ્યસ્ત)
2. જ્યારે અવેજી વસ્તુની કિંમત વધે ત્યારે વસ્તુની માંગ _____. (વધે, ઘટે)
3. જ્યારે વસ્તુની માંગમાં થતો પ્રમાણાત્મક ફેરફાર તેની કિંમતમાં થતા પ્રમાણાત્મક ફેરફાર બરાબર હોય ત્યારે માંગની મૂલ્ય સાપેક્ષતા _____ હશે. (શૂન્ય, એકમ બરાબર)

Q.4 (A) નવી વસ્તુની માંગની આગાહીની પદ્ધતિઓ ચર્ચો.

14

OR

ચાલુ વસ્તુની માંગની આગાહીની પદ્ધતિઓ ચર્ચો.

(B) યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી ખાલીજગ્યા પૂરો.

3

1. જ્યારે માત્ર અંતિમ ગ્રાહકનો જ અભ્યાસમાં સમાવેશ કરવામાં આવે ત્યારે તે માંગની આગાહીની _____ પદ્ધતિ તરીકે ઓળખાય છે.
(આખરી ગ્રાહક તપાસ, સમષ્ટિ તપાસ)
2. જ્યારે બધાજ એકમોનો અભ્યાસમાં સમાવેશ કરવામાં આવે ત્યારે તે _____ તરીકે ઓળખાય છે. (સમષ્ટિ તપાસ, નિદર્શ)
3. નિષ્ણાતોના અભિપ્રાયની પદ્ધતિ એક તટસ્થ પદ્ધતિ છે. _____ (સાયું, ખોટું)

Q.1 (A) Discuss the meaning and scope of managerial economics.

14

OR

Explain the characteristics of managerial economics.

(B) Fill in the blanks by choosing the correct option.

4

1. Managerial economics is a _____ science. (pragmatic, normative)
2. A firm's objective is to minimize _____. (profit, cost)
3. Managerial economics is known as economics of the _____. (industry, firm)
4. A firm has to take into account only the present demand and can completely disregard future demand of a product while making managerial decisions. _____ (True, False)

Q.2 (A) Explain the meaning of management and discuss the role of an economist in management.

14

OR

Discuss the use of the concept of marginalism in managerial decision making.

(B) Fill in the blanks by choosing the correct option.

4

1. Interest income that has to be foregone in order to make investment in a firm is known as _____ cost. (marginal, opportunity)
2. Wages paid to employees by a firm are _____ cost. (intrinsic, explicit)
3. Increase in total cost when an additional unit is produced is called _____ cost. (marginal, opportunity)
4. All type of opportunity cost is _____ cost. (explicit, intrinsic)

Q.3 (A) Explain the types and factors affecting demand elasticity.

14

OR

Discuss the methods of demand estimation.

(B) Fill in the blanks by choosing the correct option.

3

1. There is _____ relationship between price of a good and it's demand. (direct, inverse)
2. The demand for a good _____ when price of a substitute increases. (increases, decreases)
3. When proportionate change in demand for a good is equal to the proportionate change in price of that good, price elasticity of demand will be _____. (zero, unitary)

P.T.O

E 1800-4

Q.4 (A) Discuss the methods of forecasting demand of a new product.

14

OR

Discuss the methods of forecasting demand of an existing product.

(B) Fill in the blanks by choosing the correct option.

3

1. When only the final consumers are included in a study it is called the _____ method of demand forecasting. (end use, census)
2. When the entire population is included in a study it is called a _____ study. (census, sample)
3. Expert opinion method is an objective method. _____ (True, False)

~~1800-4~~

E 1800-5

Q.1 (A) પ્રદેશનો અર્થ સ્પષ્ટ કરી પ્રાદેશિક અર્થશાસ્ત્રના મહત્વ અંગે ચર્ચા કરો. (14)

OR

ભારતીય અર્થતંત્રમાં ગુજરાતના અર્થતંત્રની રૂપરેખા ચર્ચો.

(B) યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી ખાલીજગ્યા પૂરો. (4)

1. ગુજરાત _____ કી.મી. લાંબો દરિયા કાંઠો ધરાવે છે. (૧૬૦૦, ૧૯૦૦)
2. મત્સ્ય ઉદ્યોગ _____ ક્ષેત્રનો ભાગ છે. (પ્રાથમિક, દ્વિતીય)
3. _____ જીલ્લો ગુજરાતમાં સૌથી ઓછી વસ્તીગીચતા ધરાવે છે. (સુરત, કચ્છ)
4. _____ ગુજરાતનો વિસ્તારની દ્રષ્ટીએ સૌથી નાનો જીલ્લો છે. (ડાંગ, પંચમહાલ)

Q.2 (A) ગુજરાતમાં ૧૯૬૦થી જન્મદર, મૃત્યુદર, પ્રજનનદર, માતૃત્વ મૃત્યુદર અને (14)

વયજૂથ બંધારણ અંગેના વલણો ચકાસો.

OR

ગુજરાતની ગૃહ પેદાશના વૃદ્ધિદર અને રાજ્યની ગૃહ પેદાશમાં ખેતી, ઉદ્યોગ અને

સેવાઓના ક્ષેત્રના હિસ્સા અંગે ચર્ચા કરો.

(B) યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી ખાલીજગ્યા પૂરો. (4)

1. ગુજરાતનો _____ જીલ્લો સૌથી નીચું જાતિપ્રમાણ ધરાવે છે. (સુરત, કચ્છ)
2. _____ જીલ્લો ગુજરાતમાં સૌથી નીચી વસ્તીગીચતા ધરાવે છે. (કચ્છ, અમદાવાદ)
3. ૨૦૧૧ના સેન્સસ મુજબ ગુજરાતનો સાક્ષરતાદર _____ હતો. (૬૮.૫૦, ૭૯.૩૧)
4. ૨૦૧૧માં ગુજરાતમાં પ્રજનનદર _____ હતો. (૨.૫, ૩.૪)

P.T. 0

E 1800-6

Q.3 (A) ગુજરાતમાં જમીનની વપરાશ અને પાકની તરેહ અંગે ચર્ચા કરો. (14)

OR

ગુજરાતમાં ખેત પેદાશની વેચાણ વ્યવસ્થા અંગે ચર્ચા કરો.

(B) યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી ખાલીજગ્યા પૂરો. (3)

1. ગુજરાત _____ % વન વિસ્તાર ધરાવે છે. (૧૨.૫૬,૯.૭૨)
2. પીળીકાંતિ _____ ના ઉત્પાદન સાથે સંકળાયેલી છે. (તેલીબીયા,અનાજ)
3. ગુજરાત ખેતપેદાશ બજાર ધારો _____ માં પસાર કરવામાં આવ્યો હતો. (૧૯૬૩, ૧૯૮૦)

Q.4 (A) ગુજરાતમાં કાપડ ઉદ્યોગના વિકાસ અંગે ચર્ચા કરો. (14)

OR

ગુજરાતમાં જાહેર ક્ષેત્રની કામગીરી અંગે સવિસ્તાર ચર્ચા કરો.

(B) યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી ખાલીજગ્યા પૂરો. (3)

1. _____ ગુજરાતમાં હીરા ઉદ્યોગનું મુખ્ય મથક છે. (રાજકોટ, સુરત)
2. ગુજરાતની સૌથી મોટી ઔદ્યોગિક વસાહત GIIC દ્વારા _____ ખાતે સ્થાપવામાં આવી હતી. (અંકલેશ્વર, વાપી)
3. ગુજરાત વિશેષ આર્થિક વિસ્તાર (SEZ) ધારો _____ માં પસાર કરવામાં આવ્યો હતો. (૨૦૦૪, ૨૦૦૭)

E 1800 - 7

Q.1 (A) Discuss the meaning of region and importance of studying regional economics. (14)

OR

Discuss the profile of Gujarat in the background of Indian economy.

(B) Choose the correct option to fill in the blank. (4)

1. Gujarat has _____ k.m. long coast line. (1600, 1800)
2. Fishery is a part of _____ sector. (primary, secondary)
3. _____ district has the lowest population density in Gujarat. (Surat, Kutch)
4. _____ is the smallest district of Gujarat in terms of area. (Dang, Panchmahal)

Q.2 (A) Examine the trends in birth rate, death rate, fertility rate, maternal mortality rate (14)

and age composition in Gujarat since 1960.

OR

Discuss the growth rate of state domestic produce in Gujarat and the share of agriculture, industry and services in state domestic produce since 1960.

(B) Choose the correct option to fill in the blanks. (4)

1. _____ district has the lowest gender ratio in Gujarat. (Surat, Kutch)
2. _____ district has the lowest population density in Gujarat. (Kutch, Ahmedabad)
3. As per the census of 2011 literacy rate in Gujarat was _____. (68.50, 79.31)
4. Fertility rate in Gujarat in 2011 was _____. (2.5, 3.4)

Q.3 (A) Discuss land utilization and crop pattern in Gujarat. (14)

OR

Discuss agricultural marketing in Gujarat.

(B) Choose the correct option to fill in the blanks. (3)

1. Gujarat has a forest area of _____ %. (12.56, 9.72)
2. Yellow Revolution is related to production of _____. (oil seeds, food grain)
3. Gujarat agricultural produce market act was passed in _____. (1963, 1980)

P.T.O

E-1800.8

Q.4 (A) Discuss the development of textile industry in Gujarat.

(14)

OR

Discuss in detail the performance of public sector in Gujarat.

(B) Choose the correct option to fill in the blanks.

(3)

1. _____ is the main center of diamond industry in Gujarat. (Rajkot, Surat)
2. The biggest industrial estate of Asia was set up by GIDC at _____. (Ankleshwar, Vapi)
3. Gujarat Special Economic Zone Act was passed in _____. (2004, 2007)

B.A. (Sem.-3) Examination

Elective 202

Geography [Geography of India (Physical)]

March 2019

[Max. Marks : 70]

Time : 2-30 Hours]

સૂચના : (૧) જમણી બાજુના અંક ગુણ દર્શાવે છે.

(૨) જરૂર જણાય ત્યાં આકૃતિ દોરો.

- ૧ (અ) ભારતનું સ્થાન સીમા અને વિસ્તાર સમજાવી ભારતનું ભૌતિક બંધારણ ટુંકમાં લખો. ૧૪
- અથવા
- (અ) ભારતના ભૌગોલિક વિભાગો જણાવી હિમાલય તથા પશ્ચિમ ઘાટ સમજાવો.
- (બ) નીચેનાંમાંથી કોઈપણ ચાર પ્રશ્નોનાં જવાબ આપો. ૦૪
- (૧) દક્ષિણ ભારતની મુખ્ય નદીઓનાં નામ જણાવો.
- (૨) દક્ષિણ ભારતમાં કયો મુખ્ય ડેમ છે?
- (૩) ભાકરા નાંગલ ડેમ કઈ નદી પર બંધાયો છે?
- (૪) યમુના નદી કિનારે કયું મોટું શહેર છે?
- (૫) ભારતની દક્ષિણે કયો મહાસાગર છે?
- (૬) ગુજરાતની કઈ યોજના ત્રણ રાજ્યોની સહીયારી યોજના છે?
- ૨ (અ) કોપેન દ્વારા આપવામાં આવેલું આબોહવાનું વર્ગીકરણ સમજાવો. ૧૪
- અથવા
- (અ) ભારતમાં ચોમાસાની ઋતુ વિશે વિગતે ખ્યાલ આપો.
- (બ) નીચેનાંમાંથી કોઈપણ ચાર પ્રશ્નોનાં જવાબ આપો. ૦૪
- (૧) ભારતમાં કુલ કેટલી ઋતુઓ અનુભવાય છે?
- (૨) ભારતમાં કાળી જમીનો ક્યાં આવેલી છે?
- (૩) કાંપની જમીનોને બીજા કયા નામથી ઓળખવામાં આવે છે?
- (૪) નદી કિનારે કેવી જમીનો હોય છે?
- (૫) દક્ષિણ ભારતમાં ચોમાસુ કયા રાજ્યથી શરૂ થાય છે?
- (૬) ગુજરાતમાં શિયાળાની શરૂઆત કયા માસથી થાય છે?
- ૩ (અ) ભારતનાં મુખ્ય ખનીજો જણાવી ખનીજ તેલ અને કુદરતી વાયુ તથા લોખંડ સમજાવો. ૧૪
- અથવા
- ભારતમાં કુદરતી વનસ્પતિનાં પ્રકારો વિગતે સમજાવો.
- (બ) નીચેનાંમાંથી કોઈપણ ત્રણ પ્રશ્નોનાં જવાબ આપો. ૦૩
- (૧) ગુજરાતમાંથી મળતી જુદી-જુદી માટીનાં નામ આપો.
- (૨) થોરિયમનો ઉપયોગ લખો.
- (૩) યુરેનિયમ ક્યાં વપરાય છે?
- (૪) ગુજરાતમાં ફોસ્ફરસ ક્યાંથી મળે છે?
- (૫) ભારતમાં ખનીજતેલ કયા-કયા રાજ્યમાંથી મળે છે?

1103E1801-2

- ૪ (અ) ભારતમાં જંગલ સંપત્તિનો ખ્યાલ આપી તેનાં સંરક્ષણ વિશે માહિતી આપો. ૧૪
- અથવા
- (અ) ભારતમાં પ્રાણી સંપત્તિ વિશે નિબંધ લખો. ૧૪
- (બ) નીચેનાંમાંથી કોઈપણ ત્રણ પ્રશ્નોનાં જવાબ આપો. ૦૩
- (૧) સોલાર પાવર એ કેવા પ્રકારની ઉર્જા છે?
- (૨) ગુજરાતમાં જળવિદ્યુત મથકો ક્યાં ક્યાં આવેલા છે?
- (૩) ભારતમાં દૂધાળા પ્રાણીઓની સંખ્યા કયા રાજ્યમાં વધારે છે?
- (૪) પરમાણુ ઉર્જાનો ઉપયોગ શું?
- (૫) ભારતમાં પરમાણુ ઉર્જા મથક ક્યાં છે?

ENGLISH VERSION

Instruction : (1) Figures to right indicates full marks.
(2) Draw diagram wherever necessary.

- 1 (a) Explain the location, boundaries and area of India. Describe the physiographic structure of India. 14
- OR
- (a) Describe the Geographical divisions of India. Write a detailed note on the Himalayas and the Western Ghats.
- (b) Answer the following question (any four) : 04
- (1) Give the names of the major rivers of South India.
- (2) Name the largest dam of South India.
- (3) On which river has the Bhakra Nangal dam been built?
- (4) Which is the largest city situated on the banks of the river Yamuna?
- (5) Which ocean lies to the South of India?
- (6) Which project of Gujarat benefits three different states?
- 2 (a) Write a detailed note on Koppen's climate classification. 14
- OR
- (a) Discuss in detail the monsoon season of India.
- (b) Answer the following question (any four) : 04
- (1) How many seasons are experienced in a year in India?
- (2) Where is black soil found in India?
- (3) Give another name for "alluvial soil"?
- (4) What kind of soil is usually found in river banks?
- (5) From which state does the monsoon season begin, in South India?
- (6) From which month does the winter season begin in Gujarat?

1103E1801-3

- 3 (a) Name the major minerals found in India and write a detailed note on oil and natural gas and iron ore. 14

OR

- (a) Explain in detail the natural vegetation of India. 03
- (b) Answer the following question (any three) :
- (1) Name the different types of clay found in Gujarat.
 - (2) State the use of thorium.
 - (3) What is uranium used for?
 - (4) Where in Gujarat, is florespas found?
 - (5) Which states of India produce mineral oil?

- 4 (a) Discuss India's forest resources and its conservation. 14

OR

- (a) Write a detailed note on the Animal resources of India. 03
- (b) Answer the following question (any three) :
- (1) What kind of energy is solar power?
 - (2) Where, in Gujarat, are Hydel power projects located?
 - (3) In which state of India are milks cattle found in largest numbers?
 - (4) What is the use of Atomic Energy?
 - (5) Where in India is a nuclear power plant situated?
-

B.A. (Sem.-3) Examination

EC-1 202

Statistical Methods (O/N)

Time : 2-30 Hours]

March 2019

[Max. Marks : 70

- Q-1 (A) (i) સહસંબંધની વ્યાખ્યા આપો. સહસંબંધના જુદાં - જુદાં પ્રકાર વર્ણવો. 07
- (ii) નીચેની આપેલ માહિતીનો ઉપયોગ કરીને વસ્તુની કિંમત અને પુરવઠા વચ્ચે સહસંબંધાંક શોધો. 07

કિંમત (રૂ./એકમ)	5	4	3	6	2	10
પુરવઠો (હજારમાં)	8	6	4	9	3	10

OR

- Q-1 (A) (i) સમજાવો: 07
- (i) વિકીર્ણ આકૃતિ
- (ii) સહસંબંધાંકના ગુણધર્મો
- (ii) નીચેની માહિતી પરથી ક્રમાંક સહસંબંધાંક શોધો: 07

x:	30	40	50	10	40	70
y:	75	32	45	15	20	45

- Q-1 (B) નીચેના ઉત્તર આપો (કોઈ પણ 2): 04
- જો ક્રમાંક સહસંબંધાંકની કિંમત -0.50 અને $n=10$ હોય, તો Σd^2 ની કિંમત શોધો.
 - નીચેની માહિતી પરથી સહસંબંધાંકની કિંમત શોધો.
 $n=10, S_{xy} = 650, S_x = 200, S_y = 150.$
 - સહસંબંધાંકની કિંમત _____ થી _____.

- Q-2 (A) (i) નિયતસંબંધ એટલે શું ? સહસંબંધ અને નિયતસંબંધ વચ્ચેનો તફાવત સમજાવો. 07
- (ii) નીચેની માહિતી પરથી નિયતસંબંધ રેખાનાં સમીકરણો મેળવો. 07

X	11	7	9	5	8	6	10
Y	7	5	3	2	6	4	8

OR

- Q-2 (A) (i) નિયત સંબંધાંક ના ગુણધર્મો વર્ણવો તથા 25 એકમોના દ્વિચલ નિદર્શ પરથી નીચેના પરિણામો મળ્યા છે. y ની x પરની નિયતસંબંધ રેખાનું સમીકરણ મેળવો. 07
- $\bar{x} = 25, \bar{y} = 40, S_x = 3, S_y = 6, r = 0.8$
- (ii) નીચેની માહિતી પરથી y ની x પરની તથા x ની y પરની નિયતસંબંધ રેખાનાં સમીકરણો મેળવો તથા $x=62$ માટે y શોધો. 07

$$n = 10, \sum x = 580, \sum y = 370,$$

$$\sum x^2 = 41650, \sum y^2 = 30860, \sum xy = 11490$$

Q-2 (B) નીચેના ઉત્તર આપો (કોઈ પણ 2):

04

(i) જો $b_{yx} = 0.04$ અને $b_{xy} = 0.06$ તો r ની કિંમત શોધો.

(ii) જો $\bar{x} = 3$, $\bar{y} = 4$, $b_{yx} = \frac{2}{3}$ હોય તો y ની x પરની નિયતસંબંધ રેખાનું સમીકરણ મેળવો.

(iii) બંને નિયતસંબંધ રેખાઓ એક બીજાને _____ અને _____ આગળ છેદે.

Q-3 (A) (i) સમાંતર શ્રેણી અને ગુણોત્તર શ્રેણીની વ્યાખ્યા આપો અને તેમના n માં પદ તેમજ પ્રથમ n પદના સરવાળા શોધવાના સુત્રો જણાવો.

07

(ii) નીચેનામાંથી કોઈ પણ બે ગણો:

07

(1) 37, 33, 29, 25 (50th મું પદ)

(2) 100, 93, 86, 79..... (20 પદનો સરવાળો)

(3) ત્રણ સંખ્યાઓ સમાંતર શ્રેણીમાં આવેલી છે. તેમના સરવાળા તથા ગુણાકાર 39 & 2080 છે તો તે સંખ્યાઓ શોધો.

OR

Q-3 (A) (i) બે સંખ્યાઓના સમાંતર મધ્યક તથા ગુણોત્તર મધ્યકનું સુત્ર લખો. બંને સંખ્યાઓના A.M અને G.M. 25.5 અને 12 હોય તો સંખ્યાઓ શોધો.

07

(ii) નીચેનામાંથી કોઈ પણ બે ગણો:

07

(1) 2, 6, 18, 54 (9th મું પદ)

(2) 2, 10, 50, 250..... (9 પદોનો સરવાળો)

(3) ત્રણ સંખ્યાઓ ગુણોત્તર શ્રેણીમાં આવેલી છે. તેમના સરવાળા 28 અને ગુણાકાર 512 છે. આ સંખ્યાઓ શોધો.

Q-3 (B) યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી ખાલી જગ્યા ભરો. (કોઈ પણ 3)

03

(i) સમાંતર શ્રેણીમાં $T_{12} = 20$ અને $S_{12} = 50$, તો $S_{11} = \underline{\hspace{2cm}}$.

(a) 10 (b) 30 (c) 40 (d) એક પણ નહિ.

(ii) સમાંતર શ્રેણીમાં જો $n=20$, પ્રથમ પદ $a=5$ અને અંતિમ પદ $l=50$ તો $S_n = \underline{\hspace{2cm}}$.

(a) 500 (b) 550 (c) 600 (d) 50

(iii) સમાંતર શ્રેણીમાં જો $n=20$, $l=86$, $S_n = 1260$ તો $a = \underline{\hspace{2cm}}$.

(a) 30 (b) 40 (c) 56 (d) 60

(iv) 2 અને 32 નું સમાંતર મધ્યક _____.

(a) 2 (b) 32 (c) 64 (d) 17

(v) 8 અને 18 નું ગુણોત્તર મધ્યક _____.

(a) 12 (b) 8 (c) 10 (d) 20

Q-4 (A) (i) અંતર્વેશન, બહિર્વેશનનો અર્થ સમજાવો અને તેની ધારણાઓ જણાવો.

07

૬ ૧૪૦૨.૩

(iii) નીચેની આપેલ માહિતીનો ઉપયોગ કરી ન્યુટનની રીતે $x=20$ માટે y નું અનુમાન કરો.

07

x	14	18	22	26
Y	30	35	42	51

OR

Q-4 (A) (i) ન્યુટનની રીત નો ઉપયોગ કરીને 2019 ના વર્ષ માટે વસ્તીનું અનુમાન કરો.

07

વર્ષ	2014	2015	2016	2017
વસ્તી (લાખમાં)	12	14	18	24

(ii) જો $u_0 = 5, u_5 = 29, u_8 = 121$ હોય તો લાગાન્જ ના સુત્ર નો ઉપયોગ કરીને u_7 શોધો.

07

Q-4 (B) ગોચર-વિકલ્પ-પસંદ કરી ખાલી-જગ્યા-ભરો: (કોઈ પણ ત્રણ)

03

(i) કારકો Δ અને E વચ્ચેનો સંબંધ જણાવો.

(ii) $(E - 1)^3 y_0$ નું વિસ્તરણ જણાવો.

(iii) જો $\Delta u_0 = -15$ અને $\Delta u_1 = -13$ હોય તો $\Delta^2 u_0$ મેળવો.

(iv) જો $u_x = x^2 - 4x + 5$ હોય તો Δu_x અને $E u_x$ ની કિંમત મેળવો.

(v) જો $\Delta u_1 = 30$ અને $\Delta u_2 = 50$ હોય તો $\Delta^2 u_1$ મેળવો.

Time: 2.5 Hours

Maximum Marks : 70

- Q-1 (A) (i) Define Correlation and discuss various types of correlation. 07
(ii) Calculate the coefficient of correlation between the price and supply from the following data. 07

Price (Rs./Unit)	5	4	3	6	2	10
Supply (in thousands)	8	6	4	9	3	10

OR

- Q-1 (A) (i) Explain: 07
(i) Scatter Diagram
(ii) Properties of Correlation Coefficient.
(ii) Obtain Rank Correlation Coefficient from the following data. 07

x:	30	40	50	10	40	70
y:	75	32	45	15	20	45

- Q-1 (B) Answer the followings (Any 2): 04
1. If rank correlation coefficient is -0.50 and $n=10$, then find the value of $\sum d^2$.
2. Find the value of correlation coefficient from the following data:
 $n=10, S_{xy} = 650, S_x = 200, S_y = 150$.
3. The value of correlation coefficient is from _____ to _____.

- Q-2 (A) (i) What is Regression? Explain the difference between correlation and regression. 07
(ii) Obtain equation of regression lines from the following data: 07

X	11	7	9	5	8	6	10
Y	7	5	3	2	6	4	8

OR

- Q-2 (A) (i) State the properties of Regression Coefficients. In a bivariate data of 25 units following results has been obtained, find Regression Equation of y on x. 07
 $\bar{x} = 25, \bar{y} = 40, S_x = 3, S_y = 6, r = 0.8$

- (ii) Obtain the Regression Equation of y on x and x on y using following data and estimate y for $x = 62$. 07

$$n = 10, \sum x = 580, \sum y = 370,$$
$$\sum x^2 = 41650, \sum y^2 = 30860, \sum xy = 11490$$

- Q-2 (B) Answer the followings (Any 2): 04
(i) If $b_{yx} = 0.04$ and $b_{xy} = 0.06$ then find the value of r.
(ii) Find Regression Equation of y on x for $\bar{x} = 3, \bar{y} = 4, b_{yx} = \frac{2}{3}$.
(iii) Two Regression lines intersect each other at _____ and _____.

- Q-3 (A) (i) Define Arithmetic Progression and Geometric Progression. Also give the formula for nth Term and sum of their first n terms. 07

- (ii) Attempt any two from the following: 07

- (1) 37, 33, 29, 25 (50th Term)
(2) 100, 93, 86, 79..... (Sum of 20 terms)
(3) Three numbers are in A. P. Their sum & product are 39 & 2080 respectively. Find the numbers.

OR

- Q-3 (A) (i) Write the formula to find Arithmetic Mean and Geometric Mean for two numbers. 07
The A. M and G. M. of two numbers are 25.5 and 12 respectively, find the numbers.
- (ii) Attempt any two from the following: 07
- (1) 2, 6, 18, 54 (9th Term)
 - (2) 2, 10, 50, 250..... (Sum of 9 terms)
 - (3) Three numbers are in G. P. Their sum & product are 28 & 512 respectively. Find the numbers.

- Q-3 (B) Fill in the blanks using appropriate alternative (Any 3) 03
- (i) In A. P. $T_{12} = 20$ and $S_{12} = 50$, then $S_{11} =$ _____.
(a) 10 (b) 30 (c) 40 (d) None of the above
 - (ii) In A. P. if $n=20$, first term $a = 5$ and last term $l = 50$ then $S_n =$ _____.
(a) 500 (b) 550 (c) 600 (d) 50
 - (iii) In A. P., if $n = 20$, $l = 86$, $S_n = 1260$ then $a =$ _____.
(a) 30 (b) 40 (c) 56 (d) 60
 - (iv) A.M. of 2 and 32 is _____.
(a) 2 (b) 32 (c) 64 (d) 17
 - (v) G.M. of 8 and 18 is _____.
(a) 12 (b) 8 (c) 10 (d) 20

- Q-4 (A) (i) Explain the meaning of Interpolation and Extrapolation and state its assumptions. 07
- (ii) From the following data Using Newton method interpolate y for $x = 20$ 07

x	14	18	22	26
y	30	35	42	51

OR

- Q-4 (A) (i) Using Newton Formulation estimate the population for 2019. 07
Year	2014	2015	2016	2017
Population (in lakhs)	12	14	18	24

- (ii) If $u_0 = 5$, $u_5 = 29$, $u_8 = 121$ then using Lagrange formula obtain u_7 . 07

- Q-4 (B) *Attempt any three from the following:*
Fill in the blanks using appropriate alternative. (Any Three) 03

- (i) State the relation between operator Δ and E .
- (ii) Expand $(E - 1)^3 y_0$
- (iii) If $\Delta u_0 = -15$ and $\Delta u_1 = -13$ then find $\Delta^2 u_0$.
- (iv) If $u_x = x^2 - 4x + 5$ then find the value of Δu_x and $E u_x$.
- (v) If $\Delta u_1 = 30$ and $\Delta u_2 = 50$ then find $\Delta^2 u_1$.

B.A. (Sem.-3) Examination

EC-1 202

Defence Studies

March 2019

Time : 2-30 Hours]

[Max. Marks : 70

પ્રશ્ન૧. (અ) ગ્રીક યુધ્ધના કારણો અને વ્યૂહરચનાની ચર્ચા કરો. (૧૪)

અથવા

પ્રશ્ન૧. (અ) રોમન મિલીટરી તંત્રનું વર્ણન કરો.

પ્રશ્ન૧. (બ) ખરું કે ખોટું જણાવો (કોઈ પણ ચાર) (૪)

- i. ગ્રીક સામ્રાજ્યના પતન પછી રોમન સામ્રાજ્યની સ્થાપના થઈ
- ii. ગ્રીક સામ્રાજ્યના સૈન્યમાં ગુલામોની ભરતીની મંજૂરી નહતી.
- iii. ફેલેન્સકની રચના રોમન દ્વારા થઈ.
- iv. એક ફેલેન્સકમાં ૧૬૩૮૪ સૈનિકો હતા.
- v. "સરીસા" નામના ભાલાની લંબાઈ ૧૮ ફૂટ હતી.
- vi. સિકંદરે ત્રાંસા આક્રમણની શરૂઆત કરી.

પ્રશ્ન૨. (અ) એડ્રીઆનોપોલના યુધ્ધની વિવેચનાત્મક સમીક્ષા કરો. (૧૪)

અથવા

પ્રશ્ન૨. (અ) હેસ્ટીંગ્સના યુધ્ધનું વર્ણન કરો અને રાજા વિલિયમની હારના કારણો જણાવો.

પ્રશ્ન૨. (બ) ખાલીજગ્યા પૂરો (કોઈ પણ ચાર) (૪)

- i. રાજા હેરોલ્ડ _____ દેશમાં ચૂંટાયો હતો. (ઇંગ્લેન્ડ, ફ્રાંસ, જર્મની)
- ii. રાજા વિલિયમ _____ દેશનો રાજા હતો. (ઇંગ્લેન્ડ, ફ્રાંસ, જર્મની)
- iii. હેસ્ટીંગ્સનું યુધ્ધ એ _____ ના ઉપયોગનું જ્વલંત ઉદાહરણ હતું. (હથિયારો, અશ્વદળ, રથદળ)
- iv. એડ્રીઆનોપોલના યુધ્ધમાં અશ્વદળને _____ મહત્વ મળ્યું. (ન્યૂનતમ, ઓછું, ગુરૂતમ)
- v. એડ્રીઆનોપોલનું યુધ્ધ રાજા વેલેન્સ અને _____ સૈનિકો વચ્ચે ખેલાયું. (ભીયા, ગોથિક, ફ્રેંચ)
- vi. એડ્રીઆનોપોલનાં યુધ્ધનાં યુરોપિયન સૈનિકો ખૂબજ _____ હતા. (હિંસક, અહિંસક, શાંત)

પ્રશ્ન૩. (અ) ચંગીઝખાનના અશ્વદળ અને યુધ્ધ વ્યવસ્થા તંત્ર સમજાવો. (૧૪)

અથવા

પ્રશ્ન૩. (અ) કેસીના યુધ્ધમાં યુધ્ધની વ્યૂહરચના અને ફ્રાંસની હારના કારનો વર્ણવો.

પ્રશ્ન૩. (બ) ખાલી જગ્યા પૂરો (કોઈ પણ ત્રણ) (૩)

- i. ચંગીઝખાન એ _____ નો સરદાર હતો. (મોઘલ, ઇંગ્લેન્ડ, ફ્રાંસ)
- ii. ચંગીઝખાન પાસે _____ સૈન્ય દળ હતું. (અશ્વ દળ, પાય દળ, નૌકા દળ)
- iii. કેસીનું યુધ્ધ ઇંગ્લેન્ડ અને _____ દેશ વચ્ચે ખેલાયું. (ઇટાલી, ઓસ્ટ્રિયા, ફ્રાંસ)
- iv. કેસીનું યુધ્ધ _____ નદીને કિનારે ખેલાયું. (જેલમ, નોરમંડી, સિંધુ)
- v. કેસીના યુધ્ધમાં ફ્રાંસ પાસે _____ સૈનિકો હતા. (૩૦૦૦૦, ૧૦૦૦૦, ૫૦૦૦૦)

પ્રશ્ન૪. (અ) ફેડરિક મહાનના સૈન્ય સુધારાઓ વિષે નોંધ લખો. (૧૪)

અથવા

પ્રશ્ન૪. (અ) ગુસ્તાવાસ એડોલ્ફના સૈન્ય સુધારાઓની વિગતે ચર્ચા કરો.

પ્રશ્ન૪. (બ) ખરું કે ખોટું જણાવો (કોઈ પણ ત્રણ) (૩)

- i. રાજાશાહી દરમિયાન યુરોપમાં અનેક કિલ્લાઓની રચના થઈ હતી.
 - ii. કેસીના યુધ્ધ પછી પાયદળનો ફરીથી વિકાસ થયો.
 - iii. ગુસ્તાવાસ એડોલ્ફના સમયગાળા દરમિયાન આધુનિક સૈન્ય કળાનો વિકાસ થયો.
 - iv. ગુસ્તાવાસ એડોલ્ફ સ્વીડનનો વાતની હતો.
 - v. ગુસ્તાવાસ એડોલ્ફે સૈનિકો માટે દવાખાનાની વ્યવસ્થા કરી.
-

E. 1803 - 3

B.A. SEM – III Examination
Defence Studies - 202
Western Military History

Q1. (A) Discuss the causes and strategy of the Greek war. (14)

Or

Q1. (A) Describe Roman military system in detail.

Q1. (B) Write true or false (Any four) (4)

- i. The establishment of Roman Empire is occurred, after the collapsing of Greece Empire.
- ii. Slaves were not allowed to enter in the military of Greece Empire.
- iii. The formation of Felensak was planned by the Roman Empire.
- iv. There were 16384 soldiers in one Felensak.
- v. The length of the spear, named "Sarisa" was 18 feet.
- vi. Sikandar started the transvers attack movement.

Q2. (A) Critically evaluate the war of Adrianople. (14)

Or

Q2. (A) Describe the war of Hastings and enumerate the causes of the defeat of King William.

Q2. (B) Fill in the blanks (Any four) (4)

- i. King Harold was elected in _____ country. (England, France, Germany)
- ii. King William was the king of _____ country. (England, France, Germany)
- iii. The war of Hastings was a fiery example of the use of _____. (Weapons, cavalry, chariots)
- iv. The cavalry of the war of Adrianople, got _____ importance in war. (Minimum, less, maximum)
- v. Adrianople war was fought between king Valance and _____ soldiers. (Tall, Gothic, French)
- vi. The European soldiers of the Adrianople war were very _____. (Violent, nonviolent, peaceful)

Q3. (A) Explain the cavalry and war organization system of Chengiz Khan. (14)

P.T.O

E 1803-4

Or

Q3. (A) Describe the war strategy and the causes of the defeat of France in the battle of Crecy.

Q3. (B) Fill in the blanks (Any three) (3)

- i. Chengiz Khan was the captain of _____. (Moghul, England, France)
- ii. Chengiz Khan had _____ military force. (Cavalry, infantry, Navy)
- iii. The war of Crecy was fought between England and _____ country. (Italy, Austria, France)
- iv. Crecy war was fought on the bank of the River _____. (Jhelum, Normandy, Sindhu)
- v. There were _____ soldiers in the war of Crecy with France. (30000, 10000, 50000)

Q4. Write a note on the military reforms of Fredrik the Great. (14)

Or

Q4. Discuss the military reforms of Gustavus Adolph in detail.

Q4. Write true or false (Any three) (3)

- i. Many forts were built in Europe during Monarchy.
 - ii. Army force re-evolved after the war of Crecy.
 - iii. Modern military art was developed in new form during the period of Gustavus Adolph.
 - iv. Gustavus Adolph was the king of Sweden.
 - v. Gustavus Adolph has organized a hospital for the soldiers.
-

B.A. (Sem.-3) Examination

EC-1 202

Computer Application

Time : 2-30 Hours]

March 2019

[Max. Marks : 70

Paper No : (SE-1-202) Open Source & Multimedia

Q.1 (A) (i) ઓપન સોર્સ એટલે શું ? તેની ઉપયોગિતા વિષે લખો. (04)

(ii) લિનક્ષ વિષે ટૂંકનોંધ લખો. (03)

Q.1 (A)(i) લિનક્ષનાં નીચેનાં કમાન્ડ સમજાવો, (કોઈપણ ચાર) (04)

Ls , Cd , Rm , Man , Mv

(ii) GPL ની લાક્ષણિકતાઓ વિષે લખો. (03)

અથવા

Q.1(B) યોગ્ય વિકલ્પો આપો (કોઈપણ બે) (02)

(1) LINUXનાં શોધક _____ છે.

(a) Linus Torvalds (b) Charles Babbage (c) Alan Turing (d) Grace Tooper

(2) લિનક્ષ એ _____ છે.

(a) ફિ સોફ્ટવેર (b) ઓપરેટીંગ સિસ્ટમ (c) મલ્ટી યુઝર (d) ઉપરના બધા

(3) લિનક્ષમાં ફાઈલને કોપી કરવા માટે _____ કમાન્ડ વપરાય છે.

(a) add (b) cp (c) plus (d) make

Q.2 (A)(i) ઓપન ઓફીસ વિષે લખો. (04)

(ii) ઇન્ટરનેટ વિષે લખો. (03)

અથવા

Q.2 (A)(i) ઓપન ઓફીસની WRITER એપ્લિકેશન વિષે લખો. (04)

(ii) ઇન્ટરનેટનાં ઇતિહાસ વિષે લખો (03)

Q.2(B) નીચેનાં વિધાનો સાચાં છે કે ખોટાં જણાવો. (કોઈપણ બે) (02)

(1) Calc એ ડોક્યુમેન્ટ બનાવવા માટેનો પ્રોગ્રામ છે.

(2) GPL એટલે General Public License.

(3) Impress પ્રોગ્રામનો ઉપયોગ પ્રેઝન્ટેશન બનાવવા માટે થાય છે.

Q.3(A)(i) ફ્લેશના સ્ક્રીન વિષે લખો. (04)

(ii) ફ્લેશના ઉપયોગો વિષે લખો (03)

Q.3(A)(i) ફ્લેશમાં નીચેનાં ટૂલ્સ સમજાવો. (કોઈપણ ચાર) (04)

Selection , Line , Pencil , Eraser , Zoom

(ii). ફ્લેશમાં Motion Tween સમજાવો. (03)

અથવા

Q.3(B) નીચેનાં વિધાનો સાચાં છે કે ખોટાં જણાવો. (કોઈપણ બે) (02)

(1) ફ્લેશ એ માઈક્રોસોફ્ટ કંપની દ્વારા બનાવેલું સોફ્ટવેર છે.

(2) FPS એટલે Frame Per Second.

E-1804-2

(3) એનિમેશનમાં કી ફ્રેમ ઉમેરવા F6 કી નો ઉપયોગ થાય છે.

Q.4(A) (i) ફ્લેશમાં Mask ઓપ્શન સમજાવો.

(03)

(ii) ફ્લેશમાં લેયર વિષે સમજાવો.

(03)

અથવા

Q.4(A) (i) ફ્લેશમાં Transform ઓપ્શન સમજાવો.

(03)

(ii) ફ્લેશમાં Rotate & Skew ઓપ્શન સમજાવો.

(03)

Q.4(B) નીચેનાં વિધાનો સાચાં છે કે ખોટાં જણાવો. (કોઈપણ બે)

(02)

(1) ફ્લેશમાં સ્પેલિંગ ચેકની સુવિધા છે.

(2) ફ્લેશમાં સિમ્બોલ ત્રણ પ્રકારના હોય છે.

(3) ફ્લેશમાં બનાવેલી ફાઈલનું એક્સ્ટેન્શન .fls હોય છે.

E 1804-3

English Version

- Q.1 (A) (i) What is Open Source? Write about its usefulness. (04)
(ii) Write a short notes about Linux. (03)

OR

- Q.1 (A)(i) Explain the following commands of Linux, (Any Four) (04)
Ls , Cd , Rm , Man , Mv
(ii) Write about GPL's features. (03)

- Q.1(B) Give appropriate options (Any Two) (02)

- (1) The inventor of LINUX is _____.
(a) Linus Torvalds (b) Charles Babbage (c) Alan Turing (d) Grace Tooper
(2) Linux is a _____.
(a) Free Software (b) Operating System (c) Multiuser (d) All of the above
(3) The _____ command is used to copy a file in linux.
(a) add (b) cp (c) plus (d) make

- Q.2 (A)(i) Write about the Open Office. (04)
(ii) Write about the Internet. (03)

OR

- Q.2 (A)(i) Write about the WRITER application of OPEN OFFICE (04)
(ii) Write about the history of the Internet, (03)

- Q.2(B) Write whether the following statements are true or false: (Any Two) (02)

- (1) Calc is a program for creating a document.
(2) GPL means General Public License.
(3) The Impress program is used to create a presentation.

- Q.3(A)(i) Write about the Flash screen. (04)

- (ii) Write about the uses of Flash (03)

- Q.3(A)(i) Explain the following tools in Flash (any four) (04)

Selection , Line , Pencil , Eraser , Zoom

- (ii) Explain Motion Tween in Flash.. (03)

OR

- Q.3(B) Write whether the following statements are true or false: (Any Two) (02)

- (1) Flash is a software created by Microsoft company.
(2) FPS means Frame Per Second.
(3) The F6 key is used to add keyframes in the animation

- Q.4(A) (i) Explain the Mask option in Flash. (03)

- (ii) Explain about the layer in Flash. (03)

OR

- Q.4(A) (i) Explain the Transform option in Flash. (03)

- (ii) Explain the Rotate & Skew option in the flash. (03)

- Q.4(B) Write whether the following statements are true or false: (Any Two) (02)

- (1) Flash has a spell check facility.
(2) There are three types of symbols in the flash.
(3) The extension of the file created in Flash is .fls.

B.A. (Sem.-3) Examination

EC 2 English

Short Stories and Language Work-1

Time : 2-30 Hours]

March 2019

[Max. Marks : 70

Instruction : (1) Figures to right indicates full marks.

- 1 Write short-notes on any two : 17
- (i) Character of Rosemary Fell
- (ii) Social classes in a cup of tea
- (iii) Irony in the open window.
- (iv) Mr. Nuttel in The Open Window.
- 2 Write short-notes on any two : 17
- (i) The title a Work of Art.
- (ii) Character of Sasha
- (iii) Mr. Hinchcliff in The Apple
- (iv) Significance of the title The Apple.
- 3 Write an application for the post of computer-operator to System Data Co. Ltd., Corporate Park 17
Marine Lines, Mumbai.

OR

Draft an application for the post of "General Manager" for an automobile company.

- 4 (a) Form new words by adding prefixes or suffixes to the following words : 5
- (i) Final
- (ii) Social
- (iii) Possible
- (iv) Friend
- (v) Good.

OR

- (b) Give one-word for the following expressions : 5
- (i) That which happens once a year
- (ii) One hundred year
- (iii) One who cannot speak
- (iv) A shed of motor-car
- (v) Two children born together

[P.T.O.]

- (c) Choose the correct option for each of the following :
- (i) A cap of tea is written by
(1) H. G. Well (2) Anton Chekhov (3) Katherine Mansfield
 - (ii) Rosemary Fell brings home with her a
(1) Shopkeeper (2) Vendor (3) beggar girl
 - (iii) The name of Rosemary's husband is
(1) John (2) Philip (3) Kenny
 - (iv) "The open window" takes place in which location?
(1) City (2) Country (3) School
 - (v) Mrs. Sappleton leaves the window open for
(1) her sister (2) the postman (3) the hunting party
 - (vi) The story "A work of art" is written by
(1) O' Henry (2) R. K. Narayan (3) Anton Chekhov
 - (vii) Who gives a gift in gratitude to Dr. Koshelkov?
(1) Sasha (2) Tasha (3) Natasha.
 - (viii) Mr. Hinchliff got the post of junior assistant at
(1) Hillwood Grammar School
(2) Holtwood Grammar School
(3) Holmwood Grammar School.
 - (ix) The stranger in the carriage showed Mr. Hinchliff
(1) the fruit of knowledge (2) the fruit of wisdom (3) the fruit of fame.
-

B.A. (Sem.-3) Examination
ELE-II 204 - Indian Culture-Indology
Glimpses of Indian Culture (Medieval & Modern)

Time : 2-30 Hours]

March 2019

[Max. Marks : 70

સૂચના : (૧) બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.

(૨) જમણી બાજુનાં અંક ગુણ દર્શાવે છે.

- ૧ (અ) સલ્તનતકાલીન આર્થિક અને ધાર્મિક સ્થિતિ વર્ણવો. ૧૪
અથવા
- ૧ (અ) સલ્તનતકાલીન સામાજિક સ્થિતિ વિશે નોંધ લખો. ૧૪
(બ) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો. (ગમે તે ચાર) : ૦૪
- (૧) સલ્તનતકાલીન કાવ્ય ઉદ્યોગોના પ્રકારો નોંધો.
(૨) સલ્તનતકાલીન હિંદુ સમાજના ચાર વર્ણો જણાવો.
(૩) અમદાવાદનું કાંકરિયા તળાવ કોણ બંધાવ્યું હતું ?
(૪) સલ્તનતકાલીન શક્તિપીઠોના નામ આપો.
(૫) 'ઈસ્લામ' શબ્દનો અર્થ જણાવો.
(૬) ભારતમાં ઈસ્લામનો પ્રવેશ ક્યારે થયો ?
- ૨ (અ) મુઘલકાલીન કલાનો પરિચય કરાવો. ૧૪
અથવા
- ૨ (અ) મુઘલકાલીન સામાજિક સ્થિતિનું વર્ણન કરો. ૧૪
(બ) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો. (કોઈપણ ચાર) ૦૪
- (૧) જહાંગીરે કઈ કલાને આશ્રય આપ્યો હતો ?
(૨) અબ્દુલ સમદ કોણ હતો ?
(૩) તખ્તેતાઉસ કોણે બનાવ્યું હતું ?
(૪) હરજનામા ચિત્રાવલી કોણે શરૂ કરી ?
(૫) કયો મુઘલ બાદશાહ તેની ન્યાયપ્રિયતા માટે જાણીતો છે.
(૬) અકબરે શરૂ કરેલા નવા સંપ્રદાયનું નામ આપો.
- ૩ (અ) ભક્તિઆંદોલનના કારણો જણાવી, તેની અસરો વર્ણવો. ૧૪
અથવા
- ૩ (અ) ભક્તિઆંદોલનના વિકાસમાં ઉત્તર ભારતના સંતોનું પ્રદાન વર્ણવો. ૧૪
(બ) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો. (કોઈપણ ત્રણ) : ૦૩
- (૧) ગુજરાતી સાહિત્યમાં છપ્પાની રચના કોણે કરી હતી ?
(૨) કબીરનો જન્મ કયા સ્થળે થયો હતો ?
(૩) 'રામચરિતમાનસ'ની રચના કોણે કરી હતી ?
(૪) મહારાષ્ટ્રની સંતપરંપરાના નામ જણાવો.
(૫) 'ગીતગોવિંદ'ના રચયિતા કોણ છે ?
- ૪ (અ) હિંદુ અને મુસ્લિમ સંસ્કૃતિ વચ્ચે સમન્વયના પરિબળો ચૂંકમાં વર્ણવો. ૧૪
અથવા
- ૪ (અ) ધાર્મિક અને સામાજિક ક્ષેત્રે હિંદુ-મુસ્લિમ સંસ્કૃતિ વચ્ચે સમન્વયની પ્રક્રિયા જમજાવો. ૧૪
(બ) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો. (કોઈપણ ત્રણ) ૦૩
- (૧) મુઘલ ચિત્રશૈલી કઈ ચિત્રશૈલીઓનું મિશ્રણ છે ?
(૨) સિતારની શોધ કોણ કરી ?
(૩) 'કથક' નૃત્યનો પહેલો જણાવો.
(૪) મહમૂદ બેગડાના સમયમાં કયો પંથ શરૂ થયો હતો ?
(૫) જજિયાવેરો કયા શાસકે નાબૂદ કરાવ્યો હતો ?

1203E1814-2

ENGLISH VERSION

Instruction : Figures to right indicates full marks.

- 1 (a) Describe the economic and religious condition of India during Sultanate Period. 14
- OR**
- 1 (a) Write anote on Social condition during Sultanate age. 14
(b) Write the answer in brief (any four) : 04
- (1) Mention the types of cloth industry of Sultanate age.
(2) Mention the four various of Hindu Society during Sultanate age.
(3) Who built the Kankariya lake of Ahmedabad ?
(4) Mention the name of Shaktipitha during Sultanate age.
(5) Give the meaning of Islam.
(6) When was Islam advent in India ?
- 2 (a) Give an introduction about Mughal art. 14
- OR**
- 2 (a) Describe the social condition during the Sultanate age. 14
(b) Write the answer in brief (any four) : 04
- (1) Which art was given sheltar by Jahangir ?
(2) Who was Abdul Samd ?
(3) Who made the Takhte-taush ?
(4) Who started a portrait of 'Hammazanama' ?
(5) Which Mughal King is known for his Justice ?
(6) Mention the name of religion which King Akbar Preached
- 3 (a) Describe the Feature of Bhakti Movement and explain its impacts. 14
- OR**
- 3 (a) Mention the contribution of the Saints of North India in the growth of Bhakti Movement. 14
(b) Write the answer in brief (any three) : 03
- (1) Who wrote the 'Chhappa' in Gujarati literature ?
(2) At which place was Kabir born ?
(3) Who wrote the Ram Charit Manas ?
(4) Mention the names of Saints of Maharashtra tradition.
(5) Who is the writer of Gitagovinda ?
- 4 (a) Describe in brief the factors of synthesis of Hindu and Muslim Culture. 14
- OR**
- 4 (a) Explain the process of synthesis between Hindu and muslim cultures in the spheres of religion and society. 14
(b) Write the answer in brief (any three) : 03
- (1) Which are the combination of painting style of Mughal Painting style ?
(2) Who invented Sitar ?
(3) Mention the costume of Kathak dance.
(4) Which sect was started during Mahumad Begegada's Period ?
(5) Which rular had removed Jajiya Tax ?

B.A. (Sem.-3) Examination

Elective-2 (2011)

History (Major Revelutions in Modern World)

Time : 2-30 Hours]

March 2019

[Max. Marks : 70

- સૂચના : (૧) જમણી બાજુના અંક ગુણ દર્શાવે છે.
(૨) જરૂર જણાય ત્યાં આકૃતિ દોરો.

- ૧ (અ) ક્રાંતિનો અર્થ સમજાવી તેના પ્રકારોની ચર્ચા કરો. ૧૪
અથવા
(અ) ઈ.સ. ૧૭૭૬ની અમેરિકન ક્રાંતિનાં કારણો જણાવો.
(બ) જોડકાં જોડો (ગમે તે ચાર) : ૦૪
અ	બ
(૧) ક્રાંતિ	(ક) ૧૩
(૨) સ્ટેમ્પ એક્ટ	(ખ) ૧૭૭૩
(૩) અમેરિકન ક્રાંતિ	(ગ) ૧૭૬૫
(૪) બોસ્ટન-ટી-પાર્ટી	(ઘ) આમૂલ પરિવર્તન
(૫) અમેરિકાના પ્રથમ પ્રમુખ	(ચ) ૧૭૭૬
(૬) અમેરિકન સંસ્થાનો	(જ) જ્યોર્જ વોશિંગ્ટન
- ૨ (અ) ઈ.સ. ૧૭૮૯ની ફ્રાન્સની ક્રાંતિનાં કારણોની ચર્ચા કરો. ૧૪
અથવા
(અ) ફ્રાન્સની ક્રાંતિમાં રૂસો અને બેલ્તેરનું પ્રદાન જણાવો.
(બ) ખાલી જગ્યા પૂરો (ગમે તે ચાર) : ૦૪
- (૧) ફ્રાન્સમાં વંશના રાજાઓનું શાસન ચાલતું હતું. (બુર્બોન, ઝાર)
(૨) લૂઈ ૧૬માંની પત્નીનું નામ હતું. (મેરી આનત્વાઈન, જુલી)
(૩) ફ્રાન્સની ક્રાંતિ સાલમાં થઈ હતી. (૧૭૮૯, ૧૭૯૩)
(૪) સામાજિક કરાર નામનો ગ્રંથ લખ્યો હતો. (રૂસો, કાવૂર)
(૫) મોન્ટેસ્કે ગ્રંથ લખ્યો હતો. (દાસ કેપિટલ, કાયદાનો આત્મા)
(૬) ફ્રાન્સની વિચારસરણીના અરીસા તરીકે ઓળખવામાં આવે છે.
(બેરીબાલ્ડી, બેલ્તેર)

[P.T.O.]

1203E1815-2

૩ (અ) ઔદ્યોગિક ક્રાંતિ એટલે શું? વૈજ્ઞાનિકક્ષેત્રે થયેલી શોધોની ચર્ચા કરો.

૧૪

અથવા

ઔદ્યોગિક ક્રાંતિની સામાજિક અને રાજકીય અસરો જણાવો.

(બ) નીચેનાંમાંથી કોઈપણ ત્રણ ખરાં કે ખોટાં જવાબ આપો.

૦૩

- (૧) ઔદ્યોગિક ક્રાંતિનો સમયગાળો ૧૦૦ વર્ષનો હતો.
- (૨) ઔદ્યોગિક ક્રાંતિ અમેરિકામાં થઈ.
- (૩) સ્ટીમ એન્જિનની શોધ જેમ્સ વોટ એ કરી.
- (૪) ઈ.સ. ૧૬૮૪માં ફેડરલ બેંક ઓફ ઈંગ્લેન્ડની સ્થાપના થઈ.
- (૫) સમાજવાદનો જન્મ ઔદ્યોગિક ક્રાંતિના લીધે થયો.

૪ (અ) બોલ્શેવિક ક્રાંતિના કારણોનું મૂલ્યાંકન કરો.

૧૪

અથવા

(અ) રશિયન ક્રાંતિની વિશ્વ પર પડેલી અસરોની ચર્ચા કરો.

૧૪

(બ) નીચેનાંમાંથી કોઈપણ ત્રણ પ્રશ્નોનાં એક વાક્યમાં જવાબ આપો.

૦૩

- (૧) ઝાર રાજાશાહી કેવી હતી?
- (૨) ઋસો-જાપાનવિગ્રહ ક્યારે થયો?
- (૩) રશિયન ક્રાંતિ કઈ સાલમાં થઈ હતી?
- (૪) લેનિન એ કયું વર્તમાનપત્ર શરૂ કર્યું હતું?
- (૫) રશિયન ક્રાંતિ બાદ વિશ્વ કયા બે જૂથોમાં વહેંચાઈ ગયું?

ENGLISH VERSION

Instruction : (1) Figures to right indicates full marks.

(2) Draw diagram wherever necessary.

1 (a) Define the word "Revolution" and discuss its various types.

14

OR

(a) Explain the reasons behind the Americal revolution of 1776.

(b) Match the following (any four) :

04

A	B
(1) Revolution	(a) 13
(2) Stamp Act	(b) 1773 A.D.
(3) American revolution	(c) 1765 A.D.
(4) Boston Tea Party	(d) Seo Change
(5) 1st President of U.S.	(e) 1776 A.D.
(6) American colonies	(f) George Washington

1203E1815-3

- 2 (a) Discuss in detail the reasons behind the French revolution of 1789. 14
- OR
- (a) Throw some lights on the contribution of Rushow r Valter in the movement of French Revolution.
- (b) Fill in the blanks (any four) : 04
- (1) heir was fomenent Rular in France. (Bourborn, Zara)
- (2) was the name of louie 16 wife. (Marie Antoinette, July)
- (3) was the year of the French revolution (1789, 1793)
- (4) Wrote social contract (Rousseau, Kavary)
- (5) Which book was written by Montedquieu (Das-Capital, Solo of law)
- (6) is known as the mirror of French ideology. (Geriballa, Valter)
- 3 (a) What is the industrial revolution? Discuss the inversions at the scientific level. 14
- OR
- (a) Discuss social and political impacts of the industrial revolution.
- (b) Answer the following True or False (any three) : 03
- (1) The duration of the industrial revolution of 100 years
- (2) The industrial revolution started in America
- (3) Tanes wafi invented the steam engine.
- (4) The Federal Bank of England was established in 1694.
- (5) Social ideology was born due to the industrial revolution.
- 4 (a) Evaluate the reasons behind Bolshevik revolution. 14
- OR
- (a) Discuss the effects of Russian revolution on the world.
- (b) Answer the following question (any three) : 03
- (1) How was Zar rule?
- (2) Which was the year or Rusho-Japan bable?
- (3) When did the Russian revólution helde place?
- (4) Which newspaper was introduced by lenin?
- (5) Name the world's two groups after the Russian revolution?
-

B.A. (Sem.-3) Examination
EC-II-204 - Political Science
(Introduction to Democratic Theory-I)

Time : 2-30 Hours]

March 2019

[Max. Marks : 70

- સૂચના : (૧) જમણી બાજુના અંક ગુણ દર્શાવે છે.
 (૨) જરૂર જણાય ત્યાં આકૃતિ દોરો.

- ૧ (અ) નિબંધ લખો : લોકશાહી અને ભારત. ૧૪
- અથવા
- ૧ (અ) પ્રત્યક્ષ લોકશાહી વિશે સમજૂતિ આપો. ૧૪
- (બ) એક-બે લિટીમાં જવાબ આપો (કોઈપણ ચાર) : ૦૪
- (૧) અબ્રાહમ લિંકન : લોકશાહીની વ્યાખ્યા લખો.
- (૨) પ્રત્યક્ષ લોકશાહી ધરાવતા દેશનું નામ લખો.
- (૩) આધુનિક લોકશાહી કયા નામથી ઓળખાય છે ?
- (૪) પ્રત્યક્ષ લોકશાહીના કોઈ પણ બે સાધનો લખો.
- (૫) 'લોકશાહી' શબ્દ મૂળ કઈ ભાષાનો શબ્દ છે ?
- (૬) જે તંત્રમાં ઘણા લોકો ભાગ લે છે તે લોકશાહી' - આ વ્યાખ્યા કોની છે ?
- ૨ (અ) નિબંધ લખો : રાજકીય લોકશાહી. ૧૪
- અથવા
- ૨ (અ) નિબંધ લખો : આર્થિક : આર્થિક લોકશાહી. ૧૪
- (બ) એક-બે લિટીમાં જવાબ આપો (કોઈપણ ચાર) : ૦૪
- (૧) પ્રજામત એટલે શું ?
- (૨) ટી.એચ.ગ્રીનના મતે - રાજ્યનો પાયો કયો છે ?
- (૩) 'ફરજો બજાવવાથી આપોઆપ હક્કો ભોગવી શકાશે'. - આ વિચાર કોનો છે ?
- (૪) ઔદ્યોગિક લોકશાહી સાથે કયા સમાજવાદનો ખ્યાલ જોડાયેલો છે ?
- (૫) સામાજિક લોકશાહીનો અર્થ આપો.
- (૬) 'જેવી રીતે હું ગુલામ બનવાનું પસંદ ન કરું તેવી જ રીતે હું માલિકબનવાનું પસંદ ન કરું'. - આ વિચાર કોનો હતો ?
- ૩ (અ) નિબંધ લખો : બહુમતિનો સિદ્ધાંત. ૧૪
- અથવા
- ૩ (અ) લઘુમતિના અધિકારો વિશે સમજૂતિ આપો. ૧૪
- (બ) એક-બે લિટીમાં જવાબ આપો (કોઈપણ ત્રણ) : ૦૩
- (૧) બહુમતિના કોઈ પણ બે પ્રકાર લખો.
- (૨) બહુમતિની કોઈ પણ બે મર્યાદા લખો.
- (૩) 'કાર્ય કરવું એ જ મારો કાર્યક્રમ છે, વાતો નહીં'. - આ વિચાર કોનો હતો ?
- (૪) બહુમતિનો અર્થ આપો.
- (૫) લઘુમતિના કોઈ પણ બે અધિકાર લખો.

1203E1816-2

૪ (અ) નિબંધ લખો : સરમુખત્યારશાહી.

૧૪

અથવા

૪ (અ) ફાંસીવાદના વિચારો સ્પષ્ટ કરો.

૧૪

(બ) સાચો વિકલ્પ પસંદ કરો (કોઈપણ ત્રણ) :

૦૩

(૧) બહુમતિનો સિદ્ધાંત અકુદરતી છે.

(અ) જે.જે. રુસો (બ) ગાંધીજી (ક) થોમસ હોબ્સ (ડ) પ્લોટો.

(૨) નાઝીવાદી કાર્યકરોનો ડ્રેસ કેવા રંગનો હતો.

(અ) લાલ (બ) કાળા (ક) સફેદ (ડ) પીળા.

(૩) હિટલર મૂળ ક્યાંનો વતની હતો.

(અ) જર્મની (બ) ઓસ્ટ્રેલિયા (ક) અમેરિકા (ડ) ઓસ્ટ્રિયા.

(૪) પુસ્તકમાં બહુમતિનો ભય વ્યક્ત થયેલો છે.

(અ) લિવાયથન (બ) ઓન લિબર્ટી (ક) રિપબ્લિક (ડ) એક પણ નહીં.

(૫) 'મારો સંઘર્ષ' આત્મકથા કોની છે.

(અ) ગાંધીજી (બ) મુસોલિની (ક) હિટલર (ડ) સદામ હુસેન.

ENGLISH VERSION

Instruction : (1) Figures to right indicates full marks.

(2) All questions are compulsory.

1 (a) Write to Essay : Democracy & India.

14

OR

1 (a) Give an Explanation about the direct Democracy.

14

(b) Give answer in one or two lines (any four) :

04

(1) Abraham Lincoln : Write the Definition of Democracy.

(2) Write the Name of the Country with Direct Democracy.

(3) Which name is known the Modern Democracy.

(4) Write to any two Instruments of Direct Democracy.

(5) Which is the language of the word 'Democracy' of the Original Language ?

(6) 'Democracy in which Many People Participate' - Whose definition is this ?

2 (a) Write to Essay : Political Democracy.

14

OR

2 (a) Write to Essay : Economical Democracy.

14

(b) Give answer in one or two lines (any four) :

04

(1) What is Public Opinion ?

(2) According to T. H. Green - What is the Basis of the State ?

(3) 'Automatic Rights can be done by performing Duties'. - Whose Idea was this.

(4) Which is the connected concept of Socialism with Industrial Democracy ?

(5) Give the meaning of Social Democracy.

(6) 'Just like I do not like being a slave, I do not want to be an Owner'- Whose Idea was this ?

1203E1816-3

- 3 (a) Write to Essay : Theory of Majority. 14
- OR**
- 3 (a) Give an Explanation about the Minority Rights. 14
- 3 (b) Give answer in one or two lines (any three) : 03
- (1) Write to any two types of the Majority.
- (2) Write to any two limitations of the Majority.
- (3) 'My Programme is Action, Not talk'. Whose Idea was this ?
- (4) Give the meaning of Majority.
- (5) Write to any two Rights of Minority.
- 4 (a) Write to Essay : Dictatorship. 14
- OR**
- 4 (a) Specify the Ideas of Fascism. 14
- (b) Choose the correct option (any three) : 03
- (1) The principle of Majority is Unnatural.
(a) J. J. Roussoun (b) Gandhiji (c) Thomas Hobbes (d) Plato.
- (2) What color was the dress of Nazi Activists ?
(a) Red (b) Black (c) White (d) Yellow.
- (3) Where was Hitler Originally From ?
(a) Germany (b) Australia (c) America (d) Austria.
- (4) _____ The Book in Expressed the Fear of Majority ?
(a) Leviathan (b) Liberty (c) Republic (d) Not even one.
- (5) Whom is the 'Mein Kampf "Biography ?
(a) Gandhiji (b) Mussolini (c) Hitler (d) Saddam Hussein.
-

B.A. (Sem.-3) Examination

Elective-2 204 201

Indian Economy-1

March 2019

Time : 2-30 Hours]

[Max. Marks : 70

- સૂચના : (૧) જમણી બાજુના અંક ગુણ દર્શાવે છે.
(૨) જરૂર જણાય ત્યાં આકૃતિ દોરો.

- ૧ (અ) ભારતીય અર્થતંત્રમાં ખેતીનું મહત્વ ચર્ચો. ૧૪
- અથવા
- (અ) ભારતમાં ખેતીક્ષેત્રે નીચી ઉત્પાદકતાના કારણો જણાવો.
- (બ) યોગ્ય ઉત્તર આપો : ૦૪
- (૧) આર્થિક વિકાસ સામાન્ય રીતે કૃષીક્ષેત્રને સ્થાન આપે છે.
(ક) દ્વિતીય (ખ) સેવાકીય (ગ) પ્રાથમિક
- (૨) ભારતમાં કેટલા વિસ્તારમાં ૨૦૧૧માં પણ આકાશી ખેતી થાય છે?
(ક) ૪૬ ટકા (ખ) ૫૬ ટકા (ગ) ૭૮ ટકા
- (૩) ભારતમાં ખેતીક્ષેત્રે યાંત્રિકીકરણ આડે કયા અવરોધો છે?
(ક) નાના અને છૂટા છવાયા ખેતરો (ખ) મશીનોની જાણકારીનો અભાવ
(ગ) સિંચાઈનું ઓછું પ્રમાણ
- (૪) ભારત કઈ દૃષ્ટિએ ખેતીપ્રધાન દેશ છે?
(ક) આવક (ખ) આવક અને રોજગારી (ગ) રોજગારી
- ૨ (અ) હરીયાણા ક્રાંતિનો અર્થ આપી તેના ઘટકોની સમજૂતી આપો. ૧૪
- અથવા
- (અ) હરીયાણા ક્રાંતિના લાભ-ગેરલાભની ચર્ચા કરો.
- (બ) યોગ્ય ઉત્તર આપો : ૦૪
- (૧) ભારતમાં હરીયાણા ક્રાંતિના પ્રણેતા કોણ હતા?
(ક) ડૉ. કુરિયન (ખ) ડૉ. એડમન/ફ્લોરેસ (ગ) પ્રો. સ્ટોનિયર
- (૨) નીચેનામાંથી કયો ફેરફાર સંસ્થાકીય ફેરફાર કહેવાય?
(ક) સિંચાઈ (ખ) રાસાયણિક ખાતર (ગ) જમીન સુધારા
- (૩) ભારતમાં હરીયાણા ક્રાંતિની શરૂઆત ક્યારે થઈ?
(ક) ૧૯૫૫-૫૬ (ખ) ૧૯૬૬-૬૭ (ગ) ૧૯૭૫-૭૬
- (૪) કૃષિ ઉત્પાદનમાં પરીબળ જોવા મળે છે.
(ક) તાત્કાલિક ઉત્પાદનનું (ખ) timelagનું (ગ) સતત ઉત્પાદનનું.

[P.T.O.]

1203E1817-2

- ૩ (અ) ભારતમાં ખેતપેદાશના ખરીદ-વેચાણના બજારની ખામીઓ જણાવો. ૧૪
- અથવા
- ભારતમાં ખેતપેદાશોના બજારોની ખામીઓ સુધારવા લેવાયેલાં પગલાંની ચર્ચા કરો.
- (બ) નીચેના વિધાનો ખરાં છે કે ખોટા તે જણાવો : ૦૩
- (૧) ભારતમાં ખેતપેદાશોના ખરીદ-વેચાણ માટે ભાવ નિર્ધારણની સાત પદ્ધતિઓ છે.
- (૨) “કૃષક બજાર” ગુજરાતમાં શરૂ કરવામાં આવ્યા છે.
- (૩) નિયંત્રિત બજારોની રચના Agricultural Product Market Act દ્વારા કરાઈ છે.
- ૪ (અ) ભારતમાં ખેતધિરાણનું મહત્ત્વ જણાવો. ૧૪
- અથવા
- (અ) ભારતમાં કૃષિ ધિરાણ પુરુ પાડતી મુખ્ય સંસ્થાઓની વિસ્તૃત સમીક્ષા કરો.
- (બ) નીચેના વિધાનો ખરાં છે કે ખોટા તે જણાવો : ૦૩
- (૧) ભારતીય ખેડૂત ખેતીને આજીવિકાનું સાધન ગણે છે.
- (૨) બેથી પાંચ વર્ષના ખેતધિરાણને લાંબાગાળાનું ધિરાણ કહેવાય છે.
- (૩) રિઝર્વ બેન્ક ખેડૂતોને સીધેસીધી રીતે લોન આપે છે.

ENGLISH VERSION

Instruction : (1) Figures to right indicates full marks.
(2) Draw diagram wherever necessary.

- 1 (a) Discuss the importance of agriculture in Indian Economy. 14
- OR**
- (a) Explain the causes of low productivity of agriculture in India.
- (b) Write correct answers : 04
- (1) Economic development generally gives position to agriculture.
(i) Secondary (ii) Services (iii) Primary.
- (2) How much agricultural area in India is rainfed in 2011?
(i) 46% (ii) 56% (iii) 78%
- (3) Which are the barriers for mechanization of agriculture in India?
(i) Small and scattered farms (ii) Lack of information of machines
(iii) Low level of irrigation.
- (4) Form which perspective India is an agriculture based country?
(i) Income (ii) Income and employment both (iii) Employment

1203E1817-3

- 2 (a) Give the meaning of green revolution and explain its components. 14
- OR
- (a) Discuss advantages and disadvantages of green revolution.
- (b) Write correct answers : 04
- (1) Who was pioneer of green revolution?
(i) Dr. Kurian (ii) Dr. Ademan Florence (iii) Prof. Stonier.
- (2) Which of the following is an institutional change?
(i) Irrigation (ii) Chemical fertilizers (iii) Land Act.
- (3) When was green revolution started in India?
(i) 1955-56 (ii) 1966-67 (iii) 1975-76
- (4) Factor is seen in agricultural product :
(i) Immediate product (ii) Time lag (iii) Continuous product.
- 3 (a) Describe the defects of marketing of agricultural produce in India. 14
- OR
- (a) Discuss the various measures to remove the defects of agricultural marketing in India.
- (b) State whether the following statement are true or false : 03
- (1) In india there are seven systems for buying and selling of agricultural produce.
- (2) "Krishak Bazaar" has been started in Gujarat.
- (3) Controlled market has been created through agricultural product market Act.
- 4 (a) Explain the importance of agricultural finance in India. 14
- OR
- (a) Explain the main institutes. Which provide agricultural finance in India.
- (b) State whether the following statement are true or false : 03
- (1) Indian farmer considers agriculture as bread-winning resource.
- (2) Agricultural credit for two to five years is considered to long term credit.
- (3) Researve Bank of India gives loan to farmers directly.
-

B.A. (Sem.-3) Examination

EC-2 201

Geography

March 2019

[Max. Marks : 70]

Time : 2-30 Hours]

સૂચના:- જમણી બાજુના આંક ગુણ દર્શાવે છે.

પ્રશ્ન-૧. (અ) માનવ ભૂગોળના વિકાસનો ટૂંક ઇતિહાસ જણાવી અભ્યાસના અભિગમો વિષે નોંધ લખો

અથવા

(૧૪)

'પ્રકૃતિ માનવને સંભાવનાઓ પૂરી પાડે છે.' સંભવવાદની વિચારધારના સંદર્ભમાં ચર્ચા કરો.

પ્રશ્ન-૧. (બ) એક કે બે વાક્યમાં જવાબ આપો (કોઈ પણ ચાર)

(૦૪)

૧. માનવ ભૂગોળ કયા બે ભૂદ્રશ્યોનું મૂલ્યાંકન કરે છે?

૨. માનવ ભૂગોળની કઈ કઈ શાખાઓ છે?

૩. ત્રિક સમતુલનમાં કઈ ત્રણ બાબતોનો સમાવેશ થાય છે?

૪. માનવ ભૂગોળનો સ્વતંત્ર વિષય શાખા તરીકે વિકાસ કરનાર વિદ્વાનનું નામ જણાવો.

૫. કુ. એલન સેમ્પલની માનવ ભૂગોળની વ્યાખ્યા આપો.

૬. નિશ્ચયવાદના પ્રમુખ સમર્થક હમબોલ્ટના પુસ્તકનું નામ જણાવો.

પ્રશ્ન-૨. (અ) શારીરિક લક્ષણોના આધારે માનવ પ્રજાતિનું વર્ગીકરણ ઉદાહરણ સાથે સમજાવો.

અથવા

(૧૪)

જીવન નિર્વાહની પ્રવૃત્તિઓ વિષે માહિતી આપી પરમ્પરાગત શિકાર અને મત્સ્ય પ્રવૃત્તિ વિષે નોંધ લખો.

પ્રશ્ન-૨. (બ) એક કે બે વાક્યમાં જવાબ આપો (કોઈ પણ ચાર)

(૦૪)

૧. કઈ આદિમ જનજાતિઓનો મુખ્ય વ્યવસાય માછલી પકડવાનો છે ?

૨. માનવ પ્રજાતિના વર્ગીકરણમાં ચહેરાના કયા અંગની રચના ઓછી મહત્વની છે?

૩. ધર્મ એટલે શું ?

૪. ઇસ્લામ ધર્મના મુખ્ય કયા પંથો છે?

૫. ભાષા એટલે શું?

૬. વિશ્વમાં સૌથી વધુ પ્રચલિત ભાષા કઈ છે?

P. T. O.

પ્રશ્ન-૩. (અ) વિશ્વમાં પર્વતીય પ્રદેશમાં વસવાટ કરતી જનજાતિઓ વિષે માહિતી આપો. (૧૪)

અથવા

માનવ પર્યાવરણ સહસબંધોના સમાયોજનના સંદર્ભે ઉચ્ચપ્રદેશમાં વસવાટ કરતી જનજાતિઓ વિષે માહિતી આપો.

પ્રશ્ન-૩. (બ) એક કે બે વાક્યમાં જવાબ આપો (કોઈ પણ ત્રણ) (૦૩)

૧. માનવ પ્રજાતિ એટલે શું ?
૨. માનવ પ્રજાતિના વિકાસના કારણો જણાવો.
૩. ગરમ રણપ્રદેશમાં વસવાટ કરતી જનજાતિના નામ જણાવો.
૪. 'એસ્કીમો'નો અર્થ શું થાય છે?
૫. 'ઇન્ડિયન'ની રચના કેવી હોય છે?

પ્રશ્ન-૪ (અ) ભારતની વસ્તીની સમસ્યા અને તેના ઉપાયો વિષે નોંધ લખો. (૧૪)

અથવા

સ્થળાંતર પર અસર કરતા પરિબલો ઉદાહરણ સહિત સમજાવો.

પ્રશ્ન-૪. (બ) એક કે બે વાક્યમાં જવાબ આપો (કોઈ પણ ત્રણ) (૦૩)

૧. વસ્તી ગીચતા એટલે શું?
૨. વસ્તીગીચતા પર અસર કરતા ભૌગોલિક પરિબલો જણાવો.
૩. સ્થળાંતર એટલે શું?
૪. સ્થળાંતરના પ્રકારો જણાવો.
૫. ભારતનું સૌથી વધુ વસ્તી ગીચતા ધરાવતું રાજ્ય કયું છે?

E1818-3

GUJARAT UNIVERSITY EXAMINATION- NOV.- 2018
GEOGRAPHY S.Y.B.A. SEM.III ELACTIVE COURSE -II
PAPER NO. - 204, HUMAN GEOGRAPHY

INSTRUCTION :- Figure on the right side indicate total marks of the question.

Ques.1 (A) Explain history of development in Human Geography in short and write a note on approaches of the study. (14)

OR

Ques.1 (A) 'Nature provides possibilities to men'. Discuss in reference of the concept of possibilism.

Ques.1 (B) Answer in one or two sentences (Any Four) (04)

1. Which two land scape are evaluating by Human Geography?
2. Which are main branches of Human Geography?
3. Which three matters involved in Triadic balance?
4. Mention the name of the scholar who introduce Human Geography as an independent subject branch.
5. Give a definition of Human Geography given by Miss. Ellen Semple.
6. Mention the name of the book of Humboldt the main supporter of Determinism.

Ques.2 (A) Explain with example about classification of human races by physical characteristics. (14)

OR

Ques.2 (A) Give an information about an activities of livelihood and write a note on primitive Hunting and fishing.

Ques.2 (B) Answer in one or two sentences (Any Four) (04)

1. Which tribe has the main occupation of fishing?
2. Which part of face is less important for classification of human race?
3. What is Religion?
4. Which are two main sects of Islam religion?
5. What is language ?
6. Which is most diffused language all over the world?

P. T. O.

E1818-4

Ques. 3 (A) Give information about the tribes living in high mountain of the World. (14)

OR

Ques. 3 (A) Give information in reference to man environment relationship about the tribes living in plateaux

Ques. 3 (B) Answer in one or two (any Three) (03)

1. What is Human Race ?
2. Mention the reasons of human race development.
3. Mention name of human tribes living in the hot desert.
4. What is the meaning of 'Eskimo'?
5. What is formation of the 'Igloo'?

Ques. 4 (A) Write a note on population problems in India and its remedies. (14)

OR

Ques.4 (A) Explain with example about effecting factors of migration.

Ques.4 (B) Answer in one or two (any Three) (03)

1. what is population density?
 2. Mention factors affecting on population density.
 3. What is migration?
 4. Mention types of migration.
 5. Which state is the most population density in India?
-

B.A. (Sem.-3) (240) Examination

EC 2 201 Statistics

Applied Statistics

March 2019

Time : 2-30 Hours]

[Max. Marks : 70

- સૂચના : (૧) જમણી બાજુના અંક ગુણ દર્શાવે છે.
(૨) જરૂર જણાય ત્યાં આકૃતિ દોરો.

- ૧ (અ) (૧) ૧૯૯૧ની વસ્તી ગણતરી વર્ણવો. ૭
(૨) વસ્તી ગણતરીનું મહત્વ સમજાવો. ૭
- અથવા
- (અ) (૧) વસ્તી ગણતરીમાં આવતા દોષો પર નોંધ લખો. ૭
(૨) વસ્તી ગણતરીની ઉપયોગિતી વર્ણવો. ૭
- (બ) નીચેની ખાલી જ્યાં પૂરો : ૦૪
(૧) વસ્તી ગણતરી દર વર્ષે કરવામાં આવે છે.
(૨) ભારતની કુલ વસ્તી
(૩) ભારત દેશ છે.
(૪) દર હજાર પુરુષોએ સ્ત્રીઓનું પ્રમાણ છે.
- ૨ (અ) (૧) સમજાવો માંગનું વિધેય અને કુલ આમદાની. ૭
(અ) (૨) એક વસ્તુની માંગનું સમીકરણ $x = 50 - 2p$ તો મહત્તમ આમદાની મેળવો ૭
- અથવા
- (૧) સમજાવો બજારની સમતુલા ૭
(૨) એક વસ્તુની માંગનો નિયમ $x = \frac{a}{p} - 6$ છે જો ભાવ ૬ એકમ હોય તો માંગ ૯ એકમ ૭
છે અને જો ભાવ ૧૦ એકમ હોય તો માંગ ૩ એકમ છે. અચલ સંખ્યાઓ a અને b શોધો.
- (બ) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો. (ગમે તે બે) ૦૪
(૧) માંગનું સમીકરણ $p = 30 - 2x$ છે તો સીમાંત આવક શોધો.
(૨) માંગની વ્યાખ્યા આપો.
(૩) પુરવઠાનો નિયમ લખો.
- ૩ (અ) (૧) સહસંબંધ એટલે શું? તેના પ્રકારો સમજાવો ૭
(૨) નીચેની માહિતી પરથી કાર્લપિયર્સનનો સહસંબંધાંક શોધો. ૭
x	20	24	25	24	25	26	27	28	29	30
y	18	22	23	23	24	26	29	30	32	33

અથવા

1203E1819-2

- (૧) વિકીર્ણ આકૃતિની રીત સમજાવો. ૭
- (૨) નીચેની માહિતી પરથી ક્રમાંક સહસંબંધ શોધો. ૭
x	42	44	50	45	55	60	64	65	68	70
y	55	58	59	60	62	65	61	70	72	75

- (બ) નીચેના પ્રશ્નોનાં જવાબ આપો. ૦૩

- (૧) r^2 ની કિંમત હંમેશા હોય છે.
- (૨) સ્પિયરમેનનો ક્રમાંક સહસંબંધ એટલે શું?
- (૩) સંભવિત દોષનું સૂત્ર લખો.

- ૪ (અ) (૧) સમજાવો : નિયત સંબંધ, નિયત સંબંધ રેખાઓ નિયત સંબંધ સમીકરણ ૭
- (૨) નીચેની માહિતી પરથી બે નિયતસંબંધ રેખાઓ મેળવો $y = 40$ માટે x ની કિંમત મેળવો. ૭

	x	y	
મધ્યક	50	40	સહસંબંધાંક $y = 0 - 8$
પ્ર.લિ.	4	2	

અથવા

- (અ) (૧) નોંધ લખો. ન્યૂનતમ વર્ગની રીત ૭

- (૨) નીચેનાં સમીકરણો પરથી $\bar{x}, \bar{y}, r, b_{yx}$ અને box શોધો
$3x + 2y = 26$
$6x + y = 31$

- (બ) નીચેના પ્રશ્નોનાં જવાબ આપો. ૦૩

- (૧) જો $r = 0-45, \sigma_x = 2$ અને $\sigma_y = 4$ હોય તો box શોધો.
- (૨) જો $r = -0.4$ હોય અને x નો y પરનો નિયત સંબંધાંક $b_{xy} = -0.8$ હોય તો y નો x પરનો નિયત સંબંધાંક શોધો.
- (૩) જો $b_{yx} = -0.8$ અને $b_{xy} = -0.45$ હોય તો $r = \dots\dots\dots$ થાય.

ENGLISH VERSION

Instruction : (1) Figures to right indicates full marks.
(2) Draw diagram wherever necessary.

- 1 (a) (1) Describe population census 1991 7
- (2) Explain importants of population census. 7

OR

- (1) Write note on defect of population census. 7
- (2) Describe uses of population census. 7
- (b) Fill in the blanks : 4
- (1) Population census is done every year.
- (2) Total population of India is
- (3) India is country.
- (4) Every thousand male, female ratio is

1203E1819-3

- 2 (a) (1) Explain : Demand function and Total Revenue. 7
 (2) Demand can $x = 50 - 2p$. Find maximum Revenue

OR

- (a) (1) Explain Market equilibrium : 7
 (2) Demand rule of one item is $x = \frac{a}{p} - 6$. If price is 6 units then demand is 9 units 7
 and if price is 10 units then demand is 3 units. find constant a & b.

- (b) Answer the following question (any two) : 4
 (1) Demand can $p = 30 - 2x$. find Marginal cost.
 (2) Give definition of Demand.
 (3) Write rule of supply.

- 3 (a) (1) What is correlation ? Explain its types . 07
 (2) Find Karl Pearson correlation coefficient for the following data 07
x	20	24	25	24	25	26	27	28	29	30
y	18	22	23	23	24	26	29	30	32	33

OR

- 3 (a) (1) Explain scatter diagram method. 07
 (2) Find Rank correlation coefficient for the following data. 07
x	42	44	50	45	55	60	64	65	68	70
y	55	58	59	60	62	65	61	70	72	75

- (b) Answer the following question : 03
 (1) Value of r^2 is always _____ .
 (2) What is Spearman rank correlation coefficient ?
 (3) Write formula of probable error.

- 4 (a) (1) Explain regression, Regression lines, Regression equations. 07
 (2) Find both regression equations for the following data. If $y = 40$ Find value of x . 07

	x	y	
Mean	50	40	$r = 0.8$
S-d	4	2	

OR

- 4 (a) (1) Write note on method of least sq. 07
 (2) Find \bar{x} , \bar{y} , r , b_{yx} and b_{xy} for the following equations. 07
 $3x + 2y = 26$
 $6x + y = 31$.

- (b) Answer the following question : 03
 (1) If $r = 0.45$, $\sigma_x = 2$ and $\sigma_y = 4$ find b_{yx} .
 (2) If $r = -0.4$, $b_{xy} = -0.8$ find b_{yx} .
 (3) If $b_{xy} = -0.8$ and $b_{yx} = -0.45$, then $r =$ _____ .

B.A. (Sem.-3) Examination

EC-2 201

Islamic Culture

March 2019

Time : 2-30 Hours]

[Max. Marks : 70

નોંધ : બધા પ્રશ્નોના ઉત્તરો આપવા ફરજિયાત છે અને તેમના માર્ક્સ જમણી બાજુ લખેલા છે.

- પ્રશ્ન ૧ : [અ] ઇસ્લામી સંસ્કૃતિના લક્ષણો વર્ણવો. ૧૪
- અથવા
- ઇસ્લામ ધર્મનાં સિદ્ધાંતો જણાવો.
- પ્રશ્ન ૧ : [બ] નીચે આપેલા પ્રશ્નોના ઉત્તર ટૂંકમાં આપો. (કોઈ પણ ચાર) ૦૪
- (૧) “એહમદ શાહ બાદશાહનો ” મકબરો અમદાવાદમાં કયાં આવેલો છે?
 - (૨) સુફી શબ્દ કયા શબ્દ ઉપરથી આવ્યો છે અને તેનો અર્થ શું થાય છે?
 - (૩) દિલ્લીમાં કયા મોગલ બાદશાહનો મકબરો છે?
 - (૪) સંગીતના વિકાસમાં કયા કવિનો વિશેષ ફાળો રહ્યો છે?
 - (૫) અકબરના સમયમાં કયા પ્રખ્યાત સંગીતકાર હતા?
 - (૬) દિલ્લીના લાલ કિલ્લા અને જામે મસ્જિદ કયા મોગલ બાદશાહે બાંધવી છે?
- પ્રશ્ન ૨ : [અ] સુફીવાદની ભારત પર તેની અસરો જણાવો. ૧૪
- અથવા
- ભારતીય સંગીત ઉપર મુસ્લમાનોની અસર જણાવો.
- પ્રશ્ન ૨ : [બ] નીચે આપેલા પ્રશ્નોના ઉત્તર ટૂંકમાં આપો. (કોઈ પણ ચાર) ૦૪
- (૧) કુરઆન શરીફમાં અલ્લાહના કેટલા નામોનું ઉલ્લેખ છે?
 - (૨) “મુનકર નકીર ” ફરિશ્તાઓનું કાર્ય શું છે ?
 - (૩) નમાઝ અને રોઝાને અરબીમાં શું કેહવામાં આવે છે?
 - (૪) કુરઆન શરીફમાં આવેલા કોઈ પણ પાંચ પૈયગંબરોના નામ લખો?
 - (૫) અમદાવાદમાં કયા કયા સૂફીસંતોના મકબરા આવેલા છે?
 - (૬) દિલ્લીમાં કયા પ્રખ્યાત સૂફીસંતનો મકબરો છે?
- પ્રશ્ન ૩ : [અ] ઇસ્લામી સ્થાપત્યની વિશેષતાઓ જણાવો. ૧૪
- અથવા
- મોગલ કાળની કળા અને સ્થાપત્ય વિશે વિગતે લખો.

- પ્રશ્ન ૩ : [બ] નીચે આપેલા પ્રશ્નોના ઉત્તર ટૂંકમાં આપો. (કોઈ પણ ત્રણ) 03
- (૧) ગુજરાતી ભાષામાં વપરાતા ઉર્દૂ ભાષાના પાંચ શબ્દો લખો.
 - (૨) અમદાવાદના ઝુલતા મિનારાની વિશેષતા શું છે?
 - (૩) ગુજરાતી ભાષામાં વપરાતા ફારસી ભાષાના પાંચ શબ્દો લખો.
 - (૪) ઇસ્લામમાં "માતા અને પિતા"નો દરજ્જો શું છે?
- પ્રશ્ન ૪ : [અ] ભારતમાં ઉર્દૂ ભાષાનો ઉદભવ અને વિકાસ સવિસ્તાર લખો. ૧૪
- અથવા
- ભારતમાં ફારસી ભાષાનો વિકાસ જણાવો.
- પ્રશ્ન ૪ : [બ] નીચે આપેલા પ્રશ્નોના ઉત્તર ટૂંકમાં આપો. (કોઈ પણ ત્રણ) 03
- (૧) અમદાવાદમાં સૌ પ્રથમ કઈ ઈમારત બાંધવામાં આવી?
 - (૨) દિલ્લીનો જુનો કિલ્લો કયા મોગલ બાદશાહે બંધાવ્યો હતો?
 - (૩) ઈસ્લામી સ્થાપત્યનું પ્રથમ નમૂનો કોને ગણવામાં આવે છે?
 - (૪) હુમયુનો મકબરો કયા શહેરમાં આવેલો છે?
-

B.A. (Sem.-3) Examination
SE-2 201 : Computer Methods
Computer Funda & Application

Time : 2-30 Hours]

March 2019

[Max. Marks : 70

- સૂચના : (૧) જમણી બાજુના અંક ગુણ દર્શાવે છે.
(૨) જરૂર જણાય ત્યાં આકૃતિ દોરો.

૧ (અ) નીચેના પ્રશ્નોનાં જવાબ આપો :

- (૧) કોમ્પ્યુટરનાં કોઈપણ બે ઈનપુટ વિભાગ વિશે ટૂંકનોંધ લખો. ૪
(૨) કોમ્પ્યુટર મેમરી વિશે ટૂંકનોંધ લખો. ૩

અથવા

- (૧) કોમ્પ્યુટરનો બ્લોકડાયાગ્રામ દોરી દરેક વિભાગ વિશે સવિસ્તાર સમજાવો. ૪
(૨) કોમ્પ્યુટર સોફ્ટવેર એટલે શું? તેનાં પ્રકારો સમજાવો. ૩

(બ) નીચેનાં પ્રશ્નોનાં જવાબ આપો (કોઈપણ બે) :

- (૧) CPU નું આખું નામ લખો.
(૨) USB નું પુરું નામ લખો.
(૩) 1 KB = bytes

૨

૨ (અ) નીચેના પ્રશ્નોનાં જવાબ આપો :

- (૧) MS-Word ની લાક્ષણિકતાઓ સવિસ્તાર જણાવો. ૪
(૨) MS-Word માં ટેબલ બનાવવા માટેનાં પગલાં ઉદાહરણ સાથે સમજાવો. ૩

અથવા

- (૧) MS-Word માં મેઇલ-મર્જ વિશે સમજાવો. ૪
(૨) MS-Word માં Bullets & Numbering સમજાવો. ૩

(બ) નીચેનાં પ્રશ્નોનાં જવાબ આપો (કોઈપણ બે) :

- (૧) MS-Word માં બનાવેલ ફાઈલનું એક્સટેન્શન જણાવો.
(૨) MS-Word માં ફાઈલ સેવ કરવા માટેની સોર્ટ કટ કી કઈ છે?
(૩) MS-Word માં Undo માટેની શોટકટ કી જણાવો.

૨

૩ (અ) નીચેના પ્રશ્નોનાં જવાબ આપો :

- (૧) MS-Word માં Page-Setup નાં દરેક ઓપ્શન સવિસ્તાર સમજાવો. ૪
(૨) MS-Word માં Tabs વિશે સમજાવો. ૩

અથવા

- (૧) MS-Word માં Text formatting વિશે સમજાવો. ૪
(૨) MS-Word માં Spelling અને ગ્રામર ચેકિંગ કેવી રીતે કરશો? ૩

(બ) નીચેનાં પ્રશ્નોનાં જવાબ આપો (કોઈપણ બે) :

- (૧) MS-Word માં Cut કરવા માટેની સોર્ટકટ કી જણાવો.

૨

1203E1821-2

- (૨) MS-Word માં File-Print કરવા માટેની શોટકટ કી જણાવો.
(૩) Superscript નું ઉદાહરણ આપો.

૪ (અ) નીચેના પ્રશ્નોનાં જવાબ આપો :

- (૧) MS-Powerpoint ની લાક્ષણિકતાઓ સમજાવો. ૪
(૨) MS-Powerpoint નાં દરેક View નાં Option સમજાવો. ૩

અથવા

- (૧) MS-Powerpoint માં કસ્ટમ એનીમેશન અને ટ્રાન્ઝિશન ઓપ્શન વિશે સમજાવો. ૪
(૨) માસ્ટર સ્લાઈડ વિશે ટૂંકનોંધ લખો. ૩

(બ) નીચેનાં પ્રશ્નોનાં જવાબ આપો (કોઈપણ બે) :

- (૧) MS-Powerpoint માં બનેલ ફાઈલનું એક્સટેન્શન જણાવો. ૨
(૨) પ્રેઝન્ટેશન શરૂ કરવા માટેની શોટ કટ કી જણાવો.
(૩) MS-Powerpoint માં ફાઈલ ઓપન કરવા માટેની શોટ કટ કી જણાવો.

ENGLISH VERSION

Instruction : (1) Figures to right indicates full marks.

1 (a) Answer the following questions :

- (i) Write a short note on any two input devices of computer. 4
(ii) Write a short note on computer memory. 3

OR

- (i) Draw the block diagram of computer and explain each device in detail. 4
(ii) What is computer software? Explain its types. 3

(b) Answer the following questions (any two) : 2

- (i) CPU stands for
(ii) USB stands for
(iii) 1 KB = bytes.

2 (a) Answer the following questions :

- (i) Explain the characteristics of MS-Word in detail. 4
(ii) Explain the steps to make table with example in detail. 3

OR

- (i) Draw the block diagram of computer and explain each device in detail. 4
(ii) Explain Bullets & Numbering of MS-Word. 3

(b) Answer the following questions (any two) : 2

- (i) Give the name of file extension of MS-Word file
(ii) Which shortcut key is used to save file in MS-Word?
(iii) Which shortcut is used for Undo in MS-Word?

1203E1821-3

3 (a) Answer the following questions :

- (i) Explain each options available for page setup in MS-Word. 4
- (ii) Explain about Tabs in MS-Word. 3

OR

- (i) Explain about the text formatting in MS-Word. 4
 - (ii) Explain about spelling & Grammer cheking in MS-Word. 3
- (b) Answer the following questions (any two) : 2
- (i) Which shortcut key is used to cut in MS-Word?
 - (ii) Which shortcut key is used to print file in MS-Word?
 - (iii) Give the example of superscript.

1 (a) Answer the following questions :

- (i) Explain the characteristics of MS-Powerpoint. 4
- (ii) Explain every option of view in MS-Powerpoint. 3

OR

- (i) Explain about costum Animation & Transition option of MS-Powerpoint. 4
 - (ii) Wdrite a short note on master slide. 3
- (b) Answer the following questions (any two) : 2
- (i) Give the name of file extension of MS-Powerpoint file.
 - (ii) Which shortcut key is used to start presentation?
 - (iii) Which shortcut key is used to open a file in MS-Powerpoint?
-

